

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE

Megjelenik minden szerdán és szombaton.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tagjai ingyen kapják.

Nem tagoknak előfizetési díj:
Égész évre 24 korona, félévre 12 korona, negyedévre 6 korona.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tulajdona.

Az egyesületi tanács felügyelete alatt:
Főszerkesztő és kiadóért felelős: Kubinek Gyula az OMGE. igazgatója.
Felelős szerkesztő: Ruday Barna.

Szerkesztőség:

Budapest, IX., Köztelek-utca 8.

Kiadóhivatal:

Budapest (Köztelek), 5154-át 24. szám.

Kéziratokat a szerkesztőség nem küld vissza.

AZ OMGE. KÖZLEMÉNYEI.

Ülésnapok a Közteleken.

1913. április 19. d. e. 10 órakor. Munkásbeszerző központi bizottság ülése.
23. d. u. 4 órakor. Mezőgazdasági vámpolitikai közp. ülése.
27. d. e. 10 órakor. A Gazdatisztek Országos Egyesületének közgyűlése.
28. d. e. 10 órakor. Gazdák Biztosító Szöv.-nek közgyűlése.
30. d. e. 10 órakor. Igazgatóválasztmány ülése.

Nemzetközi motoros talajművelőgépek bemutatása Galántán.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület a földművelésügyi minisztérium anyagi támogatásával f. é. augusztus havában adatgyűjtéssel kapcsolatos nemzetközi motorikus talajművelő gépbemutatót rendez Galántán, melyre úgy bel-, mint külföldi motoros talajművelőgépek f. é. május hó 31-ig az Országos Magyar Gazdasági Egyesületnél (Budapest, IX., Köztelek-utca 8. szám) bejelenthetők.

A bemutatón résztvevő gépeknek július hó 20-25. között a galántai vasúti állomáson kell lenniük. A gépek a beérkezés sorrendjében ifj. Sporzon Pál gazdasági akadémiai tanár és Karkoványi Ákos műegyetemi adjunktus ellenőrzésével fogják végezni a rendező-bizottság által kitűzött feladatokat. A nyilvános bemutatókat augusztus 9-10-én tartják meg. Naponta reggel 7-10 óráig a munka területén működésben láthatják a gazdák a gépeket. Augusztus 10-től 12-ig a gépek szerkezetéről és a próbákon nyert eredményekről a gazdáközönség részére a helyszínen előadások tartatnak, délután 2 órakor pedig ismét munkába állanak a gépek és estig dolgoznak.

A gépbemutató iránt érdeklődő gazdáközönség, valamint a bemutatón résztvevő gépgyárosok és személyzetük ellátásáról a Pozsonyvármegyei Gazdasági Egyesület kebeléből alakított helyi rendező-bizottság gondoskodik. Részletesebb felvilágosítást ad az Országos Magyar Gazdasági Egyesület titkársága.

Az Országos Rendező-Bizottság.

Egyről-másról.

(Gabonapiaczi szemle. — A Mezőgazdasági Vámpolitikai Központ megalakulása. — A szerb szerződés revíziója ellen. — A belgrádi bojkott. — Jelentős lépés a magyar növénynevelés fejlődésében. — Munkáskérdés és kivándorlás. — Az Austro-Americana Budapesti irodát nyit. — A Pool és az emberesompészot.)

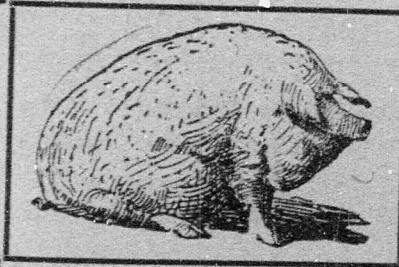
A tavaszi tél fölötti első meglepetésünkből foleccudva, nyugodtabb mérlegeléssel vizsgálhatjuk a helyzetet és azt a károsodást, amelyet a késői fagy és havazás a mezőgazdaság rovására előidézett. Ezzel a kérdéssel közvetlen értesüléseink alapján lapunk legközelebbi számában részletesen fogunk foglalkozni.

A földművelésügyi minisztérium a hozzá beérkezett távirati jelentésekből immár megállapította, hogy a fagyok a gabonafélékben csak csekélyebb károkat okoztak. Ez a felfogás a tőzsdén is, ahol a rendkívüli időjárás az első tőzsdéi napon okozott ugyan némi izgalmat, amely a gabonárainak az egész vonalon való megszilárdulását vonta maga után, de mindjárt másnap azonban, amidőn tisztábban volt a helyzet áttekinthető, elveszett az előző nap árfolyam-többlete és ismét a lanyha irányzat lett urrá. A tavaszi tél az egész kontinensen átvonult, de a gabonafélékben nem okozott sehol nagyobb kárt. Ezért nem is vettek az európai tőzsdék lendületet és a kedvezőbb amerikai vetésjelentésekre, melyek szerint az Unióban a vetések állását 91%-ra becsülik a tavalyi 80-6%-kal szemben, mint ez liverpooli levelezőnk jelentésében olvasható, a nemzetközi gabonapiac tovább lanyhulása várható. A pénzügyi érezhető nagyon a gabonakereskedelemben. A malmok nem szünek meg a lisztüzlet miatt panaszkodni és ismét felme-

rült a terv, hogy az idény utolsó hat hetében a fővárosi malmok teljes üzemszünetet léptetnek életbe. A májusi felmondások is nyomják a piacot, mely szerint jelentékeny mennyiségű szokványanyag kerülne felmondásra, amely azonban oly silány minőségű, hogy az átvevők nem kérnek belőle és így realizálásokkal iparkodnak az érdekeltek rendezni az ügyet. Kedvezőbbre fordult időjárás, pénzügyi, nagyarányú felmondás a májusiakban, kedvezőtlen lisztpiac, ezek azok a jelenségek, amelyek a piac áralakulását befolyásolják.

F. hó 15-én alakult meg élénk érdeklődés mellett a Mezőgazdasági Vámpolitikai Központ, amelyet az OMGE., ugys mint a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségének központja, a Magyar Gazdaszövetséggel és országos jellegű mezőgazdasági szövetkezeti központjainkkal, továbbá több mezőgazdasági iparágaink érdekvédelmi szervezeteivel karöltve oly célból alkotott meg, hogy az 1917-ben lejárató magyar és osztrák vám szerződés, valamint külkereskedelmi szerződéseink megújításánál s jövő vámtarifánk megállapításánál a magyar mezőgazdasági érdekeket egységesen képviselje s addig is a jelenlegi szerződéseinkben biztosított agrár-vámvédelem és állategészségügyi megállapodások sértetlen fenntartásán őrkdjék. Mint Desseffy Aurél gróf elnöki megnyitójában kifejtette, így szervezkedésre jelenleg annál sürgősebb szükség van, mivel a mezőgazdasági vámvédelem ellen Ausztriában is, nálunk is olyan aknamunka folyik, amelyet hatékonyan ellensúlyozni valóban egyetemes gazdasági érdeke Magyarországnak. A mezőgazdasággal bármily vonatkozásban álló tényezők egységes szervezkedése remélhetőleg kellő súlyt és erőt ad ez érdekek szabad érvényesülésének.

Lapunk jövő számában részletes tudósítást adunk vámpolitikai központunk első üléséről, amelynek főtárgya a működési terv megállapítása volt. Ahogyan Kubinek Gyula nagyszabású koncepciójában ez a nagyérdemű és messze tekintő vámpolitikai munkaterv kikristályosodik, amint jövő vámpolitikai irányelvei,

Szövetkezeti bizományi sertés hizlalótelepének
ismertetőjét
érdeklődőknek megküldi a
Magyar Mezőgazdák Szövetkezete
Budapest, V., Alkotmány-utca 31.

s a szükséges adatgyűjtési, előkészítő munkásság vezetői szempontjai az előadói indoklás és a központ tagjainak hozzászólásai alapján kidomborodtak: mindez esztendőkre terjedő és tán évtizedekre kiható serény munkálkodás utjelzője, a kitűzött célokhoz és az elérendő nagy eredményekhez méltó beköszöntője volt. Hogy azonban a mezőgazdasági vámpolitikai központ sikeresen oldhassa meg a reá váró nagyjelentőségű feladatot, a mezőgazdasági vámvédelem bástyáinak épségben való megóvását: egész gazdátársadalmunk összetartására és vállvetett támogatására van szüksége. Mert a vámközpont követeléseinek erőt gyűjtő a hangoztatott kívánások belső igazsága, jogosága, másfelől a mögöttük sorakozók társadalmi, gazdasági súlya ad: csak mirajtunk áll tehát, hogy a hangosan, követelődősen megnyilatkozó kisebbségi kívánások zajától magunkat elnémíttatni, tuhársogtatni ne engedjük.

Jövő szerdán, f. hó 23-án délután már érdemes munkába is kezd az agrárvámközpont, tudniillik a szerb kereskedelmi szerződés állítólag tervezett revíziójával és az ugynevezett Magyar Vámpolitikai Központnak erre irányuló sürgetésével szemben fog mezőgazdasági érdekelttségünk felfogásának és kívánásainak kifejezést adni. Fennálló szerződéses megállapodásainknak teljesen megokolatlan felforgatása és a Balkán-államokkal szemben új alapra való helyezkedés, esetleg 1917-en tulterjedő megegyezés mind a kudarcain okolni nem tudó osztrák borrhálopítikának — sajnos — idehaza is támogatásra talál, de a magyar gazdasági törekvésekre mindenképpen veszedelmes újabb próbálkozásai. Nem is lehet rájuk egyéb válaszuk, mint a feltétlen visszautasítás. Mert hiszen ezerszer bebizonyított igazság, hogy a magyar és osztrák szerződéses vámterületnek egyenesen alapvető érdekei ellen volna a mezőgazdasági termelés védelmének feloldozása olyan ipari kivitel kedvéért, amely az utóbbi években (Szerbia felé) a kettős monarchia összes ipari kivitelének mindössze 1 $\frac{1}{2}$ %, mondó másfél százalékát, vagyis valóban elenyésző töredékét tette ki.

De ha valaki még bizakodhatott talán abban, hogy a szerbek kétes értékű barátságát sikerül e mindenesetre aránytalan áldozatokkal megnyernünk, azt is alaposan kiabrándíthatta a szerb kereskedelmi és iparkamarák legutóbbi egyhangu határozata, amely a magyar és osztrák áruk bojkottját mondotta ki.

Szó sincs róla, nagyfokú pökhendiség kell hozzá, hogy mikor Szerbia az önkényesen kimonodott s azóta egyre meghosszabbított moratórium alapján már egy esztendeje egyetlen dinárt sem fizet tartozásaiért s bizonyára megint csak hitelezőinek, hogy nem kell az ezüsttálcán felkinált barátsága, mindenféle kedvezménye. A Magyar Vámpolitikai Központ büszke lehet a védenzeire és erre az első sikerére. De akik keresték, megérdemlik ezt a szerb leccét, amelynek tanulságát nem szabad akkor sem elfelednünk, ha a nagyhangu bojkott-tervből talán

nem is lesz olyan nagyszabású mozgalom, aminőt a szerb iparosok és kereskedők terveztek. Ez végtére sem az ő szándékukon és igyekezetükön múlva. Szerintünk azonban maga a kísérlet is elegendő igazolása eddig következetes vámpolitikai állásfoglalásunknak, amely tiltakozott ellene, hogy a szerbek kegyéért esengjünk s ezeryni áldozat, önmegalázás árán — bojkottot arassunk. Az újabb szerb hadüzenet talán felnyitja azoknak a szemét is, akik eddig — mint ime beigazolódott — vámpolitikusoknak szerb-bek akartak lenni maguknál a szerbeknél.

Mezőgazdaságunk jövő fejlődésére nagyjelentőségű mozzanat volt e héten a növény-nemesítő bizottság megalakulása az OMGE. kebelében. A többet és jobbat termelés elvének gyakorlati megvalósításához szükséges eszközök között tudvalevőleg az első sorban áll a magnemesítés felkarolása és elterjedése, aminek egyik éppen nem alárendelt eredménye hazai termelésünknek a külföldi vetőmagbehozattal való fokozatos függetlenítése és az annyira kívánatos magcserének gondos és szakszerű belföldi termelés segélyével való lehetővé tétele. Amit külföldön, főként Németországban és Svédországban, de egyebütt is sikerült évek hosszú sorának fáradhatatlan hangyamunkájával biztosítani: biztos reményességünk lehet immár reá, hogy nálunk sem tartozik az elérhetetlen ábrándok közé. S ha egyelőre tán még a jövő zenéje is, annyi bizonyos, hogy céltudatos munkával hamarosan ki tudjuk nevelni kellő számban hozzá a muzsikusainkat.

Az OMGE. évek előtt felismerte már a növény-nemesítés ügyének nagy és messze kiható fontosságát s nem szűnt meg növénytermesztési szakosztályában, kongresszusain és a szaksajtóban reáirányítani gazdaközönségünk és az illetékes körök figyelmét erre a kiváló jelentőségű termelési ágra. Büszkek vagyunk, hogy a mi kitartó buzdításunk eredményeképpen a földművelésügyi kormány a külföldi növény-nemesítés tanulmányozására megadta a szükséges anyagi eszközöket s az idegenben szerzett tapasztalatok nyomán lehetővé tette a magyaróvári növény-nemesítő kísérleti intézmény megalakítását, amelynek sikerét legszebben az a tény hirdeti, hogy a növény-nemesítés ügyének gazdátársadalmunk legkiválóbbjai között immár ország-szerte buzgó apostolokat tudott nevelni.

Az eddigi szétszórtan folyó munkának most céltudatos rendszerességet és remélhetőleg még fokozottabb eredményeket van hivatva biztosítani az OMGE. kebelében megalakult s a növény-nemesítő intézet tevékenységének társadalmi támogatására, kiegészítésére szánt országos növény-nemesítő bizottság. Kitűzött feladata gyűlésein a növény-nemesítési kérdések és újabb tapasztalatok megbeszélése, a növény-nemesítés körébe tartozó tudományos kutatások és a nemesítés gyakorlati végrehajtására vonatkozó kísérletek kezdeményezése, a szakbavágó ismeretek terjesztése, országos növényfajtakipróbálások, vetőmagversenyek és kiállítások rendezése, végül a vetőmagkereskedelem és vetőmagforgalom közérdekű szabályozása.

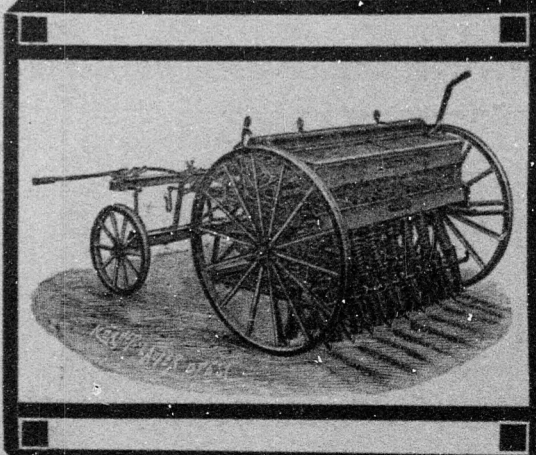
Sokat ígérő és hézagot pótló kezdeményezés volt mindjárt a bizottság első ülésének az állami növényfajta törzskönyv megalkotására irányuló határozat, mely a gyakorlati nemesítők jogos érdekeinek védelmét célozza, ugyszintén sikerre vezet remélhetőleg a hazai magtermelésnek vámvédelmére, a növényfajta-versenyek rendezésére és növény-nemesítő vándorgyűlések rendezésére irányuló állásfoglalás is. Tehát a leg-szebb reményekkel nézhetünk e biztató kezdet után hazai növény-nemesítésünk további kívánatos fejlődése elé.

Mig a gazdaközönség a munkáskérdés megoldásán tanakodik, azalatt Budapesten a keleti pályaudvar környékén lakást keres az Austro-Americana nevű osztrák hajózártársaság megbízottja, hogy kivándorlási irodát nyisson. Úgy látszik, ezek a kivándorlási irodák dusan visszaterítik a befektetéseket; ez magyarázza meg azt, hogy az Austro-Americana, mely eddig Triesztből minden korlátozás nélkül szállította kivándorlóinkat, most a magyar kivándorlási törvény hatálya alá vetette magát, csakhogy Magyarország területén irodákat állíthasson fel.

Ezután az Austro-Americana csak utlevéllel ellátott magyar honosokat hajózhathat el, azonfelül a kivándorlók után fejenként 10 koronát fizet, végül jó magas óvadékat is tartozik letenni. Mindezzel kétségtelenül felér rá nézve az üzleti előny, hogy sikerült Magyarországon letelepnie a jegyirodáival. Eddig évente 4—5000 emberünket hajózta el ez a társaság; hogy a jövőben a korlátozások ellenére is emelkedni fog a forgalma, azt biztosra vesszük.

És ezuttal még csak a magyar kormányunk sem tehetünk szemrehányást amiatt, mert az Austro-Americánának szállítási engedélyt adott. Érdeklünkben állott, hogy a kivándorlási törvénynek érvényt szerezzünk Ausztriában s erre az volt az első lépés, hogy a Triesztből induló s egyetlen Óceánt járó gőzhajózártársasággal szerződéses viszonyba lépünk. Ezzel az egész trieszti kikötőt ellenőrzésünk alá reméltük vethet. De bizony csalódtunk, mert az osztrák kormány közben a Canadian-Pacific társaságnak Triesztből közvetlen kanadai hajójáratokat engedélyezett, kitéve saját munkáit is a Kanadába való kivándorlás csábításainak. Hogyan tűrhetik szó nélkül az osztrák gazdák a kanadai társaság veszedelmes betelepítését: ez titok előttünk. Tény azonban az, hogy hiába egyeztünk ki az Austro-Americánával, mert most itt van mellette a Canadian-Pacific, mely osztrák földön átvonuló kivándorlóinkat minden korlátozás nélkül szállíthatja. Tehát a jogosultságon kivándorlást még Trieszt felől sem sikerült megakadályoznunk, sőt tekintve a két társaság versengését, a Trieszten átvonuló kivándorlás bizonyára jelentékenyen emelkedni fog.

De a kivándorlási törvény sérelmével létrejött Pool-szerződésért igenis méltán tehetünk szemrehányást a belügyi kormánynak. A Pool tudvalevőleg megkapta a szállítási engedélyt, noha külföldi üzleteire nézve a kivándorlási törvény korlátozásait nem fogadta el. Ez azt jelenti,

Szab. „Rekord II” sorba vet — sorba trágyáz.

Beszerezési ára a jelentékeny műtrágyamegtakarításból és tetemes termésművelésből már az első évben megtérül.

Saját érdeke minden gazdának, hogy mielőtt vetőgépet vesz, érdeklődjék a „Rekord II” vetőgép iránt.

Felvilágosítással szívesen szolgál:

A M. Kir. Államvasutak Gépgyárának Vezérügynöksége
Budapest.

hogy csak Magyarország területén köteles a törvényt betartani; a határon túl szabad a vásár és utlevél nélküli kivándorlóinkat is elhajóztatja. Részünkről teljes eréllyel tiltakoztunk ilyen engedélynek a megadása ellen, de ez mit sem használt. A Pool megkapta a szállítási engedélyt az élő törvény megsértésével, megengedték neki, hogy hatalmas üzleti szervezetet telepítsen Magyarországra és egyidejűleg törvénytelen kivándorlási üzletekkel is foglalkozhassék. Immár megtermelt a gyümölcse ennek az üzleti betelepítésnek. Mult évben csak a Pool vonalai kerek 100.000 magyar honosságú kivándorlót szállítottak Amerikába s ezek közül — mint a különböző statisztikai jelentések egybevetéséből megítélhető — legalább 40.000 embernek nem volt utlevele. Tehát a törvény tilalma ellenére egy hadosztályt kitevő munkásunkat és katonaszökevényünket fuvarozott el csak egyetlen év alatt az a tröszt, mely szerződéses viszonyban áll a magyar állammal. Közben az engedélyezett társaságok zugügynökei százsámra követték el a bíróságok által is felderített visszaéléseket és vétségeket anélkül, hogy a Poolt a legkisebb kellemetlenség is érte volna. Sőt ezt az engedélyügyet még a parlamentnek sem jelentették be, megint az élő törvény ellenére; ez a mulasztás sem a nyilvános bírálat érdekében történt.

Ilyen hivatalos segítséget élvez a magyar gazdaközönség a munkáskérdés megoldásánál.

GAZDASÁGI ÜZEMTAN.

Rovatvezető: Hensch Árpád.

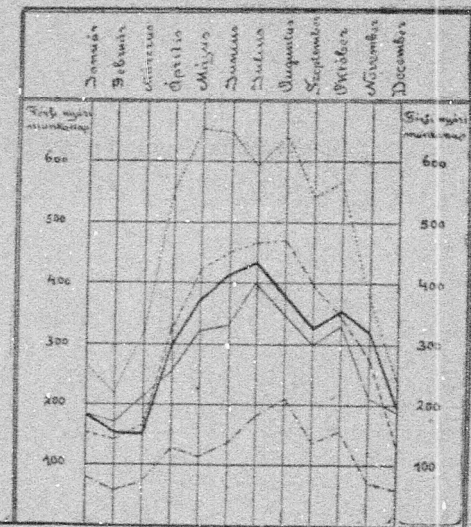
A munkásszükséglet kiszámítása.

A kézimunkaerő szükséglet megállapítását rendszerint előszámítás útján végezzük. Ismerjük a gazdaságunkban termelt növényeket pontos terület szerint, továbbá ismerve az egyes évszakokban szükséges munkálatok minőségét és mennyiségét, könnyen kiszámíthatjuk, hogy hány munkanapra van szükségünk. Ha a munkanapok számát elosztjuk a rendelkezésünkre álló idővel, akkor megkaphatjuk azt, hogy hány munkásra van szükségünk, ha a munkálatakat idejében el akarjuk végezni. Az üzemenyi munkákban és majd mindegyik gazdasági zsebnaptárban megtalálható munkavegymény táblázatokban fölkelhetjük nemcsak a számításához szükséges adatokat, hanem még a kellő módosításokat is megtehetjük arra az esetre, ha nemcsak férfimunkásokkal, hanem vegyesen nőekkel és gyermekekkel is dolgoztatni akarunk.

Ezzel az általánosan ismert eljárással a szükséges kézi munkaerőnek mennyiségét ugyan a kellő pontossággal megállapíthatjuk, de mindamellett nagy körültekintéssel kell lennünk és bőséges helyi tapasztalattal kell bírnunk, hogy a tévedéseket elkerülhessük. Mindenekelőtt jól kell ismernünk a vidék éghajlatát, mert ettől függ, hogy hány nap áll rendelkezésünkre egyes évszakokban a munkák elvégzésére. Az éghajlat szelidsége vagy zordsága szerint a tavaszi munkákra például Hensch adatai szerint 50—80 napot számíthatunk; ez a 28%-os különbség pedig nagyon is figyelembe veendő. Ismernünk

kell azt, hogy gazdaságunkban hogyan díszlenek az egyes növények, szükséges-e azoknak nagyon is sok vagy talán kevesebb munka a tapasztalat szerint, hajlandó-e a talaj a megcserepedésre, gyakori-e az újratetésnek szüksége. Legfontosabb azonban a munkásaink munkaerejének ismerete, mert e tekintetben még százpercentes különbség is lehetséges: csak gondoljunk az értelmes, szorgalmas, erős és egészséges munkásokra és ezekkel szemben amaz elszomorító gyülekezetre, melyet gyakran a szerződött idegen vándormunkások alkotnak, kik lerongyolódva, hiéhezve érkeznek hozzánk s néha nem is konyitanak a munkájukhoz, mert például némelyiknek a kezében aratókaszta sohasem volt.

Az előszámításoknál sokkal biztosabb adatokat kaphatunk az üzemstatistika segítségével, mert hiszen ez utóbbi a gazdaságnak hűen és pontosan vezetett számkönyveiből állítatik össze, tehát nem kiszámított, hanem valódi gyakorlati adatokat tartalmaz. A 139. ábra Langenbeck után*) az egyes hónapokban szükséges kézi munka-

139. ábra. A kézimunkaerő szükséglet az egyes hónapokban.

napokat tünteti föl grafikusán. A felvett ötféle jellegű üzem közül az első számú erős burgonyatermelő gazdaság keményítőgyárral, a második számúnál a gabonatermelés van előtérben, a harmadik számú erősen belterjes cukorrépa-termelő gazdaság, a negyedik középbelterjes cukorrépa-termelő üzem, az ötödik pedig legelőgazdaság, ahol a gazdasági terület 69 százaléka legelő és rét. A felvett jellegű németországiak, éppen azért bővebb ismertetésüket fölősslegesen tartom, mert nem zsinórmértékű, hanem csak mintául szolgálhat a hazai viszonyainkra berendezendő üzemstatistikához.

A grafikon 100 hektáryi mezőgazdasági kultúrterületre számítva tünteti ki a munkásszükségletet, még pedig férfi nyári munkanapokban kifejezve. Ezzel az egységgel szemben a női nyári munkanap $\frac{2}{3}$ -nak, a gyermeké $\frac{1}{3}$ -nak vétetik;

*) Buchführungsergebnisse aus der Buchstube der D. L. G. („Arbeiten“ Heft 180.)

a férfi téli munkanap $\frac{2}{3}$ -ot, a női $\frac{1}{3}$ -et, a gyermek téli munkanapja pedig $\frac{2}{3}$ -ot tesz ki ugyancsak férfi nyári munkanaphoz viszonyítva. Ezeket az arányszámokat természetesen szintén a bőséges üzemstatistikai adatokból állapították meg, tehát valódi gyakorlati alappal bírnak. Ilyen alapon az átszámítást könnyen megtehetjük évszakonként is, meg arra az esetre is, ha különböző nemű és koru munkásokat akarunk alkalmazni.

Nem szükséges bővebben magyaráznunk, hogy mennyivel értékesebb és biztosabb adatokat foglal magában a bőséges üzemstatistika, mintsem az előszámításokkal kiharozott eredmények. Ha a bőséges statisztikai anyag kellő szakcszerű csoportosítással bír, akkor a számitani akaró gazda körültekintésének csak arra kell irányulnia, hogy az üzemstatistika hatalmas számtömege közül azt a csoportot vizsgálja, melynek egyes adatai az ő gazdaságához teljesen hasonló gazdaságok üzemből vétettek és ha ebben nem hibáztunk, akkor nincs is hiba a munkaerőszámításban, mert a statisztika oly bőséges üzemi élettapasztalatot foglal magában, amelyen semmiféle előszámítás túl nem tehet. Korántsem akarjuk azonban ezzel azt mondani, hogy az előszámításoknak nincsen jelentőségük. Sőt, néha az előszámítást a követő események hajszálnyi pontossággal fedhetik, azonban nem szabad figyelmen kívül hagyunk, hogy az előszámításokban is a számítás legfőbb alapja a tapasztalat, tehát ugyanaz, mint ami az üzemstatistikáé.

Érthető dolog, hogy az üzemstatistika nemcsak hasonló számításokban, hanem minden más fontos üzemi kérdésben is megbecsülhetetlen adataival nagy szolgálatot tesz a gazdának. Ennek bővebb ismertetése természetesen nem lehet tárgya a közleményemnek, de mindamellett hangsúlyoztatnunk kell azt az ismételtén kifejezett kíváncsalmat, hogy egyrészt a mezőgazdasági üzemi kísérleti állomások felállításával, másrészt a statisztikai ügynek ez irányra is történő kiterjesztésével a mezőgazdasági üzemstatistikát ápolnunk kell. Ennek hiánya miatt nálunk általános a panasz és méltán, minek eredményeképpen kell tudnunk azt, hogy míg például Németországban igen sok üzemi kérdést megoldottak már, addig nálunk ezek tekintetében még csak valószínűségi számítások, vagy éppen egyéni vélemények találhatók.

(Keszthely.)

Prack László dr.

A munkásszükségletnek grafikus feltüntetését a gyakorló gazda szempontjából nem tartom oly megfelelőnek, mintha azt táblázatokba foglalják, amelyeket mindenki könnyen megérthet.

Rovatvezető.

NÖVÉNYTERMESZTÉS ÉS MŰTRÁGYÁZÁS.

Rovatvezető: Kerpely Kálmán.

Az egyéves perje.

(Lolium arzum var. Westervoldicum.)

☞ A multévi német szakirodalom foglalkozott egy olyan takarmányújdonsággal, amely a leírás alapján és a kísérleti eredmények közlése

KEMNA
SZABADALMAZOTT

FORRÓGŐZEKÉI

SCHMIDT
mérnök doktor hírneves
fűstesz-tulhevitőjével ::

Minden más nedvesgőz-, compound- vagy compound-tulhevitett rendszert úgy teljesítőképesség, mint tartósság tekintetében messze felülmúlunk és lényegesen kevesebb szenet fogyasztanak.

Referenciákkal, kimerítő felvilágosításokkal és költségvetésekkel készséggel szolgál

KEMNA J. Budapest, VI. ker., Váci-körút 51. sz.
Sürgönyözim: KEMNA, BUDAPEST. Telefon: 91-21.

szerint nálunk is jó reménységgel biztatott, annál is inkább, mert a kísérleti eredményeket elsőrendű szaktekintély, Rémy dr. bonni tanár közölte. Mansholt holland tanár volt tulajdonképpen az első, aki tudományosan foglalkozott az egyéves perjével és aki származására nézve azt állapította meg, hogy az olasz perjének egy spontán variációja, mely attól főként gyorsabb fejlődése, nagyobb termés-hozamával és rövidebb élettartamával különbözik. Mansholt közleményei keltették fel a német körök figyelmét és ez alapon karolta fel Rémy is kísérleteiben a sokat ígérő takarmányt, melynek különös jelentőségét abban látta, hogy alkalmas egyéves takarmányok létesítésére és különös jelentőséggel bír a kiritkult lóherések felülvetésére a közepkötött-ségű és jobb homoktalajokon, amennyiben a lóhere első kaszálásakor ez is vágásra érett.

Rémy kísérleteit 1910—11-ben végezte Bonnban, jó trágyaerőben levő vályogtalajon, összehasonlítva az egyéves perjét az olasz perjével. A márczius hó 14-én egyszerre elvetett két fü, június hó 12-én először és július hó 15-én másodszor kaszálattott. A széna összetételében, táp-erejében, minőségében nem volt különbség, de annál inkább a termés-hozamban. Az egyéves perje hektáronként 77 q, az olasz perje pedig csak 44 q termést adott. Ebből a mi viszonyaink között egy jó hányadot ugyan le kell ütni, de ezt az egyéves perje termése még nagyon jól elviselné a mi 23—24 q-s széná-átlagaink mellett, ha az eredmények egyébként megállnának.

Ezek az adatok igen tekintélyes termőképességet ígértek az egyéves perjének, másrészt a kaszálás időpontja folytán tényleg a vöröshere foltozására is alkalmasnak látszott, úgy, hogy érdemesnek ítéltük hazai kipróbálását is. 1912. év tavaszán a debreczeni gazdasági akadémia kísérleti terén állítottuk be a kísérletet. Sajnos, már bevezetésekor jelezhetem, hogy teljesen kedvezőtlen eredménnyel. Meghozattuk a magot a Rémy-féle közleményben jelzett német magkereskedőtől (q-ként 76 márkáért) és ugyancsak ettől a cégtől az olasz perjemagot is, jelezve,

éves perje fejlődését hiába lestük. Junius közepén, amikor igazság szerint már teljes termésű kaszálást kellett volna levenni, a gyér növényzet alig 15—20 cm.-es volt, a letakarításra gondolni sem lehetett. De ugyanugy volt 1 hónap múlva is, sőt végig úgy, hogy kaszálásra nem is igen kerülhetett a sor. Az olasz perje pedig a hűvös tavaszi időben szintén

zordonságát. Ha egyéves takarmányost akarunk létesíteni, akkor az illető esztendőben van szükségünk a termésére, a kiritkult lóherést pedig a következő esztendőben amenny is felőrjük.

Igaz ugyan, hogy egy esztendő kísérleti eredményéből még nem volna szabad végleges eredményt leszűrni, de azt hiszem aligha tévedek,

ha az annyira gyenge eredmény után semmi jövőt nem jósolok nálunk az egyéves perjének. Sajnos, úgy látszik csak arra alkalmas, hogy egygyel szaporítsa ama családok számát, amelyek egy-egy külföldön feldicsért takarmánynövény hazai kipróbálása nyomán gyakran felmerülnek, de sokszor csak akkor már, mikor előbb nagy összegek kívándorolnak az idegen csoda meghonosítására. (Lathyrus silvestris, Atriplex-félék, japáni köles stb.)

A fejlődésbeli különbségek feltüntetésére 3 fényképet is bemutatok. A 140. ábra egymás mellett mutatja a két parcellát. A jobb oldali parcellán látjuk a kaszálás kifejlődött olasz perjét, balról pedig mindenütt látszik a hitvány perjesorok között a talajsáv. A 141. ábra külön mutatja az olasz perje szénatermését egy 50 cm. magas jelzőrudhoz viszonyítva, a 142. ábra pedig a silány egyéves perjét. A háttérben látható tengerisorok eme-

140. ábra. Egyéves perje (kicsi) és olasz perje (nagy, bokros).

lassan mozgott ugyan, de már június elején erőre kapott 25—30 cm.-es magassággal és július első napjaiban kasza alá érett, 50—60 cm. magasság mellett rendes szénatermést adott.

Ha a múltévi tavaszt nem is mondhatjuk a legeszményibb időjárásnak, még sem volt egész rossz. Csapadék meg éppen elég volt, igaz, hogy gyakran szárazító szelek jártak a nyomában, de mégis sűrűn nedvesített. (Márczius 55 mm., április 80 mm., május 127 mm.) De lett legyen bármilyen az időjárás, az olasz perje adatai azt mutatják, hogy annak kifejlődésére elég jó volt és a várt eredménynek éppen a fordítottja jelentkezett az egyéves perje rovására. Még a nyári özvizesőkre sem emberelte meg magát és augusztusra sem adott takarmánytermést. Természetesen ugyanugy jártunk azzal a perjével, amit egy kiritkult lóherés feljavításra

lik a szemléltető hatást.

(Pallagpuszta.)

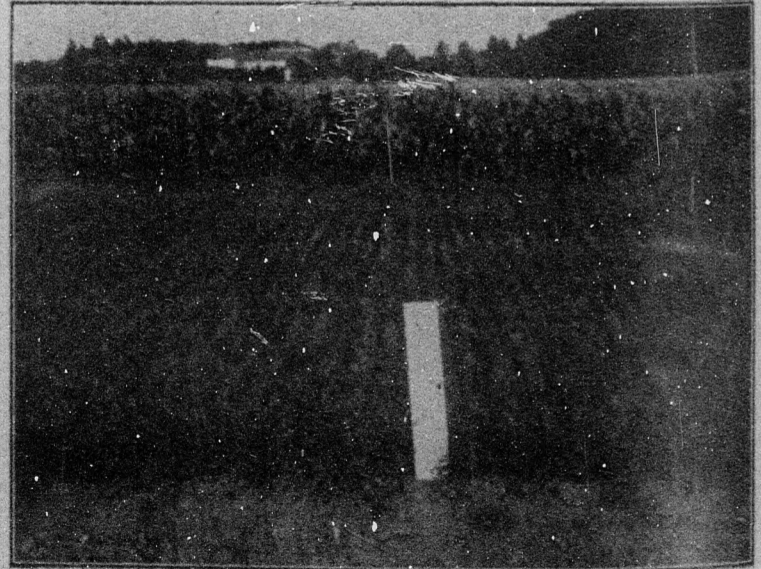
Gass Gyula,
gazd. akad. tanár.

Vigyázzunk a tengeri vetésénél!

☞ Régen járt olyan mostoha idő a tengerre, mint a múlt évben. Az ország tengertermésének 50%-a vagy egyáltalán nem, vagy csak *lőcsőlag* érett be. Különösen kiemelem ezt a szót, *lőcsőlag*, mert igen sok érettnék hitt tenger egyáltalán nem alkalmas vetőmagnak. A tengerkiállításra tekintettel igen sok uradalom múltévi tengerterméséből van anyag laboratóriumomban. A kísérletek egy részét a tengeri csirázata-
tása képezi s mondhatom, a meglepetések egész sorozatát láttam, amelyek egyikére szük-

141. ábra. Olasz perje.

142. ábra. Egyéves perje.

hogy az összehasonlításul fog szolgálni, nehogy esetleg az olasz perje helyi beszerzése kifogásra adjon okot. Mindkét fűmagot elvetettük márczius 13-án, előzetesen átkomposztzott parcellákba, amelyeknek talaja humózus homok és amelyek ősszel rendes mélyszántásban részesültek. A kelés nagyon lassan indult, a sorok hiányos záródással április közepére beállottak. Az egy-

közbe vetettünk. Jóformán nyoma is alig volt lelhető az 1 kat. holdra kiszórt 25 kg. magnak. Igaz, hogy Rémy azt is említi, hogy az egyik részlet jól áttelelvén, a másik esztendőben is kielégítő egy kaszálást adott, de a július-augusztusban takarmányra szoruló jószágot aligha lehet azzal biztatni, hogy esetleg jövőre kaszálunk, föltéve még, hogy nálunk is kiállja a tél

ségesnek tartom a gazdák figyelmét felbírni a tengerivetés idején.

A gyakorlati gazdák tulajdonképpeni része a vetőmag előzetes megcsiráztatását nem tartja valami fontos dolognak s különösen a tengeri az, amelyeknek a mag színe, teltsége s egyéb külső jelek után ítélnek meg a vetőmag használhatóságát. Természetesen a meglepetések nem

maradnak el s ha nem kelt rendesen a vetés, annak csak a varju vagy más kártevő az oka; a mag csiraképesége szóba sem jöhet.

A múltévi tengerinél, a látszólag ép, teljesen kifogástalan mag csiraképesége igen sok esetben nagyon csekély s aki az ilyen vetőmagot különösen amerikai módra veti el, az teljesen hiábavaló munkát végzett. Az eddig végzett csirázási kísérleteinknél csak azokat a beküldött mintákat használtuk fel, amelyek tökéletesen beérett jelzéssel érkeztek s többnyire vetőmagnak kiválógatott kifogástalan csövek voltak. A sok eredmény közül nézzük az alábbiakat, amelyek több kísérletnek összevont eredményeit mutatják.

A)

A csövek szépen fejlődtek; a mag tökéletesen érett, a csutka száraz. Penészedésnek egyáltalán nincsen nyoma. A kísérőevél szerint október 16-án már érett volt. Törték október 22-én.

Csirázási napok száma	A cső alsó harmadáról %		A cső középső harmadáról %		A cső felső harmadáról %	
	a	b	a	b	a	b
3	72	71	60	52	52	30
4	15	18	18	19	14	19
5	4	1	8	12	5	8
6	2	—	2	4	1	3
7	1	—	1	1	1	1
8	1	—	1	—	—	—
9	—	—	—	—	—	—
Összesen csirázott	95	91	90	88	73	61
	92%		89%		67%	

Tehát a csirázási erély nagy s a csiraképeség kifogástalan. Érdekes, hogy a cső felső végéről vett magvak csiraképesége jelentősen kisebb (67%), mint a cső közepéről lekerült magvaké.

B)

A minta a következő jelzéssel érkezett be: „..... egyéb kukoricafajták között, a legjobban, már október 26-án beérett.....”, „válogatott csövek; vetésre kiválógatva stb. ....”. Törték október végén.

Csirázási napok száma	A cső alsó harmadáról %		A cső középső harmadáról %		A cső felső harmadáról %	
	a	b	a	b	a	b
3	15	—	2	—	—	—
4	18	2	9	2	6	3
5	4	4	4	—	—	4
6	1	—	—	—	5	2
7	2	1	3	—	—	4
8	2	2	—	—	1	—
9	—	—	—	—	—	—
Összesen csirázott	42	9	18	2	12	13
	25.5%		10%		12.5%	

A kukorica tényleg nagyon szép volt; a mag kemény, száraz, a rendesen nem nagyobb viztartalmu, a csutka tökéletesen száraz. A csirázási eredmény azonban nagyon szomorú. A

látszólag teljesen érett magból vett több minta átlagos eredménye csak 25%. Érdekes ennél, hogy a cső közepéről lekerült mag adta a legkisebb eredményt. Most, ha a gazda az ilyen magot bárminő célból is veti el, az egész munkája kárba veszett.

E példához hasonló igen sok áll a rendelkezésemre, ezért felhívom a gazdák figyelmét a tengerivetőmag csiráztatásának fontosságára s ismételten azt mondom: „Ne vessünk tengerit addig, míg a vetőmag csiraképeségéről meg nem bizonyosodunk”.
Barna Balázs dr.

Mivel kötözzük a tavaszi gabonát?

☞ Az árpát és zabot igen sok gazdaságban marokrakó aratógépekkel vágják, hogy pár napi száradás után, midőn a közte lévő zöld részek kiszáradtak, kévékbe lehessen kötni. Erre a célra a legalkalmasabb a Belán-féle kévékötöző zsinig. En is több mint 80,000 darabot tartok állandóan raktáron ezekből a kötelekből. A kötelekből azonban csépléskor a legnagyobb elővigyázat mellett is 25% a dobba kerül s mint használhatatlan szétépett foszlány vándorol a szalmakazalba. Ez a körülmény, valamint a kévékötöző munkások által elcsent rész nagyon megdrágítja a Belán-féle kötelek alkalmazását.

Hogy a kötözést olcsóbbá tegyem, már évek óta kenderbe kötöttem tavaszi szalmás terményeimet. Ahány hold árpa- és zabvetésem van, annyi 2 liter kendermagot vetek el jól megtrágyázott földbe az Unikum drill vetőgép 6-os rovatán. A hatos rovatot tartom legalkalmasabbnak, mert az így vetett kender nem ritka s kötözéskor nem török, nem tulsűrű s ennél fogva oly magasságot ér el, hogy hosszában elég egy kéve átkötéséhez. Aratáskor minden pár kötöző s napi szükségletét harmatszáradtig kinyövi és magával viszi a kötözendő táblához. Kötözéshez elég minden kévéhez 3 szál kender s jobban lehet vele kötni, mint bármely más kötözőanyaggal. Ha az így vetett kender bármily okból nem nőne akkorára, hogy szálhosszában átérje a kévét, akkor 3-3 szálát vesz a munkás s mint a buzából készített kötelet, a fejével összecsomózza s kész a köté. Hogy mennyire gazdaságos a kenderkötelek használata, azt fejtegetnem felesleges. A kendervetés ideje itt lévén, czélszerűnek és hasznosnak tartottam erre gazdatársaim figyelmét felhívni.
(Harasztos.)

Elekes Árpád, intéző.

GAZDASÁGI GÉPÉSZET.

Rovatvezető: Spornon Pál.

A „Titán” vontatós szántógép.

A magyar mezőgazdasági gépiparnak egy jelentős sikeréről kell beszámolnom. Jóleső örömmel jelenthetem, hogy a Vasvármegyei Gazdasági Egyesület által e hó 10-én Szombathelyen rendezett bemutatáson az első két, teljességében magyar gyártmányu, benzimotoros vontatós szántógép a hozzáértők véleménye szerint megállotta helyét és komoly biztatást nyújtott arra, hogy a traktrok terén immár nem vagyunk véglegesen kiszolgáltatva a külföldi behozatal nehézségeinek. A bemutatás jelentőségét bizonyította a földmívelési és a kereskedelmi minisztérium, valamint az OMGE. képviselője.

A szombathelyi Magyar Motor- és Gépgyár r.-t. (ezelőtt Mayer gépgyár), melynek jó gyártmányu motorait az egész ország már eléggé előnyösen ismeri, a múlt év folyamán gyártási kö-

rébe felvette a modern traktorgyártást is és igazán amerikai gyorsasággal és erélyvel még a múlt év végén első próbagépét a szántóföldre vitte s most tavasszal egyszerre két gépet mutatott be munkában a nagyszámu érdeklődő közönségnek.

Alkalmam volt e gépet tervezésétől kezdve a gyártás minden részletein keresztül a gyár műhelyeiben és multévi első kísérleti utjain figyelemmel kísérni. Nem új gép előtt állottam a mostani nyilvános bemutatás alkalmával, hanem egy, a tervezetkből, a műhelyből, a szerelésből legutolsó részletéig ismert gép volt az, melyre a bemutatás előtt és után kísérleteket végeztem s így, ha valaki, úgy én nyugodtan merem állítani, hogy ez a magyar traktor legalább is méltó versenytársa akármelyik amerikai, vagy egyéb külföldi traktornak és a természetes fejlődés folyamán valószínűleg be fogja bizonyítani, hogy ezen a téren, a traktorok terén, éppen annyira nem fogunk behozatalra szorulni, mint ahogy nem vagyunk erre rászorulva ma sem jobb vetőgépekben, sem jobb cséplőgépekben, sem sok egyéb gazdasági gépben. Amennyire ezt hiszem s amennyire bízom ebben, éppen annyira tartok attól is, hogy nem fog elmaradni az a bizonyos „jóakarát”, amely iparkodni fog agyonütni ezt a minden ízében magyar gyártmányt, csak azért, mert magyar! A magyar mezőgazdasági gépipar még nem annyira fejlett és erős, hogy rá ne szorulna a külföld tanítására. Tanulni pedig nem szégyen, sőt erény. De aztán, ha valamit eltanultunk a külföldtől s azt otthon éppen olyan jól — ha nem jobban — meg tudjuk csinálni mint tanítómestereink, hogy ekkor ezt a magyar készítményt minden áron agyon akarjuk ütni, ez igazi magyar virtus!

A „Titán” is külföldi minta után készült. Alapmintája volt a nálunk már jól ismert és előnyösen bevált „Big-Four” traktor. Erről vette — és ezt nagyon helyesen tette, — a gyár a mintát, ennek elrendezési alapelveit iparkodott szem előtt tartani a gép megszerkesztésénél, keresve egyes részleteknél más, helyesebbnek látszó megoldási módokat. Hogy helyes uton járt, azt megmutatta az első két gép magán a szántóföldön, azt bizonyítják a megejtett kísérletek eredményei.

Hogy ezek az első gépek is már szántóföld-érettekké bizonyultak, az ugyan tiszteletreméltó érdeme a gyárnak, de nem kizárólagos érdeme. Az érdem első és fő része a „Big-Four”-t illeti. Ez nem egy év alatt lett „Big-Four”-rá, hanem éleveszű gépszerkesztők nagy anyagi áldozatokkal végzett nehéz munkáival sorozatánál szülötte. A „Titán” egy a régi bevált alapon és sok részében javított új kiadásu „Big-Four”. Egy nagy érdeme (vagy talán átka) már ma is kétségtelen s ez az, hogy minden ízében „magyar gyártmány”. Miként az ábrák is (143-146. ábra) mutatják, a „Titán” nagyban s egészben erősen hasonlít a „Big-Four”-hoz.

Mint azt már több ízben hangoztattam, a keréken mozgó vontatós gépek hatásfoka, vagyis vontatástudása elsősorban is a mozgott kerékek méreteitől függ. Minél nagyobb átmérőjű és minél szélesebb talpu a nagy járókerék, annál nagyobb lesz annak felfekvő felülete, annál inkább növekedik a vontatáskor elkerülhetetlen talpsurilódás és annál inkább lesz biztosítva az illető gép vontatóbírása.

A „Titán” járókerekeinél elmentek ama határig, melyen tulmenni ilyenmü gépeknél már nem észszerű. A nagy járókerékek átmérője 2.50 méter és talpszélessége 70 centiméter. A keréktalpak, mint az az ábrákból is látható, csak két szélükön bordázottak, a talp közepe

Magyar Villanyerőre Berendezett Zsák-, Ponyva- és Pokróczgyár Budapest, V., Váci-ut 32. szám.

Ajánlja legjobb minőségű vízmentes ponyvát, valamint minden minőségű zsákokat, gazdasági pokróczokat, abrakos tarisznyákat, ponyvák javítását és pokróczok behuzását legjutányosabban vállaljuk.

sima. E sima részre lehet szükség esetén a kapaszkodóvasakat felerősíteni.

Itt van mindjárt a „Titán” gépnek egy előnyös szerkezeti részlete. Az egyéb vontatós gépeknél a kapaszkodókörmek vagy tövisek különböző

erős csavarokkal vannak ráhuzva. Összesen tizenhat csavar meglazítása után az összes kapaszkodók levehetőek a talpakról, ami alig 10—15 percnyi munka ellentétben a más rendszerű kapaszkodók fel- vagy leszerelésének

meg olyformán, mint a Big-Fournál. A benzintartó a gépészülés mögött van elhelyezve.

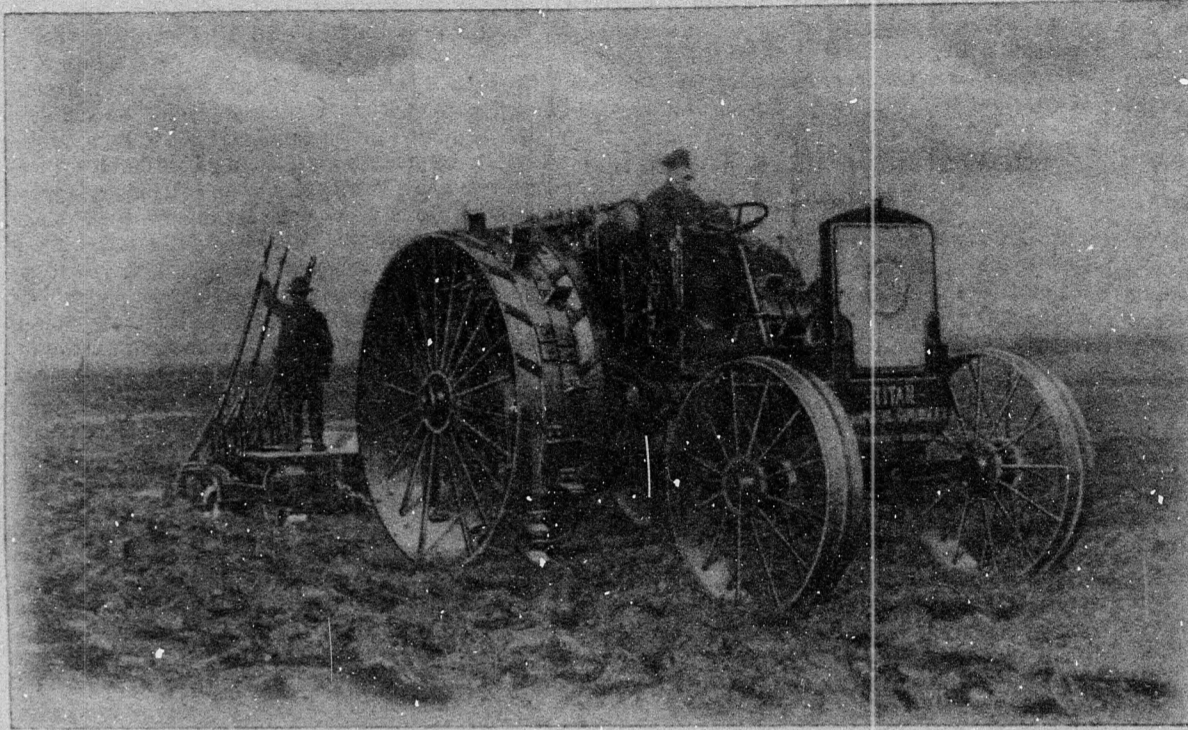
A hajtómű előtt van a gépészhely, rendes ülésel, innen jobb oldalon a gépész kezelőgyé-
ben vannak az indítókapcsoló emelő, az előre-
hátra menetet létesítő emelő és egy
lábnyomós emelő a szalagfékhez,
esetleg lejtőkön való menetelre. A
gépészülés előtt van a kormány-
kerék, mely végtelen csavarral és
csavarkerékekkel működteti az auto-
mobilok kormányához hasonló elven
épült karos, szögemelős kormány-
művet.

E kormány szerkezetet szintén jelen-
tős ujtás és előnye a „Titán”-nak,
mert vele kevés erővel rendkívül
pontosan be lehet kormányozni a
gépet a kívánt irányba és az elő-
taliga nem járhat — lévén csupán
könnyökemelőkkel kikötve, tehát lánc
itt nincs, ami lazulhat vagy feszül-
het — imbolyogva, mint oly sok más
traktornál. Nagy előny ez az egyen-
letes szántásra, jó menetcsatlakozásra,
különösen egyenetlen felületű göd-
rös, hepe-hupás talajon, mikor a
láncos kormányú előtaligák egyik-
másik traktornál valósággal bosszor-
kánytánczot járnak. Az előtaliga
fölött van a jól megméretezett kosaras-
szárnyas fuvós hűtő.

Az egész gép, mint azt az ábrák
is mutatják, tetszetős, egyszerű, könny-
nyen áttekinthető szerkezetű és dacára
magas voltának, mégsem esetlen, nyu-
godtan, egyenetlenül jár, nagy járó-
kerekei következtében nem inog még egyenetlen
talajon sem, uton pedig egyáltalán nem tapasz-
talható rajta rezgés vagy rázás. Könnyű kor-
mánytaligája 1.5 m. átmérőjű kerekeivel biz-
tosan engedelmeskedik a kormányosnak s így
a gép a fordulókat és kanyarulatokat biztosan
veszi. A gép nyomszélessége a nagy járókerék-
nél keréktalpszéltől-szélég 3 méter. A gép súlya
körülbelül 8 $\frac{1}{2}$ tonna. Ára ma még megállapítva
nincs, de mindenesetre olcsóbb lesz mint az
Amerikából behozott hasonló nagyságu és tel-
jesítőképes traktoroké, már csak
azon egyszerű okból is, mert elesik
itt a szállítás és vám.

A gépek a bemutatás alkalmával
multévi vetésű, de rosszul kelt löhe-
résen (zabtarló) dolgoztak, mindegyik
egy-egy 8 vasú „Deere” amerikai
asztalekét vontatott átlagosan 1.70 cm.
szélességben 7—9” (18—23 cm.)
mélység között, valamivel erősebb,
mint középkötött agyagos talajon.
A bemutatás kezdetén hol az egyik,
hol a másik motor le-leállott. Persze
azonnal készen volt a közönség egy
részének ítéllete, hogy a gépek vagy
rosszak, vagy gyengék. Pedig az
összes ácsorgási zavarok egyszerűen
a tapasztalatlanság, az ideges kap-
kodás és a tulságosan való „jól aka-
rás” igen egyszerű folyamánai vol-
tak. Az egész, összes és kizárólagos-
an egyedüli ok az volt, hogy *agyon-
olajozták a gépeket*, főleg a hengerek
belsejét. Ennek pedig természetesen
következménye az lett, hogy az olajat
a gyorsan forgó forgatványk felcsap-
ták a hengerbe, az ott részben el-
égett, elkormozta a gyújtógyer-
tyák végét, ezzel megszakította a
gyújtó villamos áramot és végred-
ményben nem keletkezhetvén gyújtó-
szikra, természetesen robbanás sem

történt s így hol az egyik, hol a másik hen-
ger munkaképtelen állapotba jutott, végül a
géppel meg kellett állani. Amint a gyújtó-
gyertyákat a koromtól megtisztították s a tulsók
olaj elfogyott, beállott a rendes olajozás, mind-

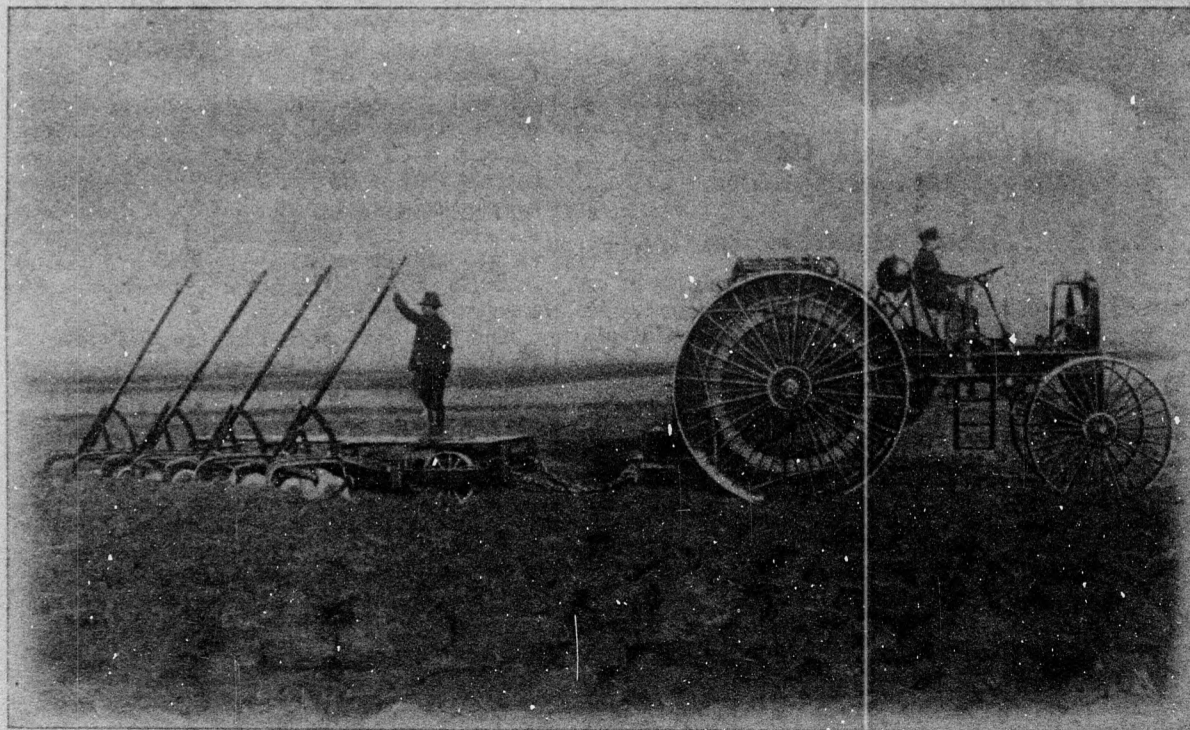

143. ábra. A szombathelyi Magyar Motor- és Gépgyár R.-T. „Titán” vontatós szántógépe.

módon ugyan, de mind közvetlenül a kerék-
talpra lesznek ráerősítve. Ez a kapaszkodófel-
rakás vagy leszedés az eddigi ilyenmű gépek-
nél kivétel nélkül hosszadalmas, sok időt rabló
munkát okoz. Már pedig ez a munka ki-
kerülhetlen, mert e gépek a szántóföldön
az esetek legtöbbszörében több-kevesebb kapasz-
kodóval tudnak csak csuszás nélkül dolgozni,
míg az utakra menni kapaszkodókkal részint
nem szabad, de nem is tanácsos, mert agyon-
rázódik a gép és végül a kemény utakon

néha több órát is igénylő munkájával. A gép
erős vasgerenda keretjén a nagy járókerekek
közé van helyezve a gép hossz tengelyében a
négyhengeres benzinnmotor, előtte a hajtóművel.

A motor a traktor lelke. A „Titán” motorja a
szakkörök előtt nagyon becsült *Kämper*-motor
elven készült. Erős, egyszerű, durva munkára
készült gép ez, mely rendes munkában perczen-
ként körülbelül 600 fordulattal jár, tehát még
a lassujáratu motorok közé tartozik. A gép
hajtóműve a „Big-Four” elven épült kupfogas-

144. ábra. A szombathelyi Magyar Motor- és Gépgyár R.-T. „Titán” vontatós szántógépe oldalnézetben.

kapaszkodókkal haladni nem is lehet, mert
azok sorba letöredeznek. A „Titán” kapaszkodói
négy darab körivalaku erős vasszalagok vannak
szegvecselve és e vasszalagok párosával ketten-
ként egymás mellett a kerék sima talprészére

kerekes és differenciál fogaskerékekkel van el-
látva. A nagy járókerékhez, de a kerékváltól,
illetve küllőktől függetlenül van a levehető nagy
fogaskoszoru erősítve, melyet a hajtómű kis
erős és szélesre méretezett fogaskereke hajt

két g
és eg
nap i
aki
csak
is gá
Am
eredm

A k
előreh
perce
összes
ségek
másod
a csu
2820 m

A sz
átlagos
(8 $\frac{3}{4}$ ”).
sebessé
ben mé
1 m.) h
lesség v
gépveze
átlag 23
feltétlen

Vonó
vált 19
a 23 cm
kg., tala
mindkét
teljesen
letnél le

Az ek
nál 19
szántás
ban 600
emelése
Az erőm
az ujjab
(középkö
(3 $\frac{1}{2}$ ”) al
tebát vol

Keréks
sérletek
hol a k
ki. E ke
mérőljü
átlagban
0.32 m²-
tapadófel
kes járom
határ ren
hatást tel

E szán
nélkülis bi
tós vontat
marad el
(sebesség
sodperc
szögöl =
egész 23 c

A benzín
den motor
lóerő után
el rendes

E
G

két gép a legrészebb pontossággal, nyugodtsággal és egyenletességgel dolgozott egész nap és másnap is. Ezt a *lényt*, amelyet minden hozzáértő, aki motort valaha kezelt, el kell hogy ismerjen, csak azért kívánom itt leszögezni, hogy eleve is gátat vessek a rosszindulatú megjegyzéseknek.

Ami a gépekkel végzett kísérleteket s azok eredményeit illeti, azok következően alakultak:

A kísérlet tárgyát képező mindkét gép elméleti előrehaladása rendszeres fordulatszám mellett másodpercenként 1'05 méter. Kísérlet alkalmával az összesen 450 méter uton felvett haladási sebességek legkisebb átlaga 0'78 méterre jött ki másodpercenként, beleszámítva természetesen a csuszásokat is. E sebesség megfelel óránként 2820 méter utnak.

A szántási mélység volt az első kísérletnél átlagosan 16 cm. (6¹/₄"), a másodikonál 23 cm. (8³/₄"). Mindkét esetben az átlagos haladási sebességet betartotta, illetve annál az első esetben még jelentékenyen gyorsabban is (m/sec = 1 m.) haladt, alája nem jutott. A szántási szélesség változott — aszerint, amint a gyakorlatlan gépvezető vezetett — 224—279 cm. között, átlag 251 cm. (Ez az átlag a rendszeres vezetéssel feltétlenül eléri a 275 cm.-t).

Vonóerőszükséglet a 16 cm.-es szántásnál volt 1900 kg., talajellenállás dm²-ként 43 kg.; a 23 cm.-es szántásnál vonóerőszükséglet 2900 kg., talajellenállás dm²-ként 50 kg. A szabályozó mindkét esetben fojtott, tehát a gép nem volt teljesen igénybe véve, különösen az első kísérletnél lehetett ezt élénken tapasztalni.

Az ekére átvitt munka a 16 cm.-es szántásnál 19'6 HP (körülbelül 33%), a 23 cm.-es szántásnál 30 HP (50%). A motorok a gyárban 600 fordulatonál 60 lóerőt, fordulatszám emeléssel egész 90 lóerőt adtak le fék alatt. Az erőmérős kísérletek befejezése után másnap az újabb gép nyolcz eketestet vontatott tarlón (középkötött) 22—24 cm. (9") szántás és 8—10 cm. (3¹/₂") általajlazítással körülbelül ¹/₃ terheléssel, tehát volt még felesleges erő.

Keréksüllyedés maximuma 3 cm. volt a kísérletek alkalmával, bár voltak utószzeletek, hol a keréknyomás csak 3—4 millimétert tett ki. E keréknyomás megfelel a 2'5 méter átmérőjű és 70 cm. széles talpu keréknél nagy átlagban 2 cm. süllyedést véve fel, körülbelül 0'32 m³-nek, a két kerékben tehát 0'6 méter tapadófelületnek. Ez már — amennyire kerek járomtűl telik — körülbelül a legmagasabb határ rendszer viszonyok között és az előrehaladhatást teljesen biztosíthatja.

E számok minden különösebb magyarázat nélkül is bizonyíthatják, hogy a „Titán” mint szántós vontató, külföldi versenytársai mögött nem marad el. A gép munkateljesítése volt: 0'78 (sebesség) × 2'50 (szántásszélesség) × 3600 (másodperc egy órában) = 7020 m³ = 1944 négyzetöl = 1'6 magyar hold munkaóránként egész 23 cm. (9") mélységig középkötött talajon.

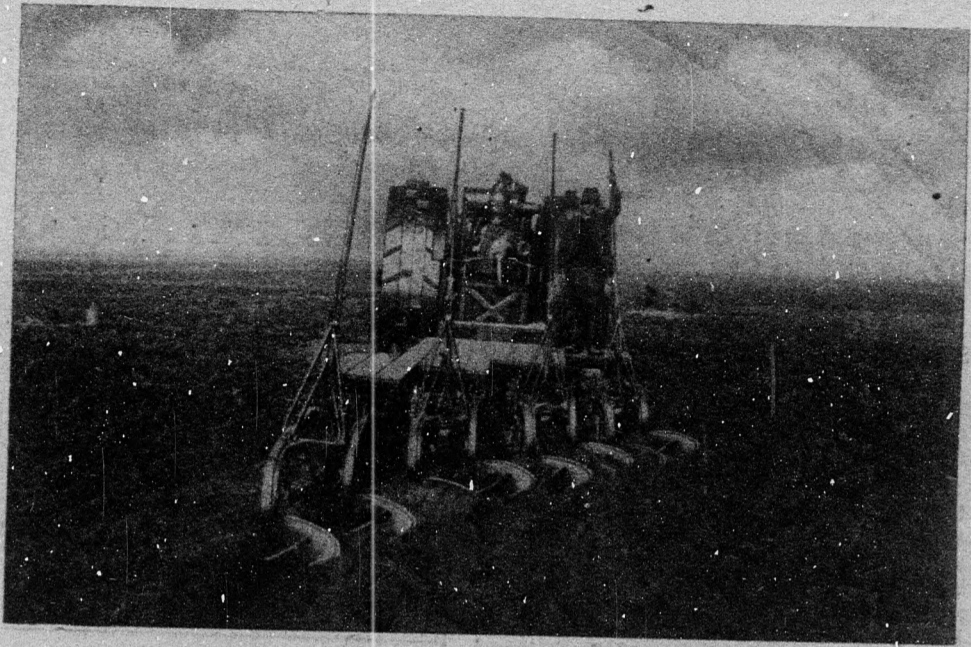
A benzinfogyasztást nem mértem, mert minden motortulajdonosnak tudni kell, hogy óralóerő után 0'4 kg. benzinnél több nem fogyhat el rendszeres körülmények között. Ezekben számol-

tam be az első magyar gyártmányu benzinmotoros vontatószántógép megjelenéséről.

Most még csak egy jelenségre akarom felhívni a figyelmet, ami talán *gyakorlati szempontból* még nagyobb jelentőséggel bír a t. gazda-

a gazdaközönség érdeke, hogy a jó magyar gyártmány kellő méltánylásban és fogadtatásban részesüljön és ne maradjanak e sorok írott malaszt.

A magyar mezőgazdasági gépipart és keres-

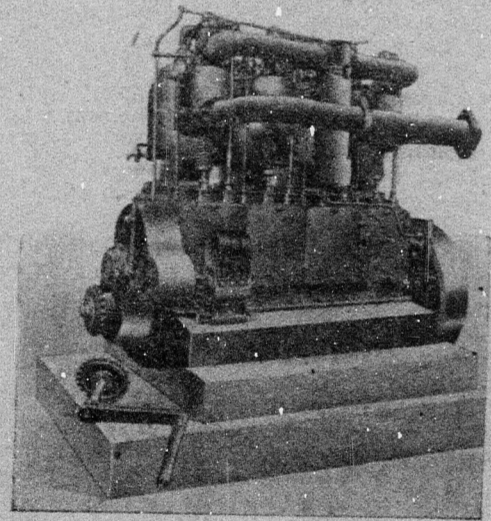
145. ábra. A szombathelyi Magyar Motor- és Gépgyár R.-T. „Titán” vontatószántógépe munkában.

társakra nézve, mint az a tudat, hogy már nem kell Amerikába menni traktorért és ez az, hogy a „Titán” gyára *felvette munkakörébe a traktorvezető gépezet alapos elméleti és gyakorlati képzését is*. Szerencsés lehettem a tanítási tervezet összeállításánál a gyár vezetőségével együtt dolgozni és biztosítva látom az e téren eddig legtöbb bajt okozó kérdést a traktorgépész nevelés- és eladás-kérdésének megoldását. A gyár nemcsak gépet fog gyártani, de gépvezetőket is fog nevelni, még pedig nem a maga, hanem a gazdaközönség számára. *A traktor mellé, illetve azzal együtt szállíthat gépezet is.*

Talán egy kissé furcsa gondolatnak látszik ez így első pillanatra, de a számítani tudó gazda bizonyosan rá fog jönni arra, hogy amilyen furcsa, éppen olyan hasznos is ez a gondolat. Elég világosan rámutattam arra előző, a traktorkérdést tárgyaló közleményeimben, hogy a legnagyobb hibák nem a traktorban, hanem az emberek járatlanságában és tudatlanságában keresendők. De nem maradhattam meg az egyszerű kesergés és elméleti tanácsadás kényelmes mezején, hanem megkerestem a megoldás egyik módját, mikor *a gazda a gép mellé hozzáértő gépezet is szerezhet és nem lesz kénytelen az immár ki nem kerülhető traktorkérdést járatlansága miatt keserves áldozatokkal saját kárán megoldani.*

Kötelességet véltem teljesíteni akkor, mikor bemutattam ezt az első életképes „magyar” traktort, mely a becsületes munka méltó gyümölcse. Az illetékes körök és legelső sorban

kedelmet istápoló köröknek ime itt van egy igazán alkalmi támaszpontja, melybe emeltyüt érvényesen akaszthatnak, a magyar mezőgazdaság pedig ezzel a traktorról nyerhet. Nem

146. ábra. A szombathelyi Magyar Motor- és Gépgyár R.-T. „Titán” vontatószántógépe motorja.

szorompót jelent ez a gép a külföldnek, hiszen a mai magyarországi mezőgazdasági művelési állapotok szerint még *legalább is 8000 (nyolczezer) traktorra van szükségünk*, mely tömeget hazai iparban ma előállítani egyszerűen képze-

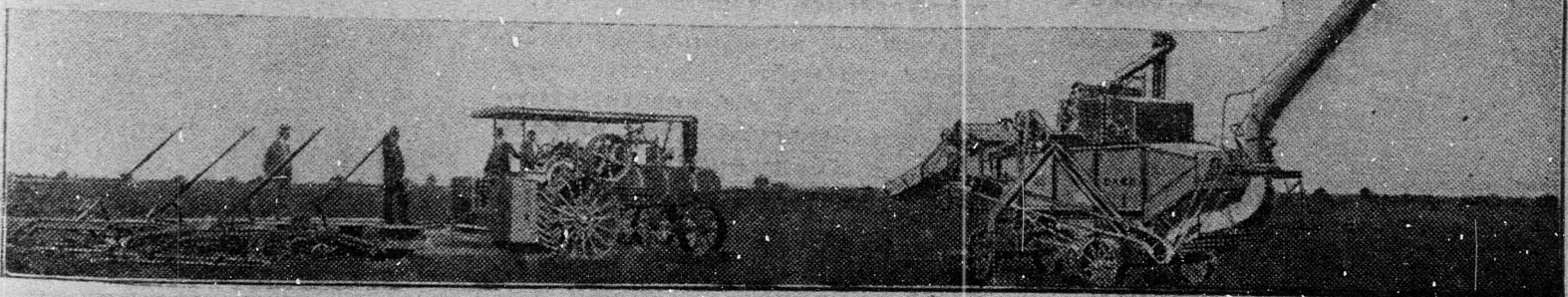
Elmaradt szántások

pótlására azonnal szállíthatunk

budapesti főraktárunkból

CASE 110 HP, 80 HP, gőzekét és 40 HP benzinekét

Hahn Arthur és Társai Budapest, VIII. ker., Üllői-ut 52/K. szám.

lődés. Ez csak egy egészséges versenyt jelent, melyre joggal és jogosan benevezhet a magyar mezőgazdasági gépipar és amely versenyben a magyar mezőgazdasági gépforgalomnak és a magyar gazdaközönségnek mértékesen gátat emelni legalább is nem illő dolog. Legyünk már egyszer a sző „jobbik” értelmében „soviniszták”.
Ifj. Sporzon Pál.

TEJGAZDASÁG.

Rovatvezető: Ujhelyi Imre.

A Sopronmegyei Szarvasmarha-ellenőrző Egyesület első évi eredménye.

A Sopronmegyei Szarvasmarhaellenőrző Egyesület márczius 14-én tartotta az első ellenőrzési évet záró közgyűlést *Seligman* Kelemen elnökölte alatt és én azt hiszem, hogy az ország gazdaközönségét nagy mértékben érdekelni fogják azok az adatok és eredmények, amelyek az első év után megállapítottak, annál is inkább, mert tudtommal — hazai ellenőrző egyesületeink eredményeit eddig még nem tették közzé.

Csak egész röviden óhajtom itt a sopronmegyei ellenőrző egyesületre magára vonatkozókat közölni. Az ellenőrző egyesület működését 1911. november 1-én kezdte és 1912. október 31-én végezte. Az ellenőrzés minden hónapban kétszer történt az ellenőr által. Az ellenőrző egyesületben az első év alatt 7 tehenészetnek átlagosan 548 tehene volt ellenőrzés alatt és a tehenészetek I—VII. számmal láttattak el. Tagjai voltak az ellenőrző egyesületnek *Bauer Ottó* tornápusztai tehenészetével, *Mesterházy Ernő* dr. nagygeresdi és veszkényi tehenészetével, *Rupprecht Olivér* sajtoskői, *Soós Géza* rábapordányi és *Strobl Imre* himódi tehenészetével. Félreértések elkerülése végett megjegyzem, hogy a tehenészetek itt közölt sorrendje nem egyezik a számsorrenddel. A tehenészeteknek az eredmények ismertetésénél való megnevezését az ügy érdekében mellőzni kívánta a közgyűlés. A takarmányértékesítés megállapítása takarmányegységek szerint történt; 1 kg. (1 rész árpadarából, 1 rész buzakorpából és 1 rész olajpogácsából) abraktakarmánykeverék képezett 1 takarmányegységet és ehhez viszonyították fehérjetartalom és keményítőérték szerint a többi takarmányt.

A 7 tehenészetnek 548 tehénből álló állományánál az évi fejési átlag 3042,17 kg. tej volt 3,63% zsirtartalommal, 110,32 kg. összes zsirtartalommal. Azt hiszem, hogy ez az első évben egészen kielégítő eredmény és szép fejlődésre biztat. Néhány, részben hazai, részben külföldi adattal óhajtom ezt összehasonlítani. (L. fönti táblázatot.)

Az évi átlagos tejmennyiségből egy napra eső fejési átlag a sopronmegyei ellenőrző egyesületnél könnyen kiszámíthatóan tehenenként 8,37 kg. tejnek felel meg; az egy fejőnapra eső tehenenkénti átlag kiszámításához tudnunk kell, hogy

Ország	Szarvasmarhafajta	Ellenőrzött tehenek száma	Évi fejési átlag			Az adat forrása
			tej	zsír	összes zsír	
			kg.	%	kg.	
Magyarország	Mosonmegyei vöröstarka	222	2925	—	—	Jelentés a m.-óvári szarvasmarhatenyésztő egyesület 1911/12. üzletévi működéséről
Magyarország	Sopronmegyei szarvasmarha-ellenőrző egyesületi	548	3042	3,63	110,32	1911/12. évi jelentés
Stájerország	Borzderes	908	2675	3,72	99,51	I. Steiermärkischer Milchkontrollverein, Jahresbericht 1911/12.
Stájerország	Murbodoni	901	1957	3,35	84,35	Verband der Murbodener Viehzüchterschaften 1911.
Tirol	Oberintáli borzderes	555	2750	—	—	Wiener Landwirtschaftliche Zeitung 1913. évi 24. száma
Tirol	Lechtáli (borzderes)	483	2743	—	—	
Tirol	Vintschgau (borzderes)	226	2619	—	—	
Tirol	Unterintáli (szimmentáli jellegű)	510	2613	—	—	
Tirol	Wiptáli (borzderes)	180	2475	—	—	
Tirol	Ulteni (borzderes)	146	2413	—	—	
Tirol	Pustertáli	50	2404	—	—	
Tirol	Pinzgau I.	296	2190	—	—	
Tirol	Pinzgau II.	188	2018	—	—	
Bajorország	Szimmentáli jellegű	539	2300	3,74	86	
Bajorország	Allgauer	1100	3131	3,60	112,7	
Baden	Szimmentáli jellegű	60	2327	4,18	97,3	
Kelet-Poroszország	Fekete-tarka lómarha	8928	3325	3,20	106,3	Jahresbericht des Verbandes der Milchviehkontrollvereine für die Provinz Ostpreußen 1910/11.
Rajna tartomány	Fekete- és vöröstarka lófajta	3738	4182	3,28	136,9	Die Kontrollvereine der Rheinprovinz im Jahre 1907.

a fejőnapok száma 310,1 volt és ennek alapján a tehenenkénti napi átlag 9,57 kg. tej.

A 7 tehenészet fejési átlagai a következők:

Tehénészet száma	Évi átlagos tejmennyiség kilogramm	Évi átlagos zsír		Fejőnapok száma	Egész évi teljes átlag naponként kg. tej	A fejőnapokra eső átlag kg. tej
		%	kg.			
I.	3682	3,67	133,28	311	9,95	11,68
II.	3372	3,44	115,84	321	9,23	10,60
III.	2906	3,66	106,39	302	7,97	9,62
IV.	3080	3,84	118,17	319	8,44	9,97
V.	3210	3,68	118,04	345	8,79	9,30
VI.	2381	3,53	83,32	268	6,47	8,12
VII.	2734	3,56	97,31	307	7,49	7,79

Ebből a kis kimutatásból kitűnik, hogy az I. sz. tehenészet érte el a legtöbb vonatkozásban

a legjobb eredményeket és csak a zsirtartalom százalékánál mulja felül a IV. számú, meg a fejési napoknál az V. számú tehenészet. Az egyes tehenészetek tehénállománya a következőképpen oszlott meg a főbb fajták szerint: az I. sz. tehenészetben 96% sopronmegyei fajta, a II. sz. tehenészetben 44% sopronmegyei, 44% német lófajta, a III. sz. tehenészetben 71% sopronmegyei, 20% sopronmegyei X Wilttermarsch, a IV. sz. tehenészetben 50% sopronmegyei, 8% sopronmegyei X Wilttermarsch és 30% más hazai fajta, az V. sz. tehenészetben 82% sopronmegyei, 17% rajnai lófajta, a VI. sz. tehenészetben 32% sopronmegyei, 61% szimmentáli fajta, a VII. sz. tehenészetben 70% sopronmegyei, 26% szimmentáli fajta.

Az ellenőrző egyesület több évi eredményének összehasonlítása nyújt majd adatokat annak megítélésére, hogy az ellenőrzés milyen mértékben fokozza a tejtermelést. Most csak egy egész kezdetleges adat áll erre a célra rendelkezésünkre: az az adat, hogy az első meg

Massey-Harris kombinált rendsorgyűjtő- és szénaforgatógép.

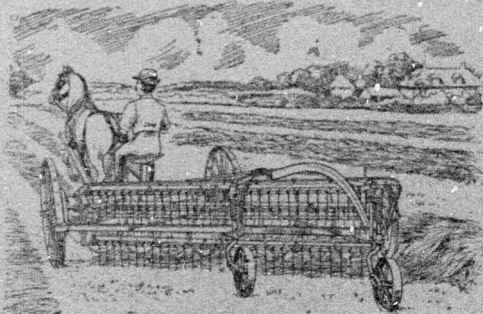
Négy gép egyben!!

Oriási megtakarítás munkaerőben és munkaidőben.

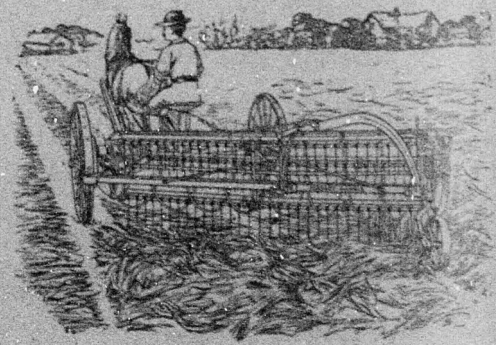
Használható mint a rendsorokat oldaltlerakó **rendsorgyűjtő**, a rendsorokat önmagukban egyuttal meg is forgató **rendsorforogató**, **szénaforgatógép**, **rakás-készítőgép**.

Kérjen prospektust!

Massey-Harris Co. R.-T. BUDAPEST, Klotild-u. 22.

Rendsorgyűjtésre beállítva.

Szénaforgatásra beállítva.

az utolsó ellenőrzésnél milyenek voltak a tehenenkénti napi fejési átlagok. Az istállóátlag-
fejés tehenenként és naponként:

	Az első ellen- őrzésnél	Az utolsó ellenőrzésnél	Emelkedés %
I. sz. tehenészet	8.4	9.4	11.86
II. " "	7.6	9.2	22.37
III. " "	7.9	8.1	2.53
IV. " "	7.5	8.6	14.66
V. " "	5.3	7.7	45.28
VI. " "	3.6	3.6	—
VII. " "	8.8	6.6	20.67
Átlag	6.51	7.6	16.78

Talán nem lesz érdektelen, ha a fejési eredményeket tovább részletezzük és közöljük azt, hogy az ellenőrző egyesületben állt átlagos 548 darab tehen közül 5000 kg.-nál több évi tejhozama volt 5 tehennek = 0.91%, 4000—5000 kg. évi tejhozama volt 73 tehennek = 13.35%, 3000—4000 kg. évi tejhozama 182 tehennek = 33.20%, 2000—3000 kg. évi tejhozama volt 203 tehennek = 37.04%, 2000 kg.-nál kevesebb évi tejhozama volt 85 tehennek = 15.50%.

Megjegyzem, hogy csak olyan tehenek szerepelnek itt, amelyek legalább fél éven át fejés alatt voltak. Az I. számú tehenészet érte el itt is a legjobb eredményeket, mert tehenlétszámának 2.56%-a adott 5000 kg.-nál több, 34.62%-a adott 4000—5000 kg., 41.03%-a adott 3000—4000 kg., 16.67%-a adott 2000—3000 kg. és csak 5.12%-a adott 2000 kg.-nál kevesebb tejet. A legkevésbé jó VI. számú tehenészetben a létszám 2.22%-a adott 4—5000 kg., 9.30%-a adott 3—4000 kg., 53.49%-a adott 2—3000 kg. és 34.89%-a adott 2000 kg.-nál kevesebb tejet.

A legjobb tehen minden egyes tehenészetnél, tehát a 7 legjobb tehen az ellenőrző egyesületben volt a

II. sz. tehenészet 90. sz. rajnai lápfajta tehene, amely 5884 kg. tejet 3.19% és 187.7 kg. tejszírral adott 287 fejjónap alatt, tehát naponként átlag 20.50 kilogrammot.

IV. sz. tehenészet 31. sz. sopronmegyei fajta tehene, amely 5854 kg. tejet 4.01% és 234.68 kg. tejszírtartalommal adott 366 fejjónap alatt, tehát naponként átlag 15.99 kg.-ot.

I. sz. tehenészet 16. sz. sopronmegyei fajta tehene, amely 5859 kg. tejet 3.43% és 183.64 kg. tejszírral adott 314 fejjónap alatt, tehát naponként átlag 17.07 kg.-ot.

III. sz. tehenészet 47. sz. sopronmegyei fajta tehene, amely 5122 kg. tejet 3.40% és 173.04 kg. zsirtartalommal adott 306 fejjónap alatt, tehát naponként és átlag 13.99 kg.-ot.

V. sz. tehenészet 36. sz. szimmentáli fajta tehene, amely 4829 kg. tejet 3.53% és 170.78 kg. zsirtartalommal adott 337 fejjónap alatt, tehát naponként és átlag 14.61 kg.-ot.

II. sz. tehenészet 26. sz. szimmentáli fajta tehene, amely 4360 kg. tejet 3.17% és 133.12 kg. zsirtartalommal adott 306 fejjónap alatt, tehát naponként átlag 14.25 kg.-ot.

VII. sz. tehenészet 3. sz. sopronmegyei fajta tehene, amely 3961 kg. tejet 3.67% és 148.43 kg. zsirtartalommal adott 366 fejjónap alatt, tehát naponként átlag 10.82 kg.-ot.

A 7 legjobb tehen átlaga volt 5052 kg. tejet, 3.49% és 175.34 kg. zsirmennyiség, 334 fejési nap és 15.32 kg. naponkénti tehenenkénti átlagfejés.

A sopronmegyei ellenőrző egyesületben levő

tehenészetek állományában levő egyes fajtákra vonatkozó adatok is az összehasonlítás tárgyát képezték. Itt is csak azok a tehenek vétettek figyelembe, amelyek legalább fél évig voltak fejés alatt. Az eredmény — mint látni fogjuk — a sopronmegyei fajtára nézve igen kedvező. Nem akar ez már végérvényes következtetés lenni, de a jövőre nézve biztató mégis.

Sopronmegyei fajta tehen kevés szimmentáli vérrrel volt az egyesületben 227 drb, ezeknek évi fejési átlaga 3210 kg. tejet és 3.67% zsir. A fejési napok száma 302, a fejési naponkénti és tehenenkénti átlag 10.63 kg. tejet.

Sopronmegyei fajta tehen sok szimmentáli vérrrel volt 137 drb, ezeknek évi fejési átlaga 2911 kg. tejet és 3.69% zsir. A fejési napok száma 296, a fejjónaponkénti és tehenenkénti átlag 9.83 kg. tejet.

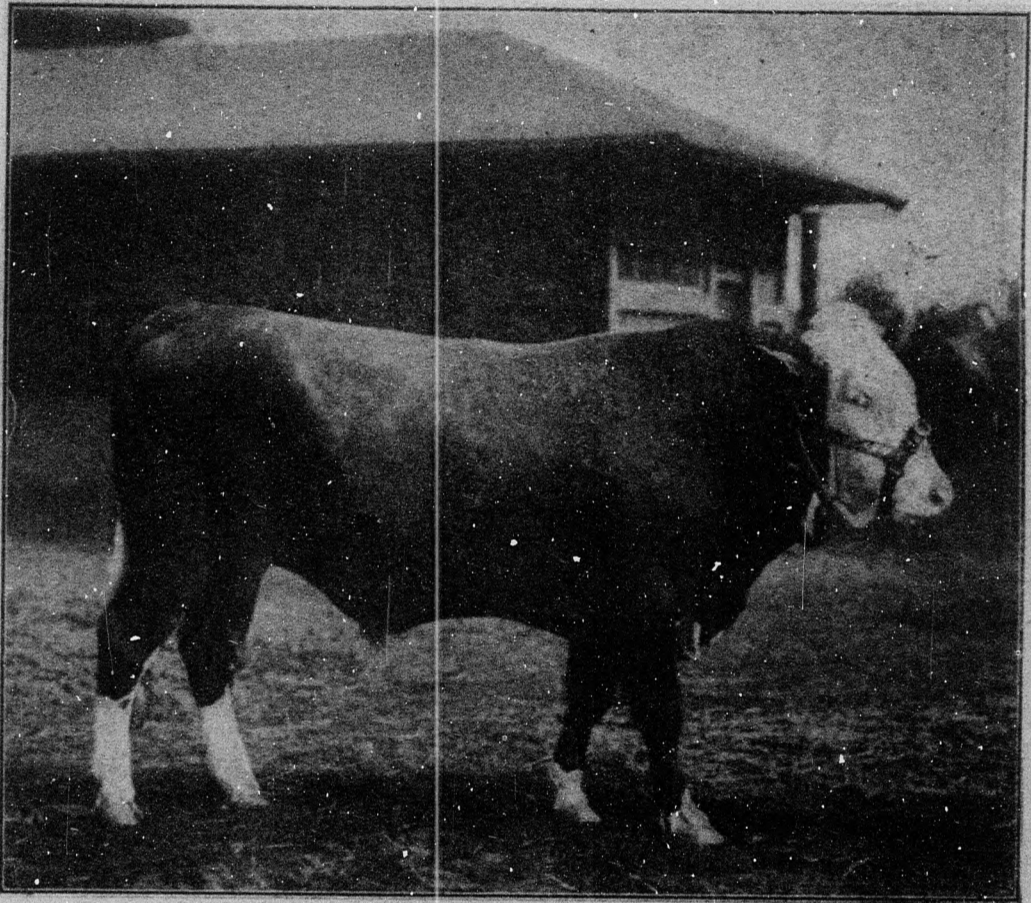
Rajnai lápfajta tehen volt 30 drb, ezeknek évi fejési átlaga 3344 kg. tejet és 3.15% zsir. A fejési napok száma 283, a fejjónaponkénti és tehenenkénti átlag 11.81 kg.

A tehenek korának a tejelésre vonatkozó hatása is összehasonlított és ezeket az adatokat is közlöm, anélkül azonban, hogy ebből valami általános vagy végleges következtetést óhajtának levonni. Csak a félévénél tovább fejt tehenekre vonatkoznak a következő adatok:

52 drb 3 éves tehen évi fejési átlaga 281 fejési nap alatt volt 2689 kg. tejet és 3.53 százalékos zsir. Fejjónapi átlag 9.56 kg.

58 drb 4 éves tehen évi fejési átlaga 296 fejési nap alatt volt 2856 kg. tejet és 3.63 százalékos zsir. Fejjónaponkénti átlag 9.62 kg.

56 drb 5 éves tehen évi fejési átlaga 298 fejési

147. ábra. Legény, Hunyady József gróf kőhelyi uradalmának 1 1/2 éves barna bikája, amely az idei Országos Tenyésztélatvásáron I. díjat nyert.

Sopronmegyei fajta Wilstermarsch-sal keresztezve volt 36 drb, ezeknek évi fejési átlaga 2492 kg. tejet és 3.76% zsir. A fejjónapok száma 289, a fejjónaponkénti és tehenenkénti átlag 8.64 kg. tejet. Megjegyzendő, hogy ezek első- és másodborjas tehenek voltak.

Hazai tarka fajta (sopronmegyein kívül) volt 46 drb, ezeknek évi fejési átlaga 2810 kg. tejet és 3.92% zsir. A fejjónapok száma 306, a fejjónaponkénti és tehenenkénti átlag 9.18 kg. tejet.

Szimmentáli volt 30 drb, ezeknek évi fejési átlaga 2481 kg. tejet és 3.57% zsir. A fejjónapok száma 292, a fejjónaponkénti és tehenenkénti átlag 8.78 kg. tejet.

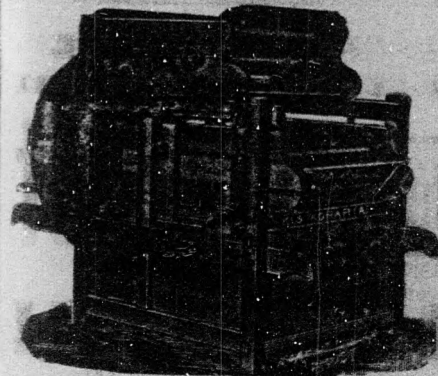
nap alatt volt 3059 kg. tejet és 3.67 százalékos zsir. Fejjónaponkénti átlag 10.26 kg.

65 drb 6 éves tehen évi fejési átlaga 301 nap alatt volt 2929 kg. tejet és 3.83 százalékos zsir. Fejjónaponkénti átlag 9.73 kg.

66 drb 7 éves tehen évi fejési átlaga 309 fejjónap alatt volt 3244 kg. tejet, 3.59 százalékos zsir. Fejjónaponkénti átlag 10.49 kg.

83 drb 8—10 éves tehen évi fejési átlaga 302 fejjónap alatt volt 3103 kg. tejet és 3.73 százalékos zsir. Fejjónaponkénti átlag 10.40 kg.

29 drb 11—13 éves tehen évi fejési átlaga 298 fejjónap alatt volt 2913 kg. tejet és 3.60 százalékos zsir. Fejjónaponkénti átlag 9.78 kg.

Minden gazdaságban
nélkülözhetetlenek!!

Európaazerte első helyen elismert kitaláló szerkesztő és
legelősebb, a gazdaság minden követelményeinek legjobban megfelelő

Eredeti „Kalmár“-rosták

Ez évi ajándékainkról szíveskedjék ingyen árjegyzéket kérni

KALMÁR ZS. és TÁRSAI, Hódmezővásárhely

különleges terménytisztítógépgyár és vasöntöde. ■ ■ Vezérképviselet

A Magyar Királyi Államvasutak Gépgyárának Vezérügynöksége

BUDAPEST, V. Váci-körút 32. sz.

Miután az ellenőrző egyesületnek az egyes tehének, illetőleg tehenészetek takarmányértékesítésének megállapítása is feladata volt, az ezekre vonatkozó adatokat is ismernünk kell, hogy az eredmény egészen tisztán álljon előttünk. Mint előbb már említettem, a *takarmányegység* az, ami a sopronmegyei és a többi hazai ellenőrző egyesületben is a takarmányértékesítés kiszámításánál mértékül elfogadtattott. A fontosabb takarmányfélék közül 1 takarmányegységnek megfelel 1 kg. abraktakarmánykeverék, 3 kg. széna, 10—12 kg. zöldtakarmány, 9—10 kg. takarmányrépa, 1 kg. I. osztályu árpa, 6 kg. szalma, 1.1 kg. buzakorpa.

Az ellenőrző egyesületben 100 takarmányegység után adott egy tehén 113.4 kg. tejet és 4.13 kg. zsirt. Tehenenként és naponként az

ként felhasználott 6.40 takarmányegység és ebben 15.93% abrak.

Az eredmények részletes ismertetése tanulságos következtetésekre ad alkalmat:

	100 takarmányegység adott kg. tejet	Felhasználott 1 tehén naponként T. E.	Ebben abrak
I. sz. tehenészetben	126.3	7.90	32.53%
II. " "	119.3	7.70	39.74%
III. " "	116.0	6.87	28.87%
IV. " "	107.5	7.59	25.43%
V. " "	110.6	7.95	33.34%
VI. " "	99.4	6.40	15.93%
VII. " "	114.3	6.54	21.25%

Ha ezeket a takarmányozásra vonatkozó adatokat összevetjük az egyes tehenészeteknek előbb

első év adatai csak és lesz még talán alkalmam erre több év eredményének összehasonlításakor. Egy következtetést még is lehet vonnunk: azt, hogy az ellenőrző egyesület Sopron megyében beváltotta a hozzájárított reményeket, aminek biznysága az is, hogy 1912. novemberől kezdve öt új tehenészet vagy 450 tehénrel a második körzetet alkotta meg.

Végül még egyet a történeti igazság kedvéért meg kell említenem. Azt, hogy a földművelésügyi minisztérium jelentékeny segítséggel teszi lehetővé az ellenőrzőegyleti ügy fejlődését és azt, hogy a minisztérium jogszabályi ügyosztálya hasznos utbaigazítással és tanácsal támogatja az egyesületeket. Az anyagi támogatás által volt lehetséges az, hogy az egyes tehenészetekben az ellenőrzés költsége tehenenként nem haladta meg a 3 koronát; az ügyosztály irányítása teszi majd lehetővé azt, hogy a hazai ellenőrző egyesületek bizonyos egyöntetűségben dolgozzanak és így rendkívül értékes összehasonlításokra adjanak alkalmat. Gazdaközönségünk méltán várhatja nagy érdeklődéssel a magyar szarvasmarhaellenőrző egyesületek első évi eredményeinek összesített kimutatásait. *Eber Ernő dr.*

MEZŐGAZDASÁGI METEOROLÓGIA.

Rovatvezető: Sávoły Ferencz dr.

Az áprilisi tél.

Az elmúlt héten (április 10—16) olyan időjárás volt egész Közép-Európában, amelynek minősítésére a meteorológus éppen úgy kifogyott a jelzőkből, miként a kemény megpróbáltatással sújtott gazda. A tény, mely elé az időjárás állította a gazdát, kétségtelenül rendkívül szomorú, de az emberi lélek egy átlagvonása a kishitűség és azért a helyzetet általában siralmasabbnak ítéli meg annál, amilyen valóban. A következőkben megpróbálom a helyzetnek egészen tárgyilagos képét nyújtani azon adatok alapján, amelyeket a meteorológiai intézet sürgősen utján kap.

Előbb arról pár szót, hogy mi okozta a márcziusi verőfénynek ezt a hirtelen változást. A közvetlen ok általában egy alacsony légnyomásos helyzetre vezethető vissza, amely hazánktól északra helyezkedett el. Az ilyen alacsony légnyomásos területek körül a levegő áramlása az óramutató járásával ellenkező irányban történik és annál sebesebb az áramlás, minél alacsonyabb a légnyomás. Ebből következik, hogy hazánk nyugati tájain az északi, a keletiek pedig a déli szélirányok voltak az uralkodók. Amazok hideg, fagyos levegőt hoztak hozzánk, emezek meleget. Ebből magyarázandó a feltűnő különbség az ország nyugati és keleti részének időjárása között: amott zordonság, emitt viszonylagos enyhesség.

Az ilyen alacsony légnyomásos terület — vagy ciklon — azonban nem áll egy helyt, hanem általában nyugatról keletre vándorol. Így történt az elmúlt napokban is, ámbar távolról sem olyan egyszerűen, mint ahogyan azt ide-írom. Az elmozdulás következménye volt, hogy hazánknak egyre több és több területe került a ciklon mögé, ahol az északi légáramlás az uralkodó és annál kevesebb maradt országunk-

148. ábra. Lajos, Mándy Sándor 1 1/2 éves bonyhádi bikája, amely az idei Országos Tenyésztésállatvásáron I. díjat nyert.

ellenőrző együletben átlagosan 7.28 takarmányegység esett és ebből az abraktakarmány 2.06 takarmányegységet, vagyis 27.87% ot tett ki. Az I. számú tehenészet volt a takarmányértékesítés tekintetében a legjobb: istállóilagban 100 takarmányegységre esett 126.3 kg. tejet és 4.63 kilogramm zsirt. Tehenenként és naponként felhasználott 7.90 takarmányegység (csak az V. számú tehenészet mulja felül 7.95 takarmányegységgel) és ebből 2.57 takarmányegység = 32.53% esett az abrakra. Legkevésbé volt jó a takarmányozásban is VI. sz. tehenészet, ahol istállóilagban 100 takarmányegységre 99.4 kg. tejet és 3.51 kg. zsirt esett, tehenenként és napon-

közölt tejtermelésével, akkor egyrészt a tehének tejtermelőképesége befolyását látjuk érvényesülni a takarmányértékesítésnél, másrészt a takarmányozásnak a tejtermelésre gyakorolt hatását és az abraktakarmánynak a takarmányozásban való szerepét. Azok az eltérések, amelyek ennél a törvényszerűségnél a II. és V. számú tehenészetekben mutatkoznak, arra vezethetők, hogy ezekben a tehenészetekben volt a legtöbb előhasi és legtöbb mustra, részben hizottakarmányon tartott tehén.

Azt hiszem, sok hasznos tanulság meríthető ezekből az adatokból. Végérvényes következtetéseket nem akartam levonni belőlük, mert az

HEUCKE A.

gőzekegyár.

Budapesti műszaki Irodája: V., Katona József-u. 26. Telefon 106-08.

Vezérképviselői:

Komáromvidéki Takarékpénztár R.-T.

Saját pénzének ellensége,
ha mást használ, mint

Heucke-féle gőzekét

tulhevitővel!

ból a ciklon előtt, ahol a déli légáramlás enyhéséget hoz.

Már április 9-ről 10-re való éjjelen, amikor főlegként ért a ciklon, mutatkozott a Kis-Alföldön az északról ide szállított hideg levegőtömegek hatása: 4 fokos fagy állott be. A fagy mindenestre nem lett volna olyan erős, ha a talaj melegebb, de egy nemrég közölt cikkemben kimutattam, hogy a talajhőmérséklet még most is a múlt őszi hideggel küzködik. Kiadósabb talajhő hiányában azután sem most a Kis-Alföldön, sem később az ország többi részeiben nem volt, ami a levegő hidegét mérsékelje a talajra és növényzetre való hatásában.

Amint a ciklon keletre tovább mozdult, a fagy hatása és 12-étől kezdve a havazás hatása is egyre keletebbre tolódott az országban. Eközben a már elfoglalt nyugati tájainkon természetesen minden éjjel újra fagyott, sőt 13-án többnyire még délben is fagyott. Innen van az, hogy nyugaton annyival zordonabb volt az idő, mint keleten. Mikorra a ciklon már hazánk keleti tájait is maga mögött hagyta, akkorra a beléje áramló vihar annyi levegővel töltötte már az eredetileg alacsony légnyomásos területet, hogy a nyomáskülönbség kevesedésével a feszültség is enyhült, persze sokkal bonyolultabban, mint azt ideírom. Következésképpen hazánk keleti részeiben a ciklon hatása is mulandóbb és kisebb volt.

Nem lesz érdektelen leírni, hogy napról-napra mely területeket hódította meg a fagy és hó.

A fagy és később a havazás határa északnyugatról délkelet felé haladva:

Április 10-én: a komárom—tátrafüredi vonal, egy fagy-sziget van Kolozsvár körül is.

Április 11-én: a határ alig változik, csak a kolozsvári sziget szélesedik meg kissé.

Április 12-én: Szombathely—Magyaróvár—Ogyalla—Selmeczbánya—Rozsnyó—Ungvár.

Apr. 13-án: Zágráb—Pécs—Bpest—Késmárk.

Április 14-én: Barcs—Paks—Eger—Munkács és egyúttal Torontál, Temes, Krassó, Hunyad és Bihar vármegyék területén is mutatkozik már.

Április 15-én: Pancsova—Vercs—Temesvár—Magyarád—Nyiregyháza—Aknaszlatina.

Április 16-án a fagy és hó kiterjedt az egész országra, de már igen enyhén és egész vármegyényi szigeteket kihagyva.

Az országos mezőgazdasági helyzetet ez a menet adja meg hitelesen. Mig nyugaton az éjjelről-éjjelre ismétlődő fagy megtalálta még azokat az első fagykor talán rejtve maradt szigeteket is, addig a keletfelé terjedő, de erejében egyre gyengülő fagy a Tiszának egész balparti részeiben viszonylagosan sokkal egyhében érvényesült, mint a Dunántulon és a Kis-Alföldön. A kár nagyságának mértékül szolgálhat a mai időjárás táblázatban megtalálható fagyos napok száma. Hozzá kell tennem, hogy ahol több a napok száma, ott rendszerint erősebb is volt a fagy, ahol csak 1 fagyos nap van, ott a fagy ereje is gyenge volt, miként az szintén a táblázatból világlik ki.

A fagyot, havat, vihart tehát mint a barometrikus helyzet következményeit ismertük meg. Kérdés most már, hogy állunk a talajhő dolgában. Áprilisban a havat természetesen nem lehet már védőtakarónak mondani abban az értelemben, hogy a talaj hőmérsékletét a kisugárzástól

védi. A vetést megvédte a hó a fagy ellen, de a talajt bizony igen erősen lehűtötte. Ideiktatom a Budán megállapított talajhőmérsékleti adatokat a múlt hétről, szemben az előző, négy nyhe héttel:

Mélység:	0-0	0-02	0-05	0-1	0-2	0-5	1-0	1-5	2-0	3-0	4-0	méter
Apr. 8-9	11-0	10-4	10-2	9-8	9-7	9-1	8-6	8-2	6-4	7-8	9-9	C. fok
10-18	4-5	4-5	4-5	5-0	5-6	7-2	7-2	6-8	6-9	7-6	9-1	..

Vagyis a felsőbb rétegekben a hőmérséklet rohamosan süllyedt, míg lejjebb még az anyhe idő hatása érzett. Ide csak később, 1-2 hét múlva ér a mostani hideg hatása. 3 centiméterrel a talaj felett az előző héten 2-6, az elmúlt héten —1-8 fok volt a középhőmérséklet.

Hazánkon kívül sujta ez a rendellenes idő — miként az előbb előadottak után nem is kell magyarázni — a tőlünk nyugatra fekvő orszá-

sem kell, hogy a keleti országok, a román és az orosz déli síkság mezőgazdasága elkerülte a bajt.

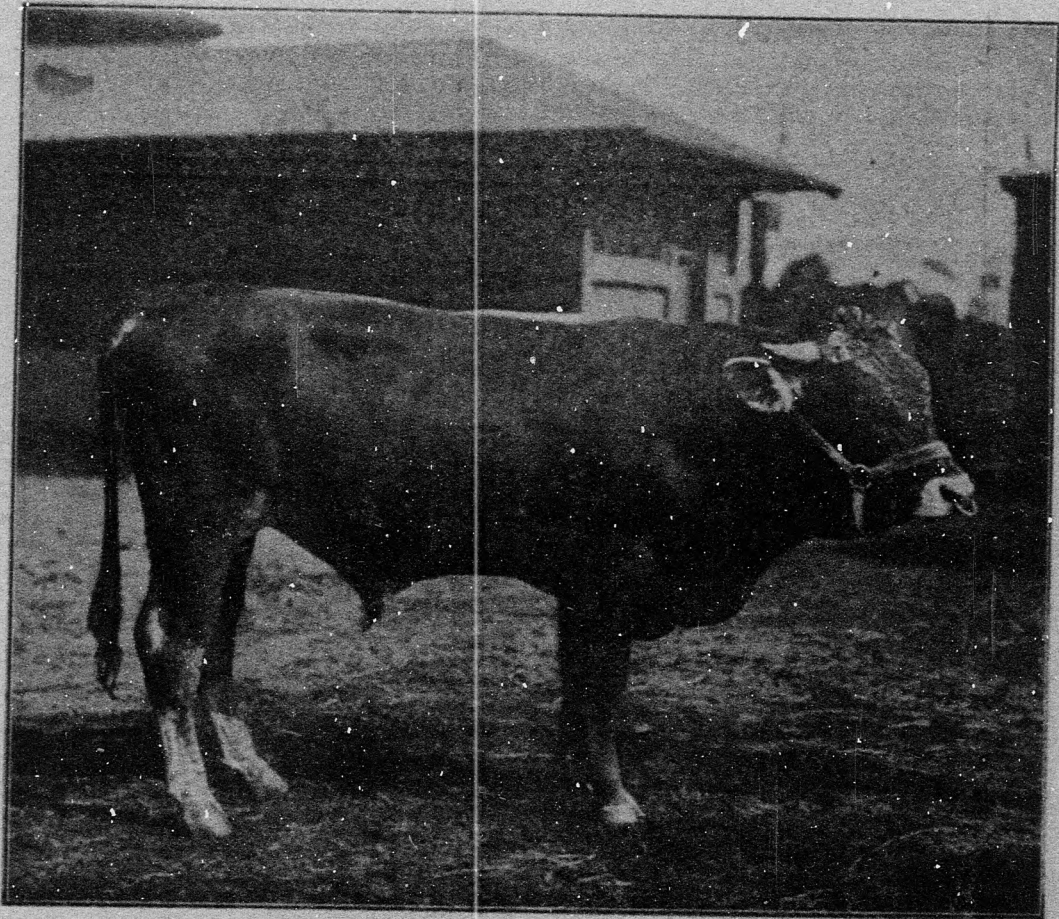
Sávoly Ferencz dr.

LEVÉLSZEKRÉNY.

En rovatban csak a közérdekű kérdésekre adjuk meg a választ, ezért tessék állandóan figyelemmel kísérni a „Szerkesztői Üzenetek”-et is.

A szerkesztőséghez csak a lap szellemi részére vonatkozó levelek intézendők, hirdetések, lapreklamációk, szímváltoztatási stb. ügyekben tessék egyenesen a kiadóhivatalhoz fordulni.

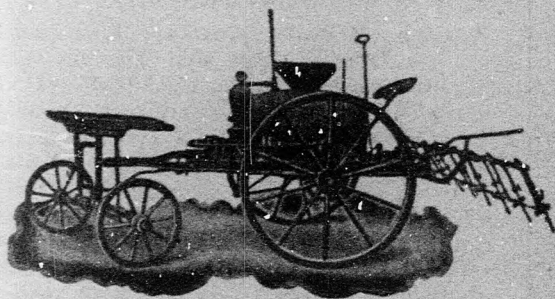
Fuvarvisszatérítés műtrágyavételnél. Felelet a 78. sz. kérdésre. A feltett kérdésre kimerítő

149. ábra. Balassa, Esterházy László gróf sárosi uradalmának 2 éves montafoni bikája, amely az idei Országos Tenyésztéskövetség I. díjat nyert.

gokat is. Itt a ciklon vándorlásának megfelelően előbb állott be a nagy hőszűrés, de nem volt annyira zord az idő, mert a barometrikus helyzet akkor fejlődött ki legveszedelmesebbre, amikor a mi tájainkon járt. Már 10-én volt hó Ausztriában, Német- és Angolországban. A délből fekvésű országok kívül maradtak az Észak-Európán nyugatról keletre átmozgó helyzet hatóköréből. Angliában legelőbb enyhült az idő, Németországban még 12-én is fordul elő havazás. Ausztriának velünk nyugatról szomszédos tájai pedig együtt és egyformán — ha nem többet — szenvedtek a Dunántullal. Mondanom

választ csak a kötlevel teljes szövegének ismerete mellett adhatnánk. A közölt tényállásból megállapíthatólag az eladó már nem szavatol a vevő által kifizetett fuvardíjért. A kötlevel idézett rendelkezéséből következtetve az eladó a díjvisszatérítést a fuvarleveleknek 30 nap alatti bemutatásához fűzte, hogy a fuvarlevelek alapján a vasutnál a díjtöbblet visszatérítési igényeit az az egyévi elévülési időn belül érvényesíthesse. Minthogy a vevő a fuvarlevélbemutató kötelezettségnek idejében eleget nem tett, az eladó pedig ennek folytán az egyévi elévülési időn belül a vasut ellen fel nem léphetett, vevő az

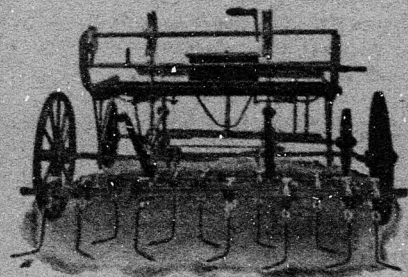

Fogatos 4, 5 és 6-soros kapáló-
gépek, fogatos répa, vadrepcze-
és burgonyapermetezők, kézi- és
fogatos műtrágyaszórók, gőz-
éke-gyűrűshenger és borona

PERL ÉS TÁRSA

Szered, (Pozsony megye)

Sürgőnyezim: Gépgyár Szered. Telefon: Szered 8.

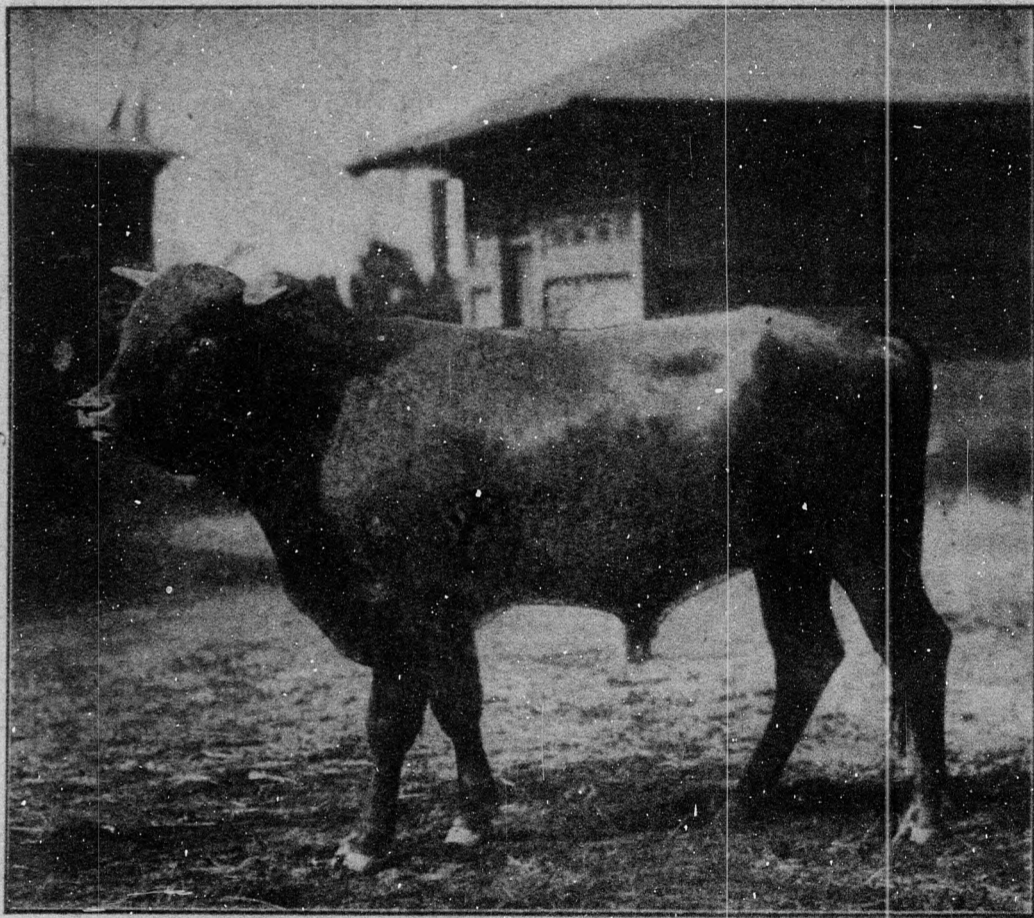
eladótól most már, a szállítás megtörténte után majdnem két évvel véleményünk szerint követéssel fei nem léphet.

R.
Czementvakolat impregnálása. 83. kérdés. „Czementvakolat impregnálása fagy ellen” címmel megjelent egyszer a „Köztelek”-ben egy cikk, kérem a fagymentesítés módját közölni.

F. M.
Felelet a 83. sz. kérdésre. Czementvakolatok impregnálása a fagy ellen című cikk nem jelent meg a Köztelekben. Utóbbiról nem is lehetne szó, mert sima czementhabarcsvakolat csak addig fagyhat le, míg le nem kötött, vagyis ha fagyos napokon készül. Ha téli napokon kell a czementvakolatot készíteni, úgy ajánlatos a felhasznált vízbe szódát önteni s a kész vakolatot letakarni, illetve védeni a fagy ellen. Ha a fagymentesen lekötött czementvakolat tavasszal valamely falazatról lehull, úgy annak nem a téli fagyok az okai, hanem rendszeren a falazatban lévő salétrom kivirágása, mely különösen lábazati falaknál nagy darabokban választja el a vakolatot a falazattól. Kevésbé gyakori

tu nagy és nem lesz képes eléggé felmelegedni. Nem lesz-e káros hatással sertésenyészetemre? Megjegyzem, az épület padlásos s cseréptetővel van fedve. Dupla épület, melynek másik része kamarákat, kocsiszint és 8 lóra való istállót foglal magában.

S. D.
Felelet a 84. sz. kérdésre. A leírt sertésfiadztatónál annak következtében, hogy nagyon keskeny az épület, egy állatra arányilag nagy falfelület esik azért, különösen ha a hosszirányú falakat találja az északi szél, az hidegebb lesz, mint kívánatos volna. Ajánlatos azért, különösen ha a sertésöl kényesebb angol sertések befogadására szolgál, annak legalább is mennyezetét jól elszigetelni, ami azáltal eszközölhető, hogy a födémgerendákat alul is borítjuk s az alsó és felső borítás közti tért $\frac{2}{3}$ -ad részben töreklrel töltjük ki. Semmi esetre sem szabad azonban a lehülés elleni védekezést a szellőzés rovására eszközölni, mert a nyirkos páratelt levegő s az ezzel kapcsolatosan járó cseppezés ártalmasabb az állatokra, mint az esetleg valamivel hidegebb száraz levegő.

150. Ábra. Gentleman of West, Blascok Gyula 1 1/2 éves tejelő shorthorn bikája, amely az idei Országos Tenyészállatvásáron I. bikadíjat és II. tejelési díjat nyert.

eset az, midőn a vakolat mögött lévő átnedvesedett fal fagy meg s a fagyás következtében bekövetkező terjeszkedés repeszi le a vakolatot.

Czementvakolat lehullása ellen kétféleképp lehet védekezni. Először a falra hosszú horganyzott szegekkel horganyzott dróthálót szegezünk s azt vakoljuk be, vagy pedig a vakolattól megtisztított falra forró kátrányt (aszfalt) kenünk úgy, hogy az egy folytonos nagyon vékony réteget alkosson, mely teljesen megakadályozza a nedvesség átütődését s a salétromkivirágzást, feltéve persze, hogy nagyon gondosan, minden legkisebb hely be lett vonva ezzel a elszigetelő réteggel.

Az így előkészített falra először czementtel kevert mészhabarcvakolatot csapunk s csak ha az jól megszáradt (2—3 nap múlva), fogunk hozzá a rendes vakoláshoz.

G. G.
Sertésfiadztató, 84. kérdés. 20 drb anyakocza részére épített sertésfiadztatóm van, melynek hossza 39'45 m., magassága 2'95 m., szélessége 4'78 m.; alja téglá s a kútriczák alul deszkával vannak padlózva. Félek, hogy ez a fiadztató

Képek az Országos Tenyészállatvásárról.

II.

Legutóbbi számunkban 4 darab kitüntetett szimmentáli bika képét mutattuk be; a mai számunkban között képek már változatosabbak.

A berniek csoportjában az I. díjat Hunyady József gróf kéthelyi uradalmának Legény nevű 1 1/2 éves bikája nyerte el (147. ábra). Sajnálattunkra az uradalom igazgatósága a kitüntetett tenyészállatról és a tenyésztésről közelebbi adatokat nem közölt velünk, így csak igen vázlatos lehet ismertetésünk. Az igen előnyösen ismert kéthelyi (Somogy megye) berni tenyészetet 1860-ban alapították Svájcából behozott és az úrményi uradalomtól átvett állatokkal. (Tudvalevőleg a hazai berni szarvasmarhafajtának az úrményi tenyészet vetette meg az alapját.) A tehénállomány 1908-ban 135 darab volt. Nagy gondot fordítanak a vérfelújításra és a tenyész-kiválasztásra, különös tekintettel a tejelőképes-

ségre. A tenyészállatvásáron néhány igen jól tejelő tehenet is láttunk. A budapesti országos tenyészállatvásárokon már több ízben részesült a tenyészet szép kitüntetésekben.

A 148. ábrán az I. díjjal kitüntetett Lajos nevű bonyhádi bika látható, amely Mándy Sándor tenyészetének szerezte meg a jól megérdemelt elismerést. A tarcsapusztai (Baranya m.) bonyhádi-szimmentáli tehenészet egynehány szimmentálból behozott telivér egyedek kivétel nélkül saját nevelésű félvér bonyhádi-szimmentáli tehenekből áll. Az állomány jelenleg 160 darab tehen. A fedező bikák mindig telivér szimmentáliak, amelyeket részben Svájcából hoznak be, részben elsőrendű hazai tisztavérű szimmentáli tehenészetekből szereznek be. A gondos tenyész kiválasztás folytán nagyon szép eredményeket értek el a már 18 éves tehenészetben, amit az is bizonyít, hogy az erős származási és küllemi kiválasztás dacára is a borjúknak immár 70%-át nevelik fel tenyészállatnak. A másfél évtizeden át különösen külsőre nézve kiválasztott anyagot már több év óta a teljes szempontjából is erősen megrostálják, minek eredményeként az egész tehenészet multévi átlagos tejhozama tehenenként 2850 kg. tej volt, 3'7% zsírtartalommal. Ez a máris jó átlag pár éven belül bizonyára emelkedni fog, mert tekintélyes a 3500, sőt 4500—5000 kg. tejet adó tehenek száma. A tehenészet tejtermelését úgy mennyiségileg, mint minőségileg a Baranyavármegyei Tejszövetkezetek Szövetsége ellenőrzi és így minden egyes tenyészállat eladásánál hivatalosan igazolni tudják az anya tejhozamát. Ez mindenesetre elősegíti azt, hogy másfél-két éves tenyész bikákért a községek is szívesen fizetnek még 2000 koronát meghaladó magas árakat is. Az évenként legalább 3500 kg. tejet adó teheneket a Baranyavármegyei Tejszövetkezetek Szövetsége külön törzskönyvezteti. A tejet Tarcsapusztán puha és kemény sajttá dolgozzák fel s így a tej jelenleg 17 fillérrel értékesül. Az idei Országos Tenyészállatvásáron I. díjjal kitüntetett „Lajos” nevű bika (148. ábra), anyja Marcsa, saját nevelésű tehen (évi tejhozama 2900 liter), apja Gyurka, amely Mándy György elsőrendű tésényi tenyészeteiből származik. A kitüntetett bikát, amely aug. 9-én lesz két éves, Melik J. ur vette meg csikmegyei gazdasága számára.

A borzderes tenyészállatok között Esterházy László sárosi uradalmának Balázs nevű 2 éves montafoni bikája vitte el az I. díjat (149. ábra). A díjnyertes bikát, amelynek apja Gőndör, anyja Sári (évi tejelése 2500 liter), Károlyi József gróf uradalmára vette meg. A bíráló-bizottság ítélete évtizedes munka sikerét jutalmazta meg, mert a sárosi tenyészet immár 26 éves. Az 1887-ben behozott 25 darab üszövel indult meg a czéltudatos munka: a magyar rőghöz való hozzászoktatás és a lehető legnagyobb tejhozam elérése. Apaállatokat nem hoztak be külföldről, hanem Metternich herceg és Kohner tenyészetei szolgáltatották a bikákat a vérfelújításához. Az állomány ma 104 drb, a legmagasabb napi tejés 19'5 liter, a legalacsonyabb 7'5 liter. A tenyészet által előállított ököryang igen jó, kitartás, elég gyors mozgás és hosszú használhatóság jellemzi. A tenyészet már többször részesült kitüntetésben, így 1910-ben a XXVII. Országos Tenyészállatvásáron is az I. bikadíjat nyerte, az idén pedig a borzderes csoport I. díján kívül az uradalmának úgy a berni, mint a szimmentáli tenyészete egy-egy elismerő oklevelet vitt hazá.

Általános feltűnést keltettek a tenyészállatvásáron a Blascok Gyula által kiállított tejelő shorthorn tenyészállatok, amelyek közül a Gentleman of West nevű 1 1/2 éves bika (150. ábra) I. bikadíjat és II. tejelési díjat nyert. (A bíráló-bizottság az I. tejelési díjat nem adta ki.) Blascok Gyula kajdasi tejelő shorthorn tenyészete 1911. évben a Magyar Mezőgazdák által behozott egyedekből alakította, azonban nem árverésen eladott állatokból, hanem külön megbízást adott a behozatal vezetőjének, aki tekintet nélkül az arra négy elsőrendű hasas, különösen jó tejelő és szép tejelő jellegű tehenet és egy

bikaborjút vett számára. Az állatok szerencsésen leellettek és bár igen bő takarmányozás mellett — 2 kg. szezámogácsa, 2 kg. repceogácsa, 2 kg. zabdara, 30 kg. répa és ad libitum elsőrendű széna — de kiváló tejelőnek bizonyultak, az egyik tehén 17, a másik 31, a harmadik 18, a negyedik 29 liter tejet adott, átlag 3:3 zsirtartalommal. A tehének évi tejelése 1912. évben a következő volt: *Bonny Jean*: 3910 liter, *Bonny Boy*: 5096 liter (ennek borja az I. díjjal kitüntetett bika), *Bonny Bella*: 4021 liter, *Bonny Elly*: 6452 liter.

A kitüntetett bika (150. ábra) kis borjúkorában nagyon kardlábú volt úgy, hogy kötőfékkel lönszíroztatni kezdték, elsinte 4—5 perczig, míg utóbb kisebb-nagyobb megszakítással 1 óráig hajtották vágóban. A mozgás eredménye feltűnő volt, mert a lábak kifogástalan állást nyertek, de a mozgás előidézte azt az óriási mellkast is, amely ilyen koru állatnál nagyon ritka. Blascok különben állatait, még a sertéseket is növendékkorukban mind mozgatóval edzi, ügtesben vagy vágóban hajtják azokat, amint azt a test fejlődése kívánja. Nemrégiben leellett a tenyészállatvásáron is bemutatott *Bonny Bella* tehene; oly óriási tögye van, hogy alig tud tőle járni és minden 2 órában ki kell fejni, mert különben csurgatja a tejet és most naponta 39 liter tejet ad. Ezért Blascok a behozatallal nagyon meg van elégedve és tejelő állatnak mást, mint shorthornat nem is szándékozik tartani. De — miként írja — természetesen etetni és gondozni kell, ami ki is fizeti magát, mert most 4 tehén után 108 liter tejet fej.

(Végo.)

Meghívó

az „Országos Magyar Gazdasági Egyesület”

közgazdasági szakosztályának

1913. évi április hó 29-én (kedd) d. u. 4 órakor a Közteleken tartandó ülésére.

Tárgy:

Földárak és földberek alakulása Magyarországon. Előadó: *Dezasse Ferencz gróf*.

Budapest, 1913. április 18 án.

Zselénski Róbert gróf s. k.,
szakosztályi elnök.

VEGYESEK.

Mal számunk tartalma:	
Az OMGE. közleményei	Oldal 1083
Egyről-másról	1083
Képek az Országos Tenyészállatvásárról	1094
Gazdasági Izsémtan.	
A munkásszükséglet kiszámítása	1085
Növénytermesztés és műtrágyázás.	
Az egyéves perje	1085
Vigyázzunk a tengeri vetésnél	1086
Mivel kötözzük a tavaszi gabonát	1087
Gazdasági gépészet.	
A „Titán” vontatós szántógép	1087

Tejgazdaság.

A Sopronmegyei Szarvasmarhaellenőrző Egyesület első évi eredménye	1090
Mezőgazdasági meteorológia.	
Az áprilisi tél	1092
Levelészekrény	1093
Vegyesek	1095
A dalmát borbehozatal veszedelme. — Halálozás. — Kinevezés. — Jégkárak az elmúlt esztendőben. — Az LIV. sz. luxuslókiallítás és vásár. — Állatbiztosítótársaságok és az állatorvosok. — A motorok hibái. — A magyar halászat tanulmányozása. — A méhek távoltartása az édes anyagoktól. — 10 éves találkozó. — Új gazdakör Szilbereken. — Tüzifa- és szén szállítás a hadsereg részére. — Méhészeti tanfolyamok.	
Kereskedelem, tőzsde	1098
Szerkezetől íszenetek	1100

A dalmát borbehozatal veszedelme.

Évek óta nemcsak Magyarországon, hanem Ausztriában is a beavatott kereskedői és termelői körökben állandó az a vád, hogy a tenger melletti tartományokban, Dalmáciában és Istriában nagy mennyiségű törkölybort készítenek, noha az osztrák bortörvény határozottan tiltja a félbork készítését. Emellett Olaszországból vámentesen rendkívül nagymennyiségű szőlőtörkölyt hoztak be ide borpárlat készítésének ürügye alatt, melyet azonban nagy részben nem erre a célra, hanem borkészítésre használtak fel.

Különösen nagy a felzúdulás emiatt most, midőn borpiauczunkon szinte szokatlan és tartós árhanyság tapasztalható. Ugyanazért a borért, melyért szűrekor 50 koronát ígértek, ma kétszeri fejtés és tíz százaléknyi veszteség után, nem kinalnak többet 35 koronánál. De még jó, ha egyáltalán akad rá vevő. Szőlősgazdánk hivatalos szervezete, a „Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesülete” a szokatlanul kedvezőtlen árhanyság okát különösen az ideai nagy dalmát borözönben velli főltalálni.

Dalmáciának a múlt évben elég jó volt a termése, de minden jel arra vall, hogy tiltott módon annyi bort készítettek, hogy ez a valódi termést megkészszerzte. A szeszbevétel ugyanis a tenger melléki tartományba két év alatt megkészszerződött, a cukorbevétel megháromszorozódott. Alapos a gyanu tehát, hogy ezekkel a czikkkel törkölybort állítottak elő s azt a természetes borral összeházasítván, megduplázott bormennyiséget dobtak a piacra.

Borkereskedőinknek ez az állapot kétszeresen káros, mert borkivitelünk csökkenésével egyidejűen a borbehozatal a tavalyinak négyszeresére emelkedett. Egy évtized óta nem volt rá eset, hogy az év első két hónapjában majdnem száz ezer hektoliter bor jöjjön be Ausztriából, mint ez az idén megtörtént.

Ezeknél fogva érthető a szőlősgazdák és borkereskedők országos felháborodása a dalmát borüzelmek ellen. A magyar kormánytól törtétek és történnék följelentések e tárgyban és Finnében már hetek óta lesben is áll egy hatósági közeg, ki mintákat vesz a raktárakban levő és a vitorlás hajókon érkező dalmát borkból. Horogra is került egy pár kezdő hamisító,

Oldal

de mit ér ez a nagytömegű hamisításokkal szemben?

A Magyar Kereskedelmi Csarnok sürgős felterjesztést intézett ugyan ebben az ügyben a kormányhoz, hogy az osztrák miniszterekkel karöltve igyekezzenek véget vetni a szertelen dalmát borkeverésnek, de — sajnos — a panaszra érdemileg Ausztriában alig tettek még valamit. És amit az osztrák kormány ebben az ügyben tesz, az jóformán szemfényvesztés. Nagy erővel odaüt, ahol biztos, hogy el nem talál senkit. Általános a meggyőződés, hogy ezt a helyzetet így tovább tűrni nem lehet és a birtokosságának a kereskedői osztállyal össze kell fognia a baj orvoslása érdekében.

A Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesülete legközelebbi ülésén ezzel a kérdéssel újból foglalkozni kíván és fel fogja vetni az eszmét, vajjon nem volna-e czélszerű ebben a kérdésben tiltakozó gyűlést rendezni, esetleg a súlyosan érintett osztrák körök bevonásával is. Mindenesetre kívánatosnak tartja az egyesület, hogy éber figyelemmel kísérjék a termelők saját vidékükön a borforgalmat, vajjon nem kerül-e szokatlanul sok idegen származású bor az illető városba vagy községbe és hozzák megfigyeléseiket az egyesület (Budapest, IX., Üllő-ut 25.) igazgatóságának mielőbb tudomására.

Halálozás. Tragikus baleset folytán f. hó 16-án meghalt *Barcza Sándor dr.* csabrendeki földbirtokos, akiben a gazdatársadalom nagy-képzettségű, széles látókörű és szép reményekre jogosító fiatal tagját veszítette el. Lapunk nagyra-becsült és kedves munkatársát gyászolja az elhunytban, akinek több értékes dolgozata általános érdeklődést keltett.

Kinevezés. A király a földmíveléstügyi miniszter előterjesztésére *Ipolyi-Keller Gyula* és *Páter Béla dr.* gazd. akad. igazgatói czimmal és jeleggel felruházott gazd. akad. rendes tanárokat gazd. akad. igazgatókká nevezte ki. — Mindketten hasznos munkái a gazdatársadalmi életnek, lelkes uttörői a mezőgazdasági haladásnak és szorgalmas művelői a szakirodalomnak, akik méltán részolgáltak az előléptetésre. Öszinte örömmel üdvözöljük az új igazgatókat, akik lapunknak is régi érdemes munkatársai és nagyra-becsült tanácsadói.

Jégkárak az elmúlt esztendőben. Az elmúlt esztendő a jégkárbiztosító intézetekre nézve egyáltalán nem volt kedvező. A Gazdák Biztosító Szövetkezetének statisztikai feljegyzései szerint a múlt esztendő folyamán 85 olyan nap volt, amelyen jég esett, vagyis az utolsó évtizeden belül a jégverés okozta károk szempontjából a tavalyi év volt a legkritikusabb. A gazdaközönségnek volt bizonyos előérzete a fenyegető baj iránt, aminek világos bizonyítéka az, hogy a szövetkezetnek közel 1.200.000 K.-val több volt a díjbevétele pusztán csak a jégüzletben. Az ideai rendellenes tavaszi idő bizonyosan azokat is ösztönözní fogja, akik jégverés ellen még nem biztosítottak, hogy védekezzenek biztosítás útján ez ellen a csapás ellen. A Gazdák Biztosító Szövetkezeténél ezért a rendesnél jóval korábban indult meg a jégbiztosítási üzlet, aminek érthető magyarázata az, hogy ennél a gazdák által létrehozott szö-

Sárga és fehér lófogu kukoricza.
Korai páduai fehér és aicsuthi kukoricza.

FŐ ÜZLET:
ROTTENBILLER
UTCA 33.

Lóbab, 95% csiraképesseggel
vetési czélkra:
100 kilótól 500 kilóig 100 kilónként kor. 22. —
500 kilótól 1000 kilóig 100 kilónként kor. 22.50
1000 kilótól 5000 kilóig 100 kilónként kor. 21. —

MAUTHNER ÖDÖN
CS. ÉS KIR. UDVARI MAGKERESKEDESE
BUDAPEST

Fehér gyöngy-kukoricza csalamádénak
Az összes itt ajánlott kukoriczák legjobb csiraképessegűek.

FIÓK ÜZLET:
KOSSUTH-LAJOS
UTCA 4.

A fenti **Lóbab** a jegyzett rendkívüli alacsony árak mellett darálva takarmánynak is nagyon jól kifizeti magát.

bikaborjút vett számára. Az állatok szerencsésen leellettek és bár igen bő takarmányozás mellett — 2 kg. szezámogácsa, 2 kg. repceogácsa, 2 kg. mabdara, 30 kg. répa és ad libitum elsőrendű széna — de kiváló tejelőknél bizonyultak, az egyik tehén 17, a másik 31, a harmadik 18, a negyedik 29 liter tejet adott, átlag 3-3 zsirtartalommal. A tehének évi tejelése 1912. évben a következő volt: *Bonny Jean*: 3910 liter, *Bonny Boy*: 5096 liter (ennek borja az I. díjjal kitüntetett bika), *Bonny Bella*: 4021 liter, *Bonny Elly*: 6452 liter.

A kitüntetett bika (150. ábra) kis borju korában nagyon kardlábú volt úgy, hogy kötőfékekkel lönsziroztatni kezdték, eleinte 4-5 percig, míg utóbb kisebb-nagyobb megszakítással 1 óráig hajtották vágóban. A mozgás eredménye feltűnő volt, mert a lábak kifogástalan állást nyertek, de a mozgás előidézte ezt az óriási mellkast is, amely ilyen koru állatnál nagyon ritka. Blascok különben állatait, még a sertéseket is növendékkorukban mind mozgással edzi, ügésben vagy vágóban hajtja: azokat, amint azt a test fejlődése kívánja. Nemrégiben lelelt a tenyészállatvásáron is bemutatott *Bonny Bella* tehene; oly óriási tögye van, hogy alig tud tőle járni és minden 2 órában ki kell fejni, mert különben csurgatja a tejet és most naponta 39 liter tejet ad. Ezért Blascok a behozatallal nagyon meg van elégedve és tejelő állatnak mást, mint shorthorn nem is szándékozik tartani. De — miként írja — természetesen etetni és gondozni kell, ami ki is fizeti magát, mert most 4 tehén után 108 liter tejet fej.

(Végo.)

Meghívó

az „Országos Magyar Gazdasági Egyesület”

közgazdasági szakosztályának

1913. évi április hó 29-én (kedd) d. u. 4 órakor a Közteleken tartandó ülésére.

Tárgy:

Földárak és földberek alakulása Magyarországon. Előadó: *Dezasse Ferencz gróf*.

Budapest, 1913. április 18-án.

Eselénski Róbert gróf s. k.,
szakosztályi elnök.

VEGYESEK.

Mai számunk tartalma:	Oldal
Az OMGE. közleményei	1083
Egyről-másról	1083
Képek az Országos Tenyészállatvásárról	1094
Gazdasági üzemtan.	
A munkásszükséglet kiszámítása	1085
Növénytermesztés és műtrágyázás.	
Az egyéves perje	1085
Vigyázzunk a tengeri vetésnél	1086
Mivel kötözzük a tavaszi gabonát	1087
Gazdasági gépészet.	
A „Titán” vontatós szántógép	1087

Tejgazdaság.

A Sopronmégyei Szarvasmarhaellenőrző Egyesület első évi eredménye

Mezőgazdasági meteorológia.

Az áprilisi tél

Levelészekrény

Vegyések

A dalmát borbehozatal veszedelme. — Halálozás. — Kinevezés. — Jégkarak az elmúlt esztendőben. — Az LIV. sz. luxuslókiallítás és vásár. — Állatbiztosítótársaságok és az állatorvosok. — A motorok hibái. — A magyar halászat tanulmányozása. — A méhek távollátása az édes anyagoktól. — 10 éves találkozó. — Új gazdakör Szilbereken. — Tüzifa- és szénszállítás a hadsereg részére. — Méhészeti tanfolyamok.

Kereskedelem, tőzsde

Szerkesztői üzenetek

A dalmát borbehozatal veszedelme.

Évek óta nemcsak Magyarországon, hanem Ausztriában is a beavatott kereskedői és termelői körökben állandó az a vád, hogy a tenger melletti tartományokban, Dalmáciában és Istriában nagy mennyiségű törkölybort készítenek, noha az osztrák bortörvény határozottan tiltja a felforog készítését. Emellett Olaszországból vámmentesen rendkívül nagymennyiségű szőlőtörkölyt hoztak be ide borpárlat készítésének ürügye alatt, melyet azonban nagy részben nem erre a célra, hanem borkészítésre használtak fel.

Különösen nagy a felzúdulás emiatt most, midőn borpiaconk szinte szokatlan és tartós árnyatlanság tapasztalható. Ugyanazért a borért, melyért szüretkor 50 koronát ígértek, ma kétszeri fejtés és tíz százaléknyi veszteség után, nem kinnak többet 35 koronánál. De még jó, ha egyáltalán akad rá vevő. Szőlősgazdánk hivatalos szervezete, a „Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesülete” a szokatlanul kedvezőtlen árnyatlanság okát különösen az ideai nagy dalmát borözönben véli föltalálni.

Dalmáciának a múlt évben elég jó volt a termése, de minden jel arra vall, hogy tiltott módon annyi bort készítettek, hogy ez a valódi termést megkétszerezte. A szeszbevétel ugyanis a tengermelléki tartományba két év alatt megkétszereződött, a cukorbevétel megháromszorozódott. Alapos a gyanu tehát, hogy ezekkel a cikkekkel törkölybort állítottak elő s azt a természetes borral összeházasítván, megduplázott bormennyiséget dobtak a piacra.

Borkereskedőinknek ez az állapot kétszeresen káros, mert borkivételünk csökkenésével egyidejűen a borbehozatal a tavalyinak négyszeresére emelkedett. Egy évtized óta nem volt rá eset, hogy az év első két hónapjában majdnem száz ezer hektoliter bor jöjjön be Ausztriából, mint ez az idén megtörtént.

Ezeknél fogva érthető a szőlősgazdák és borkereskedők országos felháborodása a dalmát borüzelmek ellen. A magyar kormánytól történet és történetek följelentések e tárgyban és Fiumében már hetek óta lesben is áll egy hatósági közeg, ki mintákat vesz a raktárakban levő és a vitorlás hajókon érkező dalmát borokból. Horogra is került egy pár kezdő hamisító,

Oldal

1090

1092

1093

1095

1096

1098

1100

de mit ér ez a nagytömegű hamisításokkal szemben?

A Magyar Kereskedelmi Csarnok sürgős felterjesztést intézett ugyan ebben az ügyben a kormányhoz, hogy az osztrák miniszterekkel karöltve igyekezzenek véget vetni a szertelen dalmát borkeverésnek, de — sajnos — a panaszra érdemileg Ausztriában alig tettek még valamit. És amit az osztrák kormány ebben az ügyben tesz, az jóformán szemfényvesztés. Nagy erővel odaüt, ahol biztos, hogy el nem talál senkit. Általános a meggyőződés, hogy ezt a helyzetet így tovább tűrni nem lehet és a birtokosoknak a kereskedői osztállyal össze kell fogzania a baj orvoslása érdekében.

A Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesülete legközelebbi ülésén ezzel a kérdéssel újból foglalkozni kíván és fel fogja vetni az eszmét, vajjon nem volna-e czélszerű ebben a kérdésben tiltakozó gyűlést rendezni, esetleg a súlyosan érintett osztrák körök bevonásával is. Mindenestre kívánatosnak tartja az egyesület, hogy éber figyelemmel kísérjék a termelők saját vidékükön a borforgalmat, vajjon nem kerül-e szokatlanul sok idegen származású bor az illető városba vagy községbe és hozzák megfigyeléseiket az egyesület (Budapest, IX., Üllői-ut 25.) igazgatóságának mielőbb tudomására.

Halálozás. Tragikus baleset folytán f. hó 16-án meghalt *Barcsa Sándor dr.* csabrendeki földbirtokos, akiben a gazdatársadalom nagy-képzettségű, széles látókörű és szép reményekre jogosító fiatal tagját veszítette el. Lapunk nagyra-becsült és kedves munkatársát gyászolja az elhunytban, akinek több értékes dolgozata általános érdeklődést keltett.

Kinevezés. A király a földművelésügyi miniszter előterjesztésére *Ipolyi-Keller Gyula és Péter Béla dr.* gazd. akad. igazgatói címmel és jeleggel felruházott gazd. akad. rondes tanárokat gazd. akad. igazgatókká nevezte ki. — Mindketten hasznos munkáit a gazdatársadalmi életnek, lelkes uttörői a mezőgazdasági hiadásnak és szorgalmas művelői a szakirodalomnak, akik méltán rászolgáltak az előléptetésre. Öszinte örömmel üdvözljük az új igazgatókat, akik lapunknak is régi érdemes munkatársai és nagyra-becsült tanácsadói.

Jégkarak az elmúlt esztendőben. Az elmúlt esztendő a jégkárbiztosító intézetekre nézve egyáltalán nem volt kedvező. A Gazdák Biztosító Szövetkezetének statisztikai feljegyzései szerint a múlt esztendő folyamán 85 olyan nap volt, amelyen jég esett, vagyis az utolsó évtizeden belül a jégverés okozta károk szempontjából a tavalyi év volt a legkritikusabb. A gazdaközönségnek volt bizonyos előérzete a fenyegető baj iránt, aminek világos bizonyítéka az, hogy a szövetkezetnek közel 1.200.000 K.-val több volt a díjbevétele pusztán csak a jégüzletben. Az ideai rendellenes tavaszi idő bizonyosan azokat is ösztönöznö fogja, akik jégverés ellen még nem biztosítottak, hogy védekezzenek biztosítás útján ez ellen a csapás ellen. A Gazdák Biztosító Szövetkezeténél ezért a rendesnél jóval korábban indult meg a jégbiztosítási üzlet, aminek érthető magyarázata az, hogy ennél a gazdák által létrehozott szö-

Sárga és fehér lófogu kukoricza.

Korai páduai fehér és alsuthi kukoricza.

FŐ ÜZLET:

ROTTENBILLER

UTCA 33.

Lóbab, 95% csiraképesseggel

vetési célokra.

100 kilótól 500 kilóig 100 kilónként kor. 22.-

500 kilótól 1000 kilóig 100 kilónként kor. 22.50

1000 kilótól 5000 kilóig 100 kilónként kor. 21.-

MAUTHNER ÖDÖN
CS. ÉS KIR. UDVARI MAGKERESKEDÉSE
BUDAPEST

Fehér gyöngy-kukoricza csalamádénak

Az összes itt ajánlott kukoriczák legjobb csiraképessegiük.

FIÓK ÜZLET:

KOSSUTH-LAJÓS

UTCA 4.

A fenti **Lóbab** a jegyzett rendkívüli

alacsony árak mellett darálva takarmánynak is nagyon jól kifizeti magát.

vetkezeti intézménynél a legkedvezőbbek a biztosítási feltételek, miután ez az intézmény már eredetileg a jégbiztosítás terén mutatkozó uzsora leküzdésére alakult. A múlt év folyamán a szövetséget 152,956 korcna jégkárt fizetett ki, a többi esztendőkhöz viszonyítva tehát fennállása óta a legtöbbit.

Az LIV. luxuslókiallítás és vásár április hó 26-án nyílik meg a székesfővárosi Tattersallban. Katalógusának első kiadása 140 hazai bejelentőtől 550 drb lónak részletes leírását tartalmazza. Eddig bejelentettek: 11 négyes fogatot, 80 hintós kettős fogatot, 35 hintós egyes fogatot, 102 jukker kettős fogatot, 22 jukker egyes fogatot, 71 hátsólovat és 14 drb hátsó és hámos lovat. A kiállítás anyagáról a katalógus második végleges kiadása 25-én jelenik meg. (A katalógust készséggel és bérmentve küldi meg bárkinek a székesfővárosi Tattersall igazgatósága). A kiállítás ezuttal is díjazással lesz egybekötve, amelyre a főváros 12 díján kívül a földművelési miniszter egy champion díjat üdött ki. Az OMGE. kebeléből kiküldött bizottság 28-án d. e. fogja a bírálatot végezni.

Állatbiztosítótársaságok és az állatorvosok. A földművelési miniszter egyik multévi körrendelete kimondja, hogy az 1900: XVII. t.-cz. végrehajtása tárgyában kiadott rendelet ama intézkedése, mely szerint a m. kir. állatorvosok állatok gyógykezelése céljából magánfelekkel állandó szerződéses viszonyba nem léphetnek, a községi állatbiztosító szövetségek tagjai állatállományában felmerülő állatorvosi teendők ellátására nem terjed ki. Tudomásvétel és mihez tartás végett értesítette most a miniszter az állatorvosokat, hogy a tiltó rendelkezés az állatbiztosító társaságoknál végzendő állatorvosi teendők ellátására szintén nem terjed ki s ennél fogva ezen teendők ellátását a m. kir. állatorvosok az említett társaságokkal előzetesen kötött egyezségben megállapított díjazás fejében mindenkor akadálytalanul elvállalhatják.

A motorok hibái. Lapunk f. évi 22. és 24. számában „Néhány szó a traktorokról” címmel hosszabb cikk jelent meg ifj. Sporeon Pál tollából, amely többek közt abban látja a motorokba nem válásának gyakori okát, hogy a tulajdonosok kellőképpen nem értenek a motorokhoz. Ezzel a kérdéssel foglalkozik Szentpéteri István somoskeszit béresgazdának hozzánk intézett levele, aki a következőket írja: „A „Köztelek” 24. számában a gazdasági gépészeti rovatban Sporeon Pál által tett megjegyzések (a motorkezelési hibákról) fején találta a szöveget. 1910-ben — bár akkor is béresgazda voltam — rám bízta egy motorcséplő garnitúrát, amelyet a nyár folyamán kezeltem is, de természetesen minden gyakorlat vagy tudás nélkül álltam a hatalmas motor mellé. Gazdám megmutatta ugyan az indítást és a megállítást, de az ő tudománya is csak ennyi volt és ha észrevett némi gyengülést a hajtásnál, azonnal kulcsokat fogott, rontott-bontott, természetesen helyére semmit sem tudott tenni és a hibás majd én voltam, majd a gyáros volt. Sok ilyen motortulajdonos van és sokszor ezért rosszak a motorok.”

A magyar halászat tanulmányozása. Az orosz császári földművelésiügyi minisztérium megbízásából Spitschakoff Tivadar dr. Pétervárról halászat tanulmányozása céljából több napot töltött Magyarországon. Az orosz kiküldött az Országos Halászati Felügyelőség s a m. kir. halóéletani és szennyvízkiszárló állomás szervezetének tanulmányozásán kívül különösen a süllokratermelést kísérte figyelemmel s e végből meglátogatta a tiszaradványi és ugrai tógazdaságokat is.

A méhek távollattása az édes anyagoktól. Az iparhatóságok elrendelték, hogy a cukorgyárosok, cukorkakészítők és mézesbábosok csakis zárt helyiségekben dolgozhassanak, a műhelyek ablakaira a méhek betödulésának megakadályozása végett sűrű sodronyszövetet alkalmazzanak s általában minden óvintézkedést megtegyenek, melyek a méheknek az édes anyagoktól távollattása érdekében szükségesnek mutatkozik. Ezt a véghatározatot a kereskedelemügyi miniszter felülvizsgálat alá vette és megsemmisítette, mert a szóban forgó intézkedések kötelező előírására törvényes alap nincsen.

10 éves találkozó. Deák János, a Magyar Francia Biztosító kárbecslője (Köszvár, Széchenyi-tér 37. szám) felkéri azokat a volt tanuló-társait, kikkel a kassai gazdasági intézetben 1903. évben végzett sűrű sodronyszövetet alkalmazzanak s általában minden óvintézkedést megtegyenek, melyek a méheknek az édes anyagoktól távollattása érdekében szükségesnek mutatkozik. Ezt a véghatározatot a kereskedelemügyi miniszter felülvizsgálat alá vette és megsemmisítette, mert a szóban forgó intézkedések kötelező előírására törvényes alap nincsen.

Simon László (Nagyeczenk, Sopron m.) felkéri a keszthelyi m. kir. gazdasági tanintézet 1903. évben végzett hallgatóit, sziveskedjenek vele tudatni lakóhelyüket a 10 esztendő találkozó előkészítése céljából.

Új gazdakör Szilbereken. Április hó 13-án alakult meg Szilbereken Bácsbódogyvármegyei Gazdasági Egyesület főlkját képező községi gazdakör. Az alakulásnál jelen volt Inhoff József titkár, ki gazdasági termelésünk fokozásáról és a gazdakörök hivatásáról tartott előadást. Szendelbach Antal szentfűlpi gazdakör elnök és Hesz Márton egyesületi megbízott a gazdaszervezkedés céljáról tartottak beszédet. Az alakuló gyűlésen részt vett Rauschenberger Gyula községi jegyző vezetése alatt, a községi előjáróság és a községi gazdaközönség szép számmal. A gazdakör 37 taggal alakult meg. A vezetőségbe a következőket választották meg: Elnök: Heincs András, alelnök: Szendelbach István, titkár: Braun Károly, pénztáros: Kónig Bálint.

Tüzifa és szén szállítás a hadsereg részére. A os. és kir. közös hadsereg részére az 1913/14. évi biztosítási időszakra Besztercebánya, Eger, Eperjes, Gyöngyös, Kisszeber, Lőcse, Losonoz, Máramarosziget, Munkács, Nyiregyháza, Szatmárcséméti és Ungvár katonai átvéő állomásokon nagyobb mennyiségű tüzifa és szén szükséges. Gazdasági egyesületek és szövetségek s magán-termelők ajánlatai f. évi május 1-ig adandók be. Szállítási módokatok s az összes feltételekre nézve részletes felvilágosítást nyújt a kassai os. és kir. 6. hadtest hadbiztosága.

Méhészeti tanfolyamok. Az okaszerű méhészet terjesztése céljából az Erdélyrészi Méhészeti Egyesület kolozsvári méhészeti telepén május 14—31-ig és június 2—19-ig földművelés-kiszárló részére méhészeti tanfolyamokat rendez. Egy-egy tanfolyamra husz hallgatót vesznek föl, kik

a tanfolyam tartama alatt 2 korona napidíjat kapnak s ezenkívül kedvezményes vasúti utazásra tarthatnak igényt. A főlvetel iránti egykoronás bélyeggel ellátott kéréseket négy héttel a tanfolyamok megkezdése előtt a földművelésiügyi kormányknál kell benyújtani.

Lepunk mai számához csatolva van az Alfa Separator R.-T. Budapest 56/K. cég prospektusa új tejkannákról, melyre felhívjuk olvasóink szives figyelmét.

Lapunk 26. számához mellékelve volt Sohr Pál somogyiszi cég prospektusa répakapák, kulturrépakapák és répapermezőkről, melyre újlag felhívjuk olvasóink szives figyelmét. Érdeklődőknek a fenti cég készséggel küldi meg prospektusát.

A betontégla vízben vagy nedves talajban való magatartása mint közismeretes, szerfőlött kedvező, feltéve, hogy a talaj nem tartalmaz humuszsavakat. Különösen a gazdaságokban karolták fel a betontéglát mint építési anyagot leghamarább, ami főként arra vezethető vissza, hogy a téglák mindenütt nagyobb előkészületek nélkül, égetőkemenczék sib. nélkül gyárthatók. Igen jó tapasztalatokat tettek a betontéglákkal egy cukorgyár tisztítótelepénél is. A vízmedenczék, iszaptavak védőfalai, csatornák és a mélyedések az iszap lerakódására betontéglákból épültek. Az erre a célra felhasználált 80.000 tegla a Dr. Gaspary és Tsa. Markranstádt Leipzig melletti gépgyár által gyártott „Pionier” kézi-gépén készült, melyen két munkás egyszerre 10 drb. magyar méretű téglát állíthat elő, miáltal igen magas napi teljesítmény érhető el. Az említett cukorgyár igazgatósága a betontégla előnyeiként különösen kiemeli, hogy azok a nagy fagy beálltával sem repednek meg, sőt még az égetett tégláknál igen gyakran mutatkozó és kellemetlen lehámás sem volt észlelhető. Meg kell még említeni, hogy a telep falazata nem lett vakolattal ellátva, hanem a téglák közti rések csak cémenthabarccsal lettek bekenve. De egyéb építkezéseknél is kitünőnek bizonyult a betontégla és szintugy beváltak a betonból készült fedélserepek, csatornázási és vízvezetési csövek, lépcsőfokok, padló- és járdalapok, vályuk, oszlopok, hatákövek és egyéb építkezési termékek is. A cémentárugyártás a bel- és külföld igen sok gazdaságában be lett már vezetve és sok helyt nagy gyári vállalatokká fejlődtek. A cémentárugyártásra vonatkozólag bő felvilágosításokat nyújt a Dr. Gaspary & Co. Markranstádt, Leipzig melletti gépgyár által „Modern építőanyagok” című 262. brosurája, melyet a cég bárkinek díjtalanul küld. A gyár megtekintése Markranstádtan igen ajánlatos és aki ez évben Leipzigban a nemzetközi építészeti kiállítást tekinti meg, ne mulassza el a Dr. Gaspary-cég kiállítási palotáját is felkeresni, ahol az általa gyártott különlegességi gépeket üzemből láthatja és tanulmányozhatja.

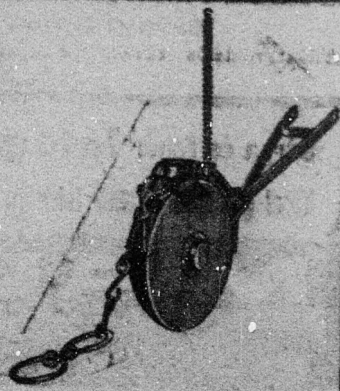
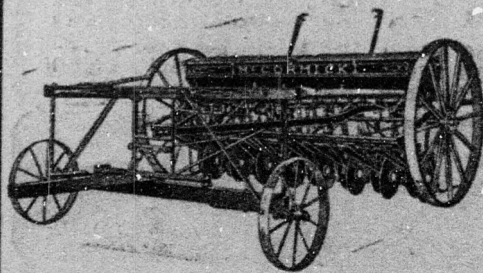
„Mc Cormick” tárcsásvetőgép

főelőnyei:

1. Könnyű vontatás, mert vetőtárcsái forognak,
2. a tárcsák közvetlenül vetés előtt talajporhanítást végeznek,
3. minden mag porhanított földbe hull,
4. a tárcsák segítségével a mag tetszés szerinti mélységbe helyezhető,
5. a vetőnyílás tágabb lévén, a mag szélesebb sorban szórva esik le és így jobb gyökérzést eredményez,
6. vetés utáni fogasolás elmarad, mert alkalmazott láncok tökéletes takarást végeznek.

Kérjen ajánlatot az

INTERNATIONAL HARVESTER COMPANY OF AMERICA cégtől,
Budapest, V., Váci-ut 98. szám.

Csapadék-eloszlás és hőmérséklet.

(1913. Április hó.)

Vidék	Normális Április havi csapadék-feszesség milliméterben	Tényleges csapadékok IV/1-16. milliméter	Csapadékos napok száma IV/1-16.	Normális heti hőmérséklet °C IV/10-16.	Tényleges heti hőmérséklet °C IV/10-16.	Fagyos napok sz.	Legnagyobb fagy	Havas napok sz.	Hőmérséklet em.
I. a	58	27	4	10.1	4.0	3	-4		
b	55	30	4	10.7	3.7	3	-3		
c	52	37	4	10.7	4.0	3	-3		
d	60	32	4	11.1	4.8	2	-2		
II. a	60	25	4	10.1	2.4	3	-3		
b	65	15	3	10.3	1.3	3	-4		
c	55	30	4	10.7	4.0	3	-3		
d	70	15	3	11.7	4.2	2	-3		
e	75	30	4	11.7	4.9	2	-3		
III. a	55	26	4	9.4	0.0	5	-6		
b	66	28	4	6.3	0.0	5	-7		
c	58	28	4	9.7	2.5	3	-5		
IV. a	50	21	5	6.4	0.3	6	-9		
b	62	15	3	6.9	1.9	5	-6		
c	56	8	2	9.8	4.0	2	-4		
d	67	38	5	9.2	2.0	6	-4		
V. a	53	28	5	10.1	4.1	3	-3		
b	53	36	4	10.1	3.7	3	-3		
c	53	33	4	10.1	3.6	3	-3		
d	78	40	5	7.9	2.4	4	-3		
VI. a	63	36	5	11.7	5.0	2	-1		
b	65	34	5	11.6	5.2	1	-1		
c	70	55	6	11.4	5.3	1	-1		
VII. a	49	41	4	7.9	3.4	5	-2		
b	45	42	6	5.5	2.4	5	-3		
c	50	33	4	7.9	5.3	2	-2		
d	60	38	4	9.0	5.3	1	-1		
e	53	50	5	7.9	4.8	2	-3		
f	50	50	5	7.9	3.8	3	-3		

3-4 napon havazott az egész országban. A hófúvás miatt pontosan nem volt mérhető, általában 10-35 cm.

Időjárás.

1913. április 16.

Igen fájdalmas meglepetéssel szolgált az utolsó hét (ápr. 10-16) időjárása. Előbb a fagy, azután a hó és fagy kiszámíthatatlan pusztítást vitt végbe mindabban, ami a márcziusi csapadék enyhesség hatása alatt pompás fejlődést mutatva, sok jót engedett remélni az idei évtől.

Ha egy pillantást vetünk mai táblázatunkra, számokban is kifejezve látjuk a szomorú tény, hogy öt heti dúsulás után abnormális melegben, bekövetkezett egy még abnormálisabb visszazökkenés a hidegbe. Nem volt az egész országban vidék, ahol fagy nem lett volna. A fagyos napok száma és a fagy erőssége azonban nem volt mindenütt egyforma, azért az okozott kár sem lesz egyforma az egész országban. A különbségek tekintetéből tájékozásul szolgálhat táblázatunkban a „fagyos napok száma és a fagy nagysága” felirású rovat. Legtöbbször és legerősebben fagyott északnyugaton, a Dunától északra eső tájakon, legkevésbé fagyott a Bánát keleti vidékein, Erdélyben és általában a keleti vidékeken. Ennek az egyenlőtlenségnek okát a mai lap más helyén mondom el. Mig északnyugaton 5-6 fagyos napja volt az elmúlt hétnek és a fagy elérte a 6-8 fokot is, addig a jelzett enyhébb tájakon alig volt több egy fagyos éjjelnél és alig többel, mint egy fokkal a zérus alatt. Súlyt vetek ennek a megállapításra, mert az általános megdöbbenésben rosszabbnak ítélték a gazdák a helyzetet a valónál. A Nagy-Alföldről általában mondható, hogy 3

fagyos éjjele volt, átlagosan 3 fok hőmérséklettel a fagypontra. De itt is lesz számos eltérés, még pedig enyhébb értelemben, mert a térképre vetett másfélszáz hőmérsékleti adat rendkívüli nyugtalanságot tanúsít az eloszlásban. Biztosra vehető, hogy lesznek szigetek a Nagy-Alföldön, melyeken az időjárás aránylagosan kegyelmesebben bánt. Hasonlót mondhatni a Dunántúlról is, amelyet azonban általában erősebben sújtott a rossz idő az Alföldnél. A sújtottság menetétől szolgálhat egy Pozsony és Brassó között képelt vonal: Brassó felé a helyzet enyhül, Pozsony felé súlyosodik.

A fagyval szemben alig érdemel figyelmet, hogy az átlagos hőmérséklet a felét sem teszi a normálisnak.

A csapadék értékei ezuttal nem fontosak, mert a vihar, amely majd az egész országra kiterjedt, hol töltögette, hol üritette hóval a csapadékmérőket, minek következtében egymással tőzsomszédos helyek is rendkívüli különbségeket mutatnak. Nemkülönben vagyunk a hőréteg vastagságával is, amelyről csak általánosságban mondhatjuk, hogy 10 és 35 cm. között ingadozott.

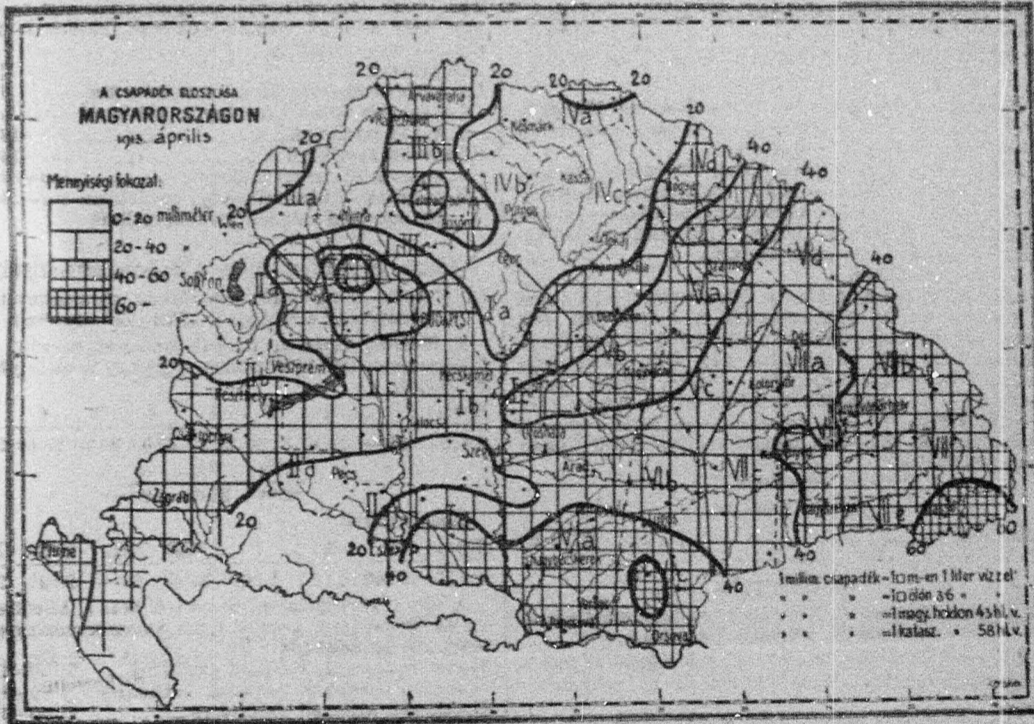
Sávoly Ferencz dr.

NYILTTÉR.

E rovatban foglalkozni nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Patkány- és egérintőbacillus.

„Bactin” (mész só, kén és kalcium) a legújabb és legerősebb rovarirtó. Már állatra avagy emberre ártalmatlan. Prospektus ingyen küld a „Bactin” Bakteriológiai Laboratorium vezérigazgatója. Budapest, Rottenbiller-u. 20.

A térkép felosztása vármegyék szerint:

(k. = kelet, ny. = nyugat, d. = dél, é. = észak)

- I. Duna-Tisza köze: a) Hev., Szol. (Tisza jobb.), Csong. — d) Bács.
- II. Duna jobb.: a) Mos., Sop., Vas k., Győr, Kom. — b) Vas ny., Zala, Veszpr. — c) Fehér, Tol., Som. é. — d) Som. d., Bar. ny. — e) Bar. k.
- III. Duna balp.: a) Pozs. é., Nyit. é. — b) Trencs., Tur., Ár., Lip., Zóly. — c) Pozs. d., Nyit. d., Bars, Hont, Nógr.
- IV. Tisza jobb.: a) Szev., Sár. — b) Göm. — c) Bors., Ab., Zemp. d., Ung. d., Bar. d. — d) Zemp. é., Ung. é., Ber. é.
- V. Tisza balp.: a) Szab., Szat. — b) Hajdu, Bék., Bih. k. — c) Bih. ny., Szil. k. — d) Márm.
- VI. Tisza-Maros szög: a) Csan., Ar. ny., Tor. Tem. — b) Ar. k., Kras. é. — c) Kras. d.
- VII. Királyhágón túl: a) Szol.-Dob., Kol. k. — b) B.-Nasz., M.Tor. k., Ud. é. — c) Kol. ny., T.-Arany. ny., A.-Fehér ny., Huny. — d) T.-Ar. k., M.-Tor. ny., K.-Kük., A.-Fehér k. — e) Szab., Fog., Bras. — f) N.-Kük., Háromsz., Ud. d., Csik.

Felhívjuk a t. cz. gazdaközönség figyelmét a

BUDAPESTI

GYAPJUAUKCZIÓKRA,

melyek első sorozata folyó évi július hó 9-én veszi kezdetét.

As sukciókra felküldött és „Gyapjárverések Magyar Általános Hitelbank, Budapest, Dunaparti teherpályaudvar” címzett gyapjúkudományok ingyen raktározásban részesülnek.

Bejelentéseket elfogad és mindenemű felvilágosítással szolgál

Magyar

Általános Hitelbank

Áruosztály-Gyapjárverések

V. ker., Hádor-utca 12. sz.

FRANCIA-OLASZ-NEMET-ANGOL

VILÁGNYELVEKET

MEGTANULHATJA

tanító nélkül

SCHIDLOF D. 1000. sz.

MÓDSZERÉVEL

AZ EGYES NYELVTANOK 10. FÜZETBEN TELJESEK 60 F

DISZES VÁSZNAPPÁBAN

EGYBEGYÜJTVE

INGYEN KÜLD ISMERTETŐ PROSPECTUST

PÁTRIA KÖNYVKERESKEDESE

BUDAPEST IX. JÓZSEF UT. 28.

SZIVATTYUK ÉS MÉRLEGER

GARVENSWERKE,

WIEN, II., Handelsquai No. 130.

Mintaraktár: I., Schwarzenbergstrasse 6.

Kimutatás a ragadós állapotbetegségek elterjedéséről.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)
1913 április 16.

A betegség neve	Fertőzve volt		Mult heti		Mult évi	
	K.	U.	K.	U.	K.	U.
Lépfene	161	161	157	157	171	180
Veszesség	209	214	226	232	203	224
Takonykór	65	72	60	64	47	52
Száj- és körömfájás	12	16	14	19	19	24
Juhhimlő	15	34	17	36	24	42
Ivarsz. hóly. kiütés	71	189	68	192	68	146
Rühkór	446	716	421	657	344	582
Bivalyvész	—	—	—	—	1	1
Sertésorbánca	86	163	73	136	134	225
Sertésvész	296	700	271	622	534	1331

Ausztriában 1913. év április 9-án fertőzve volt: veszettséggel 51 k. 55 u., takonykórral 6 k. 8 u., rag-száj- és körömfájással 57 k. 123 u., sertésvészszel 137 k. 325 u.

Németországban 1913. év márcs. 15-én fertőzve volt: takonykórral 16 k. 17 u., rag. száj- és körömfájással 122 k. 188 u., sertésvészszel 1356 k. 1789 u., rag. tüdőglobbal — k. — u.

KERESKEDELEM, TÖZSDE.

Napijelentés a gabonátözsdekről.
1913 április 18.

(A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete gabonaosztályának jelentése a „Köztelek” részére.)

Elkelt 5000 q buza, 10 fillérről olcsóbb árban. Roseban az üzlet irányzata nem változott az üzlet főképp határidőpiac esélyeinek hatása alatt állott. Budapest paritásában 1870—1875 koronát fizettek.

Takarmányárpiában az üzlet változatlan maradt. Budapest paritásában 1720—1740 koronát fizettek.

Zabban az üzlet irányzata alig változott. A fogyasztók elegendő készletek felett rendelkeznek és így nem mutatkozik nagy érdeklődés a czikk iránt. Budapest paritásában 20—2060 koronát fizettek.

Tengeriben változatlan maradt az üzlet. Egészséges áru iránt élénk érdeklődés mutatkozott. Budapest paritásában 16— koronát fizettek.

Eladatott:

Buza. Tiszavidéki: 100 mm. 79 k. 23— K., 200 mm. 79 k. 22-30 K., 200 mm. 79 k. 22-90 K., 200 mm. 77 k. 22-60 K.

Felsőmagyarországi: 200 mm. 80 k. 23— K., 100 mm. 80 k. 23— K., 250 mm. 80 k. 23— K., 150 mm. 79-5 k. 22-30 K., 300 mm. 77 k. 22-30 K.

Tojánagegyei: 2000 mm. 77-8 k. 22-60 K.

Pestvidéki: 2530 mm. 78 k. 22-50 K.

Rosa: 300 mm. 18-70 K., 300 mm. 18-75 K., 100 mm. 18-70 K. kppar.

Zab: 100 mm. 21-10 K., 100 mm. 20-60 K., 150 mm. 20-80 K., 150 mm. 20-90 K. kpf.

Tengeri: 200 mm. 15-90 K. kpf. kocsira.

Határidőárak.

(Déli zárlat.)

Buza 1913 áprilisra	21-76 K.
„ 1913 májusra	21-85 „
„ 1913 októberre	23-26 „
Rosa 1913 áprilisra	18-70 „
„ 1913 októberre	19-12 „
Zab 1913 áprilisra	19-70 „
„ 1913 októberre	17-06 „
Tengeri 1913 májusra	15-54 „
„ 1913 júliusra	15-96 „

A liverpooli gabonapiacz.

(G. Broomhall eredeti jelentése a „Köztelek” számára.)

Liverpool, 1913. ápr. 15.

Piaczunk e héten is szilárdan állott, de a hangulat csendesnek mondható. Az eddigi élénk forgalom is megcsökkent s az üzletkötések számbeli mérőszáma voltak. A megcsökkent forgalom főleg a kereslet megcsökkenésében leli magyarázatát, másrészt azonban Argentína, amely jelenleg a főeladó a világpiacban, kisebbszámu kínálattal jött elő. A beállott nyugodt hangulat főoka az Unió kedvező terméskültségében keresendő. A lefolyt héten jelent meg az első ezévi washingtoni hivatalos jelentés az Unió terméskültségéről. E jelentés április 1-én a vetéskültség 61%-ra becsüli a tavaly április 1-i 80%-kal szemben. A különbség, mint látható, igen nagy s ha aratásig a terméskültség ilyen maradna, úgy az Unió ezévi terméskültségét jó termést is jóval felülmúlja. A kedvező terméskültségbe vetett feltétlen bizalom azonban jelenleg még nem jogosult. A vetések mérvadó fejlődése csak áprilisban kezdődik s csak a legutóbbi 12 év aiat négy eset van arra, hogy az Uniónak még áprilisban kedvező terméskültség aratásig erősen megromlott. Meglízható vélemény csak június elején alkotható majd az ottani terméskültségéről, megjegyezve, hogy már arra is volt eset, hogy a júniusban még igen kedvező terméskültséget a kedvezőtlen időjárás tönkresilányította.

Ami Európa búzával való ellátását illeti, úgy az jelenleg teljesen kielégítő, miután a világhajózások állandóan bőségesek. Némileg talán az utóbbi hetek igen tekintélyes világhajózási is hozzájárultak az e heti csendes hangulathoz. Itt említhetjük meg, hogy Argentínából ezentul fokozatosan csökkenő alhajózásokat várunk, minthogy ez ország terméskültségének nagyobb részét már eladta. Májustól kezdve azonban a tengeri bőséghajózási fogak onnan megindulni. Terméshireinkről szólva, Argentínában az új tengeri jó minőségűnek bizonyult, az ősz elvetés pedig jól halad előre. Ez utóbbi áll Ausztráliára is, ahol különben a vetést nagyjában már befejezték. Indiában változatlanul kedvező körülmények közt folyik az aratás.

Mai árjegyzéseink részrakományok cíj. Liverpool q-ként:

3. sz. Észak-Manitoba máj.-jun.-ra	18-47 K.
Dél-Ausztráliai ápr.-ra	20-53 „
78 kg.-os Rosafé márcs.-ápr.-ra	19-71 „

Budapesti takarmányvásár. (IX. kerület, Meester-u. 1913. ápr. hó 18-án. A székesfővárosi vásárgazgatóság jelentése a „Köztelek” részére.)

Főhiztak a szokott községekből 173 szekér réti szénát, 25 szekér muhart, 6 szekér zsupszalmát, 38 szekér alomszalmát, — szekér takarmányszalmát, — szekér tengeriszárt, 4 szekér lóhera, luczerna, zabosbük-köny, köles stb. — szákk szecskát.

A forgalom élénk.

Árak fillérekben q-ként a következők: réti széna I. r. 6 940—1040, réti széna II. r. 6 700—900, réti széna csomagolásra 600—640, muhart 1000—1140, zsupszalma 400—480, alomszalma 240—300, takarmányszalma —, tengeriszár —, egyéb takarmány —, zabosbüköny 1060—1140, lóhera —, luczerna —, köles —, sarju —, szalmaszecska 480—500. Összes kocsi szám 246. Összes súly 205,200 kg.

Nyers cukor.

Auszígból ————— 22-10 K.

Vetőmagvak.

(A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete vetőmagosztályának jelentése a „Köztelek” részére.)

Lóheremag forgalma még mindig kielégítő és Felsőmagyarországból állandóan érkeznek be megrendelések.

Luczernamagban néhány tétel a spekuláció részére vevőre talált, hanyatló árak mellett.

Fűmagokban a kereslet kielégítő.

Köles és muhartmagban a jó csiraképes áru keresett.

Répmagban a forgalom még mindig kielégítő.

A vetőmagüzlet más évekhez viszonyítva még élénken mondható és az összes magfélésegekben a megrendelések nagyszámban érkeznek be.

Nyersáruért az árak 100 kg.-ként a következők:

Lóheremag terméskültség arankamentes	190—200
„ arankamentesítésre alkalmas	180—190
„ nagyaránkás	150—160
Luczernamag terméskültség arankamentes	130—135
„ szép sárgaszínű	110—125
„ kereskedelmi áru	90—100
Bükköny	22—23

Szeszüzlet.

A szeszüzletben a forgalom e héten élénkebb volt és a szeszárak a legutóbbi zárlatjegyzés szerint zárultak.

Elkelt finomított szesz nagyban adózva 204—204-50 K.-ig, adózatlanul 65—65-50 K.-ig, míg ellenben vidékről és más másodkézből olcsóbb árban voltak ajánlatok. Egyes hordók adózva 205—206-50 K. árban keltek.

Denaturált szeszben élénkebb volt a kínálat és nagyban vevők részére 49 K.-ig volt ajánlat. Kisebb tételek 1-2 K.-val drágábban.

Mezőgazdasági szeszgyárak részéről kontingens nyersszesz, ab termelő állomás 51-50—52-50 K.-ig volt ajánva fix árban. Jegyzésen adó kevés üzlet létesült. Budapestben a kontingens nyersszesz ára 58—59— K.

Budapesti jegyzés:

	nagyban	koronákban
Kontingens nyersszesz	—	—
Finomított szesz adózva	204—205	—
„ adózatlan	65—66	—
Élesztőszesz adózva	—	—
Nyersszesz adózva	202—203	—
Denaturált szesz	49—50	—

Kicsinyben az ár 1—2 koronával drágább.

Gazdasági áruszükségleti czikkek.

(A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete áruosztályának jelentése a „Köztelek” részére.)

Zsiradékok. Az utolsó héten az üzlet szalonafélékben alig változott. Dísznöcsir azonban a jelentési időszak vége felé élénkebb irányzatu, keresettebb volt, úgy hogy az árak megállapodhattak, később 1—2 koronával emelkedtek is.

Jegyzések:
I. r. fehér forrázott táblaszalonna, irisz áru, nagyobb kocsi rakományok vételénél nehéz minőségű ————— 135—137 K.
Könnyebb minőségű ————— 133—134 „
I. r. peraszt (paraszt) szalonna ————— 150—161 „
I. r. postvárosi dísznöcsir, nagy hordókban 157—158 „
100 kg.-ként minden levonás nélkül.

Liszt, őrlemények és abraktakarmányok.

(A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete abraktakarmányosztályának jelentése a „Köztelek” részére.)

A fővárosi malmok átlagos búzalisztjegyzései 100 kilogrammonként Budapestben, elegendő tisztasulnyként, szákkostul.

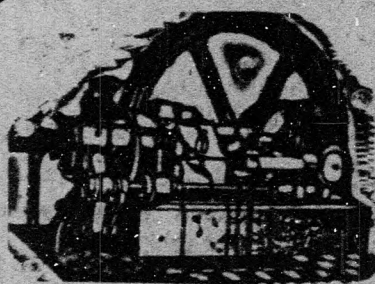
Szám:	0	1	2	3	4	5	6	7
Ár K.:	33—	32-40	31-80	31-20	30-60	30-20	29-40	27-80
		7 1/2	7 3/4	8				
		25-80	23-60	16—				

Rozslistárak:

Szám:	0	0/1	1	WR.	II.	H/B.	III.
Ár K.:	23-40	27-60	26-60	25-60	24—	22-80	21-20

A többi abraktakarmányozsikkok árai a következők voltak Budapestben szákkal teljes vagonrakomány vételénél 100 kg.-ként:

Finom búzakarpa azonnali szállításra	12-40—12-50
Goremba búzakarpa azonnali szállításra	12-40—12-50
Rozskarpa azonnali szállításra	12-50—12-70
Arpadára és árpadercse	15-60—15-70
Malomkonkoly jar. száll.	12-20—12-40
Budapesti gyári repeszepogósa	16-20—16-55
Kincsem melassz ab Selyp	11-50—
Lacta melassz ab Selyp	12—
Szártott moslité szákk nélkül ab Budapest	16-75—17—
Szártott répaszelet szákk nélkül ab csukor-gyár jan.-ápr.	10-20—10-60

**„GNOM” a legjobb motor!
DIESEL-MOTOROK**

Stabil-benzinmotorok. Motorcséplőkészletek. Magán-
iárá és szivógázmotorok. Kétütemű nyersolajmotorok.

A beálló repa-
idényre ajánlunk **benzin-mozdonyokat**, melyek cséplésre
is alkalmasak. ::
Referenciákkal kívánatra készséggel szolgálunk. ::

Oberurseli motorgyár részv.-társ. Bécs, VI/2., Gumpendorferstrasse 72/K.

Malátacsira 16:50-17:--
Szörplé 48-50% cukortart. hordé nélkül
ab cukorgyár 8:35- 8:50

Állatpiaczi szemle.

A budapesti marhapiacson az április 17-iki vásárra 673 darabbal több volt a felhajtás a multheténél. Az irányzat lanyhább, az árak 2 koronával q-ként csökkentek; bikák és kicsontozni való marhák a multheti nyomott árakon kelték el. A csütörtöki megtartott sertésvásár felhajtása 2453 darab sertés. Az e heti bécsi szarvasmarhavására a felhajtás 269 darabbal kevesebb a multheténél. Mindennek dacára a vásár vontatott forgalmu és az irányzat lanyha. Prima marháért csak nehezen lehetett a multheti árakat elérni, középminőségéért 2 koronával, gyengébb minőségéért 1 koronával kevesebbet fizettek. Bikák változatlanul jegyznek, gyenge minőségek és kicsontozni való jószág 2 koronával olcsóbbodtak q-kinti elősúlyban levonás nélkül. Az e heti bécsi sertésvásár felhajtása 15261 darab. Noha a vásáron 1400 darabbal több a kínálat, mint volt a mult heten, a kereslet mégis javult és szállár irányzat mellett a multheti árakat fizették.

Budapest-ferencvárosi zárt sertésvásár.
1913 április 17.

Heti felhajtás összege	Érkezett vagon	Érkezett összesen darab	Eladott	Eladatlannal maradt
április 11-16i				
április 17-ig	225	8792	8556	1041

Napi árak fillérben

N a p	Óreg nehé páronként 280-350	Páronként 300 kg-on felül	Páronként 220-300 kg.	Könnnyü 220 kg.	Húsos fajta
1) április 11.					
április 17.					
2) április 11	126-132	130-148	136-160	144-164	
április 17	124-128	130-150	136-158	140-158	

1) Az árak elősúlyban levonás nélkül értendők.
2) Az árak elősúlyban páronként 45 kg. elősúly és 4% levonással, kilogrammokban értendők.
Irányzat: a vásár lanyha, az árak 2-4 fillérrel hanyatlottak.

Budapesti lóvásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)
1913 április 17.

Felhajtott:

Felhajtott:	Árak (drb.-százi kor.)
Jobb minőségű csikó, remonda	10 drb 80-230
Könnnyü kocsiló (jukker)	40 " 400-750
Nehéz " (hintós)	20 " "
Igész kocsiló (nyugati vér)	100 " 280-560
" könnnyü	118 " 140-320
Fuvaroslovak	63 " 172-270
Parasztlovak	70 " 100-190
Alárendelt minőség	300 " 36-98
Összesen	721 drb

Eladatlannal maradt 381 drb
Irányzat: közép. Székesfőváros levágásra vásárolt 141 drbot 75-193 K-ig.

Budapesti vágómarhavásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)
1913 április 17.

Felhajtás összege:	Minőség szerint:
Uj felhajtás 2896 drb	Elsőrendű hizott 210 drb
Mult vásárról	Másodrendű 2491 "
visszamaradt	Alárendelt minőség 48 "
Összeg 2896 drb	Növendékmарha 103 "
Eladatlannal vágóhidra	Bivaly 44 "
Összeg 2896 drb	Összeg 2896 drb
Származási hely szerint:	Nem szerint:
Magyar eredeti 1349 drb	Bika 405 drb
Magyar tarka 1547 "	Ökör 1400 "
Olasz marhák	Tehén 1091 "
Horvátországi marhák	Növendék-bivaly
Boszniai marhák	Összeg 2896 drb
Összeg 2896 drb	

Á r a k

(100 kg.-kinti elősúlyban minden levonás nélküli fillérekben)

1913 április 17.	I. rendű	II. rendű	III. rendű
Magyar hizott ökör	92-106	70-90	56-68
Tarka hizott ökör	96-117	74-94	60-72
Konzerv ökör			
Tehén	88-108	68-88	54-68
Bika	82-96	72-80	58-70
Növendékmарha		56-82	
Bivaly		48-82	

Irányzat: lanyha, az árak 2 K.-val métermázsánként csökkentek.

Budapesti szurómarhavásár.

1913 április 15.

Fölhozott:	Árak (kilogrammonként elősúlyban fillérekben)
	I. oszt. II. oszt.
Magyarországból élő borjú	724 db 106-128 96-104
" rugott "	19 " "
" leölt "	" "
Ausztriából élő borjú	" "
Árak:	kor. értékben páronként
Magyarországból élő bárány	5 drb 10
" leszurtt "	" "
" bárány "	" "
Ausztriából "	" "
Galicziából rugott borjú	" "
Ausztriából élő bárány	" "
Összesen	743 drb

Eladatlannal maradt drb élő borjú, drb rugott borjú, drb élő bárány, drb leszurtt bárány.
Irányzat: élénkebb, az árak 2-4 fillérrel emelkedtek.

Magyar Mezőgazdák Szövetkeze kőbányai sertésbizaló telepének jelentése a „Köztelek” részére.

Az árak kőbányai szokás szerint 45 kg. élet 4% levonással vevő javára értendők.)
Óreg nehéz páronként 400 kg. felül fillérig
Óreg közép " 300-400 kg. " "
Fiatal nehéz " 320 kg. felüli súly 144 " "
Fiatal közép " 250-300 kg. 146-150 " "
Fiatal könnnyü " 250 kg. " "
A hizott sertésüzlet irányzata: lanyha.
Kőbányára egészegezet sertések forgalmi korlátozás alatt levő területekről is szabadon szállíthatók. A felkúldési szándék a kerületi állatorvossal közlendő, ki mindenkor szolgál a szükséges utbaigazítással.

Soványsertés-árak.

(Eredeti tudósítás Uri Rozsó sertésbizaló VIII. Népszinház-utca 22., a „Köztelek” részére.)
1913 április 9

Sertésveszen átment	kilogrammig	fillér
	60-100	116-118
	100-120	116-118
	110-160	118-120
	160-200	120-120
Sertésveszen át nem ment	60-100	100-100
	100-120	100-104
	110-160	104-106
	160-200	106-110

Árak elősúlyban, kilogrammonként 4% engedmény.
Irányzat: változatlan.

Nemzetközi gabonapiacz 1913 április 11-től 1913 április 19-ig.

	Kelet	Effektiv árak										Határidő	Határidős árak					
		Budapest	Liverpool	Wien	Prága	Mannheim	Páris	New-York	Chikágó	Buenos-Ayres	Odessa		Budapest	Liverpool	Berlin	Páris	New-York	Chikágó
Buza	18	22 80*	21 43**	25 --	22 20	25 02	23 02	21 16	--	17 10	18 55	Április	21 74	19 36 ¹	24 91 ¹	27 14 ¹	17 91 ¹	16 54 ¹
	11	22 90*	21 98**	24 90	22 --	25 33	27 58	21 16	--	17 10	18 49	Május	21 93	19 80	24 62	27 58	18 14	16 76
Rozs	18	19 15	--	19 90	18 49	20 91	18 78	--	--	--	13 66	Április	19 20 ²	--	20 14 ¹	19 10 ¹	--	--
	11	19 25	--	19 90	18 20	20 91	19 34	--	--	--	13 68	Május	18 92 ²	--	20 46 ¹	19 34 ¹	--	--
Zab	18	21 69	--	21 70	18 50	25 26	--	--	--	--	--	Április	19 76	--	20 12 ¹	--	--	--
	11	21 60	--	21 60	18 30	21 20	--	--	--	--	--	Május	17 18 ²	--	19 64	--	--	--
Tengeri	18	16 10	14 30	17 30	23 20	19 44	--	--	--	10 69	--	Április	15 90 ¹	13 31 ¹	--	--	--	11 02 ¹
	11	15 80	14 51	16 80	22 70	18 85	--	--	--	10 59	--	Május	15 48	13 50	17 21	--	--	10 98
Árpa	18	17 80	--	19 --	18 30	21 79	--	--	--	--	--	Április	15 94 ¹	13 58 ¹	--	--	--	11 18 ¹
	11	17 50	--	19 --	18 30	21 79	--	--	--	--	--	Május	15 46	13 47	--	--	--	11 --

Jegyzet: *) 79 kg. tiszavidéki. *) Julius
**) Ausztráliai. *) Okt.

Általános Biztosító Részv.-Társ.
Budapest, IV., Károly-Körút 2. szám.
Részvénytőke 6 millió korona.
Elnök: gróf Károlyi Imre.

A társaság kartellen kívül áll.

Ágazatok: Tűz-, élet-, jég-, baleset-, bégazdasági töréses lopás elleni és mezőgazdasági szavatossági biztosítás olcsó díjak és előnyös feltételek mellett.

Állatbiztosítás kétféle módozat szerint: I. Minden esély ellen, beleértve a járványos betegségeket is. II. Csupán járványos betegségeket ellen (lépfene, száj- és körömfájás és serozegő uszók).

Bécsi juhvásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)

1913 Április 17.

Főlhajtás:		Árak:	
	drb		fillér
Magyarországból	264	Angol husos ürük	76—70
Galicziából	—	Elsőr. hizl. ürü	70—74
Oszták tartományokból	—	Középm. hizl. ürü	56—68
Osszesen	264	III-ad rendü	—
		Anya juh	—

Irányzat: a kis felhajtás miatt az ár 2 fillérrel drágább lett és a készlet azonnal eladatott.

Bécsi sertésvásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)

1913 Április 15.

Főlhajtás:		Szarmazás szerint:	
	drb		drb
Minőség szerint:		Magyarországból	
Husértés	7787	husos	2770
Zsírértés	7494	Magyarországból	
Osszesen	15281	zsírfajta	7494
		Galicziából	4687
		Oszt. tartományokból	310
		Németbirodalomból	—
Eladatlan maradt	186	Osszesen	15261

A szabadalmazott Jurenák-eke

- szervezete egyszerű,
- kezelése könnyű,
- szabályozása gyors,
- kb. 50%-kal többet szánt,
- kb. 30%-kal kevesebb vonderőt igényel,
- legtökéletesebb s a jövő ekeje.

Részletes árjegyzéket szívesen küld:

„JURENÁK” szab. ekegyár
R.-T., MAROSVÁSÁRHELY.

(Árak: (kilogrammonként elősúlyban fogyasztási adó nélkül, fillérekben.)

Elsőrendü magyar zsírértés	128—132 kiv.
Középsértés	120—126
Öreg sertés	110—122
Könnyű és szedett sertés	103—118
Süldő (lengyel, erdélyi)	112—142 kiv.

Irányzat: a mai felhajtás zsírértés, valamint a husértés valamivel nagyobb volt a multhetié, de a nagyobb kereslet miatt a multheti árak megmaradtak, a zsírértéseknél a vásárlás csendes volt, ellenben a husértéseknél igen élénk volt.

Bécsi szarumarhavasár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)

1913 Április 10

Főlhajtás:	db	Árak	
		(kg.-ként fillérekben száza súlyban)	I. oszt. II. oszt.
Magyarországból élő borjú	616	144—166	110—142
Ausztriából élő borjú	4157	166—172	110—156
Magyarországból élő bárány	—	—	K. párja
Ausztriából élő	—	—	K. párja
Magyarországból leölt	3058	46—52	K. párja
Ausztriából leölt	1383	—	K. párja
Magyarországból leölt sertés	140	140—148	—
Ausztriából	1949	152—160	136—150
Magyarországból leölt juh	—	—	—
Ausztriából	167	120—135	—
Osszesen	11470	drb	—

Irányzat: lanya, a borjúknál a multheti felhajtás 700 darabkal nagyobb volt, a prima borjúk 4—6, a többi minőségénél pedig 8—10 fillérrel olcsóbb. Husértés 4 fillérrel olcsóbb, zsírértés pedig változatlan. A bárányok nagyobb kínálata folytán az ár egész 6 koronával olcsóbban kelték el páronként.

Szerkesztői üzenetek.

D. P. Vargha. Kérdésére pontos választ csak az esetben adhatnánk, ha közölné velünk az okot is, amiért a pincében levő bor zár alá vételett. Az ok ismerete nélkül nem tudjuk eldönteni, vajjon a zár alá helyezés jogos volt-e vagy sem.

K. J. Nagykanizsa. Tessék a földmivelésügyi minisztérium munkásügyi osztályához fordulni.

S. G. A cikket rövidesen közöljük. A közlésével azért vártunk, hogy idősebb legyen a cikk.

Tenyésztelep. 1. A kért szarumarhavasár csak kicsiben végezzen összehasonlító kísérletet, alkalmazását nagyobb nem ajánljuk. A legjobb és legolcsóbb permetezőszert ma is a bordói lé. 2. A műtrágyázással már kissé elkészt, a szuperfoszfátot legjobb lett volna még a télen elszórni, de azért még mostani mielőbbi elszórás esetén is érvényesülhet. Homokos talajon azonban aligha lesz elég a szuperfoszfát, bizonyára jövedelmezőbb volna a műtrágyázás, ha azonkívül káli és nitrogén műtrágyát is alkalmazna. Ajánljuk olvasására a „Műtrágyák okos és használat” című füzetet, amely bővebb utalgazítást nyújt. (Megrendelhető kiadóhivatalunknál. Ára 50 fillér.)

K. J. Felcsút. 1. A vetés mélysége a talajtól, fajtától és a vetési módtól is függ, 5—10 cm. között változik. 2. A tengerinél is alkalmazható a sor- vagy fészektágyázás, de azt ajánljuk, hogy előbb kicsiben próbálja ki. 3. Az OMGE. évi tagdíja 24 korona. A belépéshez szükséges nyomtatványokat elküldöttük b. címére.

F. V. L. P. Kovács. Az elhanyagolt, gondozatlan réten a mohásodás azt mutatja, hogy a talaj szellőtlen, kevésbé és (legtöbbször) tápanyagokban is hiányt szenved. A talaj szellőzését tessék rétuajtóval való megmunkálással keresztülvinni és tanácsos egyúttal trágyázni is. A rétuajtóval való talajmunka legjobban ősszel véhető keresztül, hogy a fűszaggatott talaj tavaszig megporosnyuljon és a téli nedvesség az eddig elzárt alsó talajrétegekbe is behatolván, azt legjártatja. A rétuajtót Propper Samu gépkerekeskedő árulja. Ára 150 korona. Huzásához 4 „kemény” ökrök kell.

Megjegyzem, hogy mohával vastagon benőtt, vagy zsombékos mezőn a rétuajtó kései betömődnek és a gép nem tud dolgozni. Ez esetben a mohát előbb éles vasfogással kell megszaggatni, hogy a rétuajtó elhaladhasson. Nagyobb zsombékokkal borított földet inkább szántással kell felkészíteni, ha a víz levezetett. A kérdésre bővebb tájékozódás nyerhető valamelyik legelőjavítási szakmunkában.

Veszprémi gazda. Páronként 90 kg. súlyú 1 1/4 éves sertései páronkénti tápszükséglete 1 kg. keményítőértékűre tehető, az életraktármány fehérjearánya pedig lehetőleg ne haladja meg az 1:9-et. E követelményeknek pl. a következő adagolás felel meg: 1 kg. korpá, 0,5 kg. árpapara és 0,5 kg. szörp. A hasajtólag ható szörplé mennyiségét nem ajánljuk fokozni, de a korpá és árpa tetszés szerint helyettesíthetik egymást, mert 0,5 kg. szörplében és 1,85 kg. korpában vagy 0,5 kg. szörplében és 1,15 kg. árpaparában ugyanannyi a keményítőérték, mint az első adagolásban és a fehérjearány is mindkét esetben 1:9-en alul marad. Eszerint tehát csak az a kérdés, hogy 1,85 kg. korpá vagy 1,15 kg. árpapara kerül-e kevesebbe. Miután a sertés a szóban forgó adagolásoktól nem lakik jól, gyomortöltelék (polyvát vagy szénaszeccskát) is észszerű etetni és pedig a jelen esetben különösen azért, hogy az emésztőcsatorna bővüljön s már a legelőtész kezdetén sok fűvet legyen képes befogadni. Cs. J.

P. T. Bodorfa. Mindkét fa, ha elsőrendű az anyag, használható redőnyök készítésére. Előnyösebb azonban fenyőt alkalmazni, mert annak rostjai párhuzamosabbak, mint a hársfáé s ezért nem gördül el hamar, mint az utóbbi, azonkívül keményebb is s végül nagyobb gyantataralmánál fogva a nedvességnek jobban ellenáll s ezért tartósabb, mint a hársfa. G. G.

Alapítva 1831.

46 kitüntetés.

Telefon 32—58.

Telefon 32—58.

Elsinger M. J. és Fiai

vitortlaváson-, len- és jutaáru-gyár, kikészítő-, telítő- és festőde.

Gyár: Lajta-Szent-Miklós.

Raktár:

Budapest, V., Báthory-u. 6.

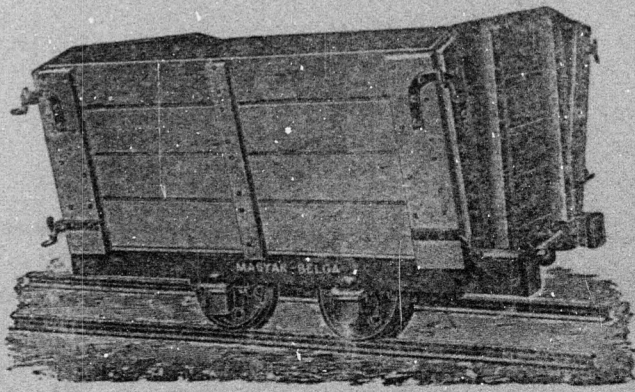
VIZMENTES szövetek, ponyvák, sátrak, öltönyök, kápenyek, lótakarók, tüzi- és itatóvedrek, kendertülmők.

VIASZKOS-VÁSZON waggon-kárpit bőrvázon stb.

kender és juta- **LINOLEUM**
ZSÁKOK PADLÓBEVONAT.

ARATOGÉPPONYVÁK.
GÉPKÉVEKOTÓZSINEGEK.

Ajánlatok és minták ingyen és bérmentve.

Magyar-Belga Fémipargyár R.-T.

Budapest, Hungária-körut 115—117. szám.

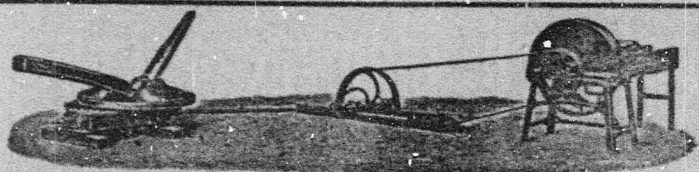
Gazdasági vasutak

nyomjelzése, építése és anyagok szállítása.

Eladás bérlet.

Költségvetés, katalógus díjtalan.

Allandó nagy raktár!

Takarmánykészítőgépek,

szecskavágók kézi-, járgány- és gőzhajtásra, répvágók, daráló a legjobb, legczélsezerűbb, teljesen üzembiztos kivitelben.

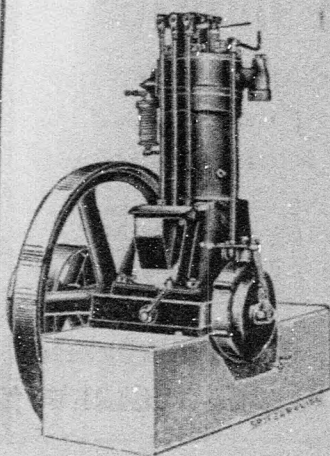
Umrath és Társa, Budapest, V. kerület, Váci-körút 60. szám.

Gyártunk: lokomobilokat, gőzcséplőgépeket, szalmaszajtokat, szalmakazalozókat, járgányokat, cséplő- és tisztítógépeket, takarmánykészítőgépeket, vető- és aratógépeket, borsajtokat, szivattyukat. . . . .
Kívánatra ingyen küldünk gazdagon illusztrált árjegyzéket és ajánlatokat. . . . .

Takarmánykamrák, malmok meghajtására, kastélyok, tanyák villamos világítására, szivattyúk és cséplőgépek hajtására, ipartelepek számára
a legmegbízhatóbb és legtökéletesebb üzemgép a

BRONS MOTOR

a legújabb Diesel-rendszerű magasnyomású nyersolajmotor

- Legegyszerűbb szerkezet.
- Nincs előmelegítő lámpa.
- Nincs gyújtógyertya sem gyújtócső
- Nincs villamos gyújtó.
- Nincs vízbefecskendezés.
- Nincs légszivattyú.
- Nincs nyersolajszivattyú.
- Nincs füst- és koromképződés.
- Nincs hatósági ellenőrzés.
- Nincs robbanás vagy tűzveszély.
- Nincs elpiszkolódás.
- Nincs üzembiztos.
- Legkevesebb fogyasztás.
- Minden pillanatban indul.
- Mindig üzembiztos.
- Bárki kezelhető.

4 HP-től kezdve minden nagyságban készül.
LAURIN ÉS KLEMENT R.-T. Bronsmotorgyáranak vezérképviselője:
FARAGÓ ANDOR OKL. GÉPÉSZMÉRNOK MŰSZAKI IRODÁJA
Budapest, V. Vécsey-utcza 2. szám.
Telefon 120-70. Telefon 120-70.

KÖNNYŰ HAJTÁSÚ
SZIVATTYÚINK
BŐ VÍZET ADNAK, IGEN TARTÓSAK
GYÖZŐ BÉLA ÉS TÁRS
BUDAPEST V. BÉRO AGÉL UJ
KÉRJEN ÁRJEGYZÉKET

Homokértékesítő gépeket

czementeserép, homoktégla, üreges építőkövek, czement- és mozaiklapok, czementesövek, vályuk, kerítésiapok és egyéb építőanyagok előállításához gyárt és szállít

SZÁNTÓ és BECK mérnök
czementipari gépgyára.
Budapest, IX., Viola-utca 7. szám.

Kérje árjegyzékünket és nézze meg mintaképünket és gyárunkat.

Kocsiárucsarnok Budapest, IX. ker., Köztelek-utca 4. sz.
Kocsiárucsarnok szövetkezet a monarchia legnagyobb kocsiraktára a Rákóczi-úti raktárát áthelyezte IX., Köztelek-utca 4. szám alá. Árjegyzékét kívánatra bérmentve küld.

Parcellázásra

alkalmas nagyobb, jó birtokot, komoly, bizalomra érdemes vevőkkel, kiknek boldogulásához a birtokon az előfeltételek meg vannak, keresünk megvételre. Levélbeli ajánlatokat kérünk:

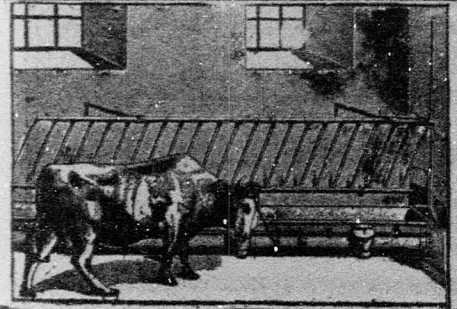
FRANKL ADOLF BANKÜZLETÉHEZ
Budapest, Eötvös-utca 19. (saját ház).
7564

DUKES ES HERZOG
műtrágya- és erőtakarmányok nagykereskedése
BUDAPEST, Központ: WIEN,
V., Váci-körút 74. GALGOCZ. I., Bauermarkt 24.

Legjutányosabban ajánl:

Száritott répaszeletet	Eredeti Thomas-salakot
„ sertörkölyt	Szuperfoszfátot
„ szeszmoslékot	40%-os kálisót
Malátacsirát	Chilisalétromot
Buza- és rozskorpát	Mésznitrogént
Mindennemű olajpogácsát	Száritott marhatrágyát
Praecipitált foszforsavas meszet	TRÁGYAGYPSZET (herék alá).

7581

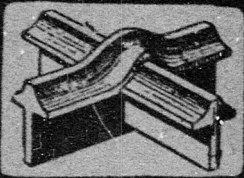
Wolf-féle önműködő a legtökéletesebb és az összes eddigi rendszert felülmúlja! **Bármely istállóba felszerelhető.**

Prospektus bérmentve. Megtekinthető: Költségvetés díjtalan.

Gyártja: **WOLF MÁRK, BUDAPEST,**
VI., ROZSA-UTCZA 62/a. Telefon 152-40.

Ne téveszsze össze sillány falazott utánszatokkal!
Pártoljuk a hazai ipart!

7149

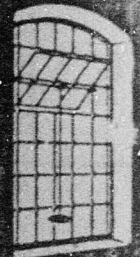

Szab. „Köpplinger“-rendszerű Idomvasablakok

a legjobbak és a legolcsóbbak.

Egyedüli gyártója: — ismeretéssel és költségvetéssel díjtalanul szolgál

Lepter János vasszerkezeti és idomvasablakgyár :: Telefon 55-22
Budapest, X., Asztalos Sándor-ut 16.

Szabadkézből eladom

Baranya vármegyében a siklósi járásban és a kőrösi határban — közvetlenül az út és vasút mellett fekvő — **448 kat. hold** elsőrendű szántó-földből álló, teljesen jókarban lévő masszív gazdasági épületekkel ellátott **birtokomat az idei terméssel és fundus instruktussal együtt.** Fizetési feltételeket a legkedvezőbbeket szabhatom, amennyiben a birtokot 220.000 korona, kedvező feltételű, törlesztéses kölcsön terhel.

KANYÓ JÓZSEF földbirtokos, **BADLJEVINA** (Szlavónia). 7665

Hibátlan takarmányrépa

a legzokordusabb fajtákból és pedig: Substanciaia, sárga és fehér olajbogyóalakú Temeskenéz vasuti állomásra szállítva és vagonba rakva 1'38 K árban, métermázsánként ab gazdaság: K árban eladó.

Megkeresések

Dr. Buding József gazdaságához **Temeskenéz** kéretnek. 7599

Gazdasági, vagy magántitkárnak, intézőnek, számvevőnek ajánlkozok akadémiát végzett, intelligens, 27 éves, ref. vallású, németül és tótul is beszélő aktív gazdatiszt, ki a gazdaság összes ágaiban nagy gyakorlattal bír. Ajánlatok „D. L. M.“ jelige alatt e lap kiadóhivatalába kéretnek. 7667

Tengeri-vetőmag.

Alesuthi (cinquantino × pignoletto) tengeri-vetőmag, aprószemű, koránérő, bőtermő, 100 kiló 25 korona, zsák nélkül, kapható a méltóságos **gróf Stubenberg József ur székelyhidi uradalmában** (Bihar megye). 7668

Szőlőoltványt, valamint sima és gyökeres európai és amerikai szőlővesszőt

legkitünőbb minőségben és méltányos árban szállítunk.

Tessék árajánlatot kérni!

Tessék árajánlatot kérni!

BADACSONY-SZENTGYÖRGYHEGYI SZŐLŐOLTVÁNYTELEP
TAPOLCZA (Balatonvidék). ☞☞ Pontos címünkre tessék figyelni!
0450

Vetőburgonya,

„Industrie“ (sárgahusu), „Wolthmann“, „Krüger“, „Uptodate“, mindannyi kipróbált, bőtermő, kedvelt faj, továbbá nagyobb mennyiségű **asztali burgonya** eladó. **Betlehem** gazdaság, posta, vasut, távirda Györszomere 7667

Földhaszonbérleti hirdetés.

Jász-Nagykun-Szolnok megyében, ennek legtermékenyebb vidékén egy 2771 hold és 711 □-öl (holdja 1200 □-öl) kiterjedésű birtok **1913. évi okt. 1-től számítandó**

10 évre bérbeadó.

Közelebbi értesítést ad **Weisz Lajos banküzlete** **Budapest, Bálvány-utca 26.** Ügynökök kizárva. 7666

GARRETT RICHARD AND SONS LEISTON

(Angolország).
Alapítva 1778-ban.

Telített és tulhevitett gőzlokomobilok és félstabilgépek mint a jelenkor legmegbízhatóbb és leggazdaságosabb üzemgépei mezőgazdasági és ipari célokra.

Complett cséplőgarnitúrák. Gőzhepcutomobilok, gőzutomozdonyok:

ipartelepek és vállalkozók elengedhetetlen szállító eszközei.

Uti gőzhengerlők

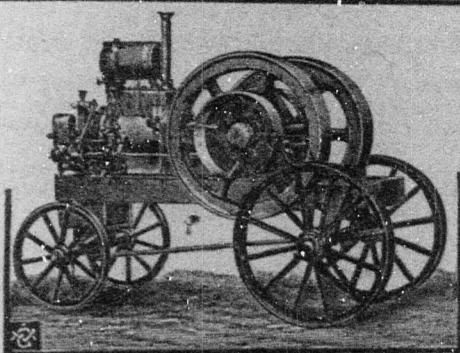
csekély átalakítással traktorként hajtóerőnek is alkalmazhatók.

MacLaren egy- és kétrendszerű gőzekék.

Vezér-képviselő: **FLEISCH SAMU** czég. **BUDAPEST, V. Kerület, Nádor-utca 28. szám, I. em.**

☞ Szívesen szolgálók felvilágosítással és árajánlattal. Díjtalan mérnöki kiküldetés. ☞

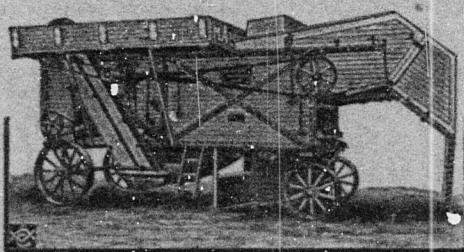
Az állami gépgyár gyártmányai:

Benzinlokomobilok

perlasztóval (karburátor) és szab. szelephűtéssel ellátva.
Megbízható üzem! Egyenletes járás
Egyszerű kezelés! Kevés benzinfogyasztás

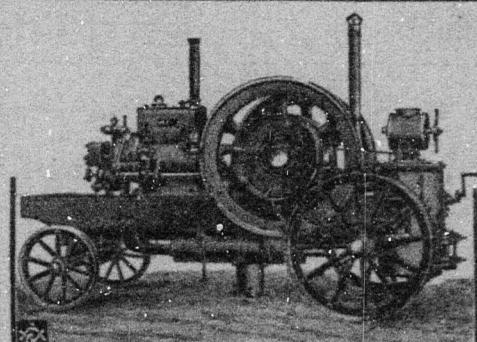
Nyersolajlokomobilok.

Aczélkeretű golyóscsapágyas

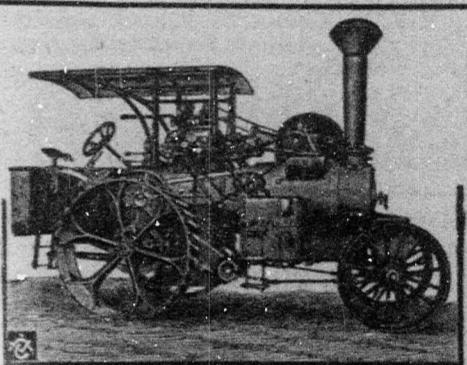
cséplőgépek.

Csekély hajtóerőszükséglet! Csekély kenőanyagfogyasztás! Tengelykopás kizárva!
Nagy teljesítőképesség!

SZIVÓGÁZLOKOMOBILOK

Ujdonság! Szabadalom!
Rendkívül olcsó üzem! Zajtalan működés!
Könnyű kezelés!
Üzemköltség naponként kb. 5 korona.
Földgázüzemre is alkalmasak!

UTIMOZDONYOK

14 légkörnyomásra, compound rendszer szerint szerkesztve.

Fa-, szén- és szalmatüzelésre! Gazdaságos üzem!
Gőzcséplőgépek hajtására, tehervontásra és utánuk akasztott ekével való szántásra alkalmasak.

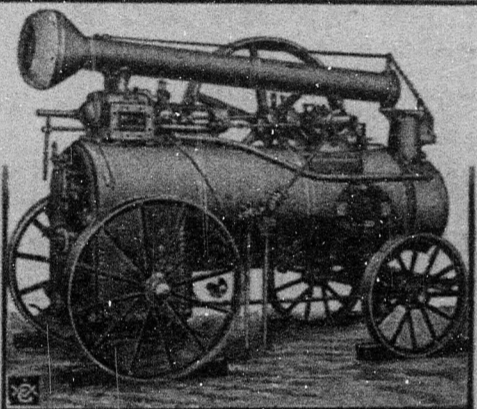
Eredeti KALMÁR-féle gabonatisztító rosták.

Resiczai acélekék.

A Losonci Mezőgazdasági Gépgyár R.-T. gyártmányai:

Egyszerű és műtrágyavetőszerkezettel kombinált sorvetőgépek.

Különleges repavetőgépek.

GŐZLOKOMOBILOK

10 légkörnyomásra szerkesztve.
Fa-, szén- és szalmatüzelésre egyaránt alkalmasak. Nagy munkaképesség. Csekély vonóerőszükséglet. Nagy tüzelőanyag- és vízmeztakarítás.

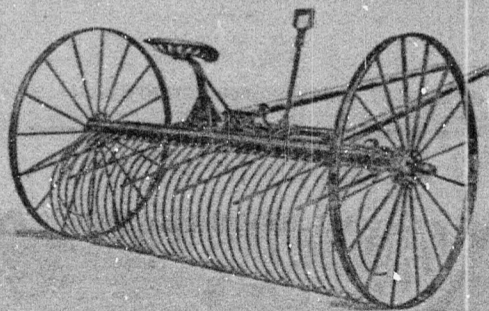
Eredeti „REKORD” acél szénagyűjtők önműködő lerakószerkezettel, 28, 32 és 36 gyűjtőfoggal.

Laas-rendszerű „Resicza” kapálók 4-, 5- és 6-soros kapálásra.

Erős szerkezet, esékély vonóerőszükséglet.

Weeder szab. gyomirtók.

Tárcsásboronák.

„MIBI” jelű eredeti amerikai 3 1/2, 4 1/2 vagy 5" metszőszélességű fűkaszalógépek.

Aratógépek.

Árjegyzékkel, árajánlatokkal és felvilágosításokkal szívesen szolgál:

A Magyar Királyi Államvasutak Gépgyárának Vezérügynöksége

Budapest, Váci-körút 32.

Gazdák figyelmébe!
Zsákok: Kender, len, juta

Prima minőségek	Liter tartalom			Oleó árák
	100 liter	75 liter	60 liter	
Juta	1-26	1-03	—-92	
Len	1-60	1-44	1-32	
Kender	2-40	2-10	—	

Vizmentes ponyvák teljesen készen.
4 m. hosszú, 3 m. széles
P. minőség 24.— korona
PP 32.—
PPP 40.—
Nagyobb ponyvák árai ennek arányában, lóporócok és kötőanyagok és műszaki cikkek legolcsóbban kaphatók: 7933
László Árpád és Testvére Budapest, V., Gsánady-u. 7.

Legujabb árjegyzékünk megjelent!!!

Gazdák!
OLAJ!

Bizonyosságot hozunk az eddigi bizonytalanságba. Ne legyen többé az olaj üzlet. Csak bizalmi kérdés. Megtisztel, ha megkeres, mégis mi kérjük, vizsgáltsa meg az árut. Ne higgyen: tudjon. Garantiánk a beltartalomért, mert a világhírű

NOBEL

gyártmányokat forgalmazzuk. eredeti minőségben (minden géptípus igényeire külön márka) gazdáknak nagyban áron fávárosi raktárunkból. Rendeljen próbahordót, vizsgáltsa meg és számítsen.

Wilhelm Vilmos és Fia
LENGYELTÓTI (Somogy m.)

Alapítottak 1868-ik évben.
Referenciák, minták és árjegyzékek készséggel küldetnek.

Most jelent meg legujabb árjegyzékünk!
7638

A Heller-féle „KING”
gyorsmeszelő és fertőtlenítő gép, az esetmunka 20-szorosát teljesíti.

Gyártók azonkívül:

Pittore és Triumph
nevű gyorsmeszelőt is.

Meszelőm szivattyúval azonnal kieserélhető golyós szelepekkel vannak ellátva, tehát nincsen eldugulás, nincsen piszkálás.

Meszelőm ára (teljes felszereléssel és gyümölcsfák permatozására alkalmas két- vagy háromágú szóróval)

60 koronától 320 koronáig.

IG. HELLER,

BÉCS, II., Prater Schretzherg-Strasse I.
Kérjének leírát. 7632 Képviseleik keresetnek.

Kb. 400 hold I. szántóföld

jó gazdasági épületekkel f. év október 1-151. Széphegyen, (Temes megye) vasútállomás **berbeadó.** Ajánlatok **Weisz Zeigmond** földbírtokoshoz intézendők, **Temesvár-Józsefváros,** Kossuth-Lajos-utca 21. 7646a

Van-e homokja?

Ha igen, akkor keverje czeментомtel és készítsen **Dr. Gaspary-féle gépeken és formákon** falazóteglákat, fedőcserepeket, ürtömböket, járda- és padlólapokat, csatornázási- és vízvezetési csöveket, itatóvályuka lépcsőfokokat, kerítésoszlopokat stb. gyártmányokat beléle. Kőtörők, hengermvek, keverő

Dr. Gaspary & Co. gépgyára, Markranstätt, Leipzig mellett.

Kérjük gyárunkat meglátogatni. 262. sz. ismertető brosjára ingyen.

A magy. kir. földművelésügyi miniszterium megbízásából az állami szőlőtelep által kiprobált

Kochillin
szőlőmoly- és gyümölcsféregirtó-anyag

bizonyult a legjobbnak az eddig ismert összes anyagok között. A szőlő virágzása idején egyszeri használat után minden pete, hernyó, lepke és báb elpusztul. A szőlőmoly és gyümölcsféreg ellen a legolcsóbb és leghatékonyabb anyag. Ára kg-ként 4 korona. Minden kgr. 25 liter vízben feloldandó, ekkora mennyiség 400 négyzetméter szőlő bopermatozására elegendő. Ha a türtöket bögérkébe mártogatjuk, vagy az anyaggal ecseteljük: úgy két kgr. egy katasztr. hold szőlőre elegendő. Hatása elmaradhatatlan, gyümölcsre, emberre ártalmatlan. Megrendelhető az ár előzetes beküldése vagy utánvételt mellett a **Tóth-féle Kochillin szőlőmoly- és gyümölcsféregirtó-anyaggyár** körp. irodájában, **Budapest, VI., Eötvös-utca 14.** — Részletes használati utasítás minden csomagban; számtalan ulismerőlevelet tartalmazó prospektussal díjmentesen szolgálunk. Vizontelárusítékat keresünk. 7418

Nem kell már többet a malomba menni,

Konrád János nagyáruház budapesti telepe Budapest, E.Ákóczy-ut 8/K. Ö. 5000 ábrás árjegyzéket ingyen küldök. Bárhol előforduló hirdetések csak BUDAPESTI TELEPEMRE érveendők. 7457

Knuth Károly

mérnök és gyáros.

Gyár és iroda:
Budapest, VII., Garay-u. 6-8. szám.

Elvállal: Közpenti, víz-, lég- és gőzfűtések, légszesz- és vízvezetékek, csatornázások, szellőztetések, olczettek, szivattyúk, vízerőművi emelőgépek stb., nemkülönben kőszén-, olaj- és petróleumváltadékból nyert gázok értékesítését szolgáló készletlékek létesítését, városok, iridóházak, nagyobb épületek és gyárak számára.

Tervek, költségvetések, jövedelem-előirányzatok gyorsan készíttetnek.

Legjobb minőségű 6130
Kőanyag-csövek raktáron.

NAGYENYED fordulanak azon városi tanácsok és előljáróságok, melyek

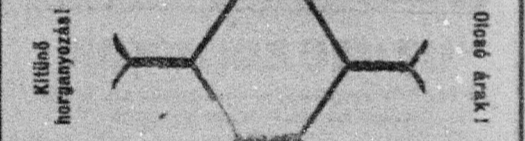
kifogástalan minőségű sétányfákat és díszcserjéket

jutányosan óhajtanak beszerezni és kérjenek árajánlatos árjegyzéket.

FISCHER és Társai
faiskolák és szőlőültetvényeknek

Hutter és Schrantz R.-T.

szitaáru- és nemozposztógyárak magyarországi telepe, **Budapest, X., Gyömrői-ut 80/18.**

Kitűnő horganyozású kintetben páralias gyártmány! (Nem tévesztendő össze más fajtájú foszátokkal, melyek mind közönséges horganyozott drótból készülnek.) Tűske huzalok, sima huzalok, kettősbegyű szegsek stb. igen jutányos áron. — Árjegyzék és minták bérleményes és díjtalanul. Továbbá gyártunk:

Kerítésrácsok, kapuk és ajtók a leggyorsabb kivitelű a legdrágább kivitelű, előnyök mellett. Feltételek és tervezetek díjtalanul.

Ingyen hajtóerő!

ACZÉL SZÉLTURBINA

5 évi jótállás viharbiztonságért. — Önműködő saját beállítással a szél erősségéhez. — Élettartama 100 év.

Vereinigte Windturbinen-Werke G. m. b. H.
Vezérképviselő: 7634

TARJÁN és TÁRSA, Budapest, V., Csáky-utca 8.

Svedia Nyersola motor

világ legjobb üzemgépe 2-300 lóerőig

LANDLER ÖDÖN

Működésükre, iparvállalatoknak, mindennemű gazdasági és esztétikai céljára legjobban ajánlatosak.

Külön esztály leggyorsabb, legjobb benzín-motorosépítő készletekről.

LANDLER ÖDÖN MOTORKÉZLEPE, BUDAPEST V. L. LOVAG-UTCA 9. SZ.

MUNKÁCSY GYULA

BUDAPEST

KÖZVÁLLALKODÁS

CZERNY-féle BÖRKENŐCS

UNIVERSAL

Értékesebbeknek és az összes bőrtényűeknek. Véd híd, nedvesség ellen és a bőrt teljesen vízzelmentes teszi. Nékülözhetetlen vastasok, araszok, gazdászoknak stb.-nek. Belsődoboz 1/2 kg. 34 fillér, 1/4 kg. 58 fillér, 1/2 kg. 98 fillér, 1 kg. 188 kor. — Nagyobb szükségletnél külön árjegyzék ingyen.

ANTON J. CZERNY, Wien

Levelezés: XVIII. Carl Ludvigstr. 2a.
Rektár: I. Maximilianstr. 9. 1264

EREDETI DIESEL-MOTOROK

20-1000 lóerőig. Garantált nyers olajfogyasztás: 190-210 gram lóerőnként. — A legolcsóbb üzemgép A Breslauer lokomotiv und Maschinenbau A. G. cég gyártmánya — Részvénytőke 20 millió márká. Munkás szám 6000.

Telefon 160-38

Kizárólagos képviselők
BÁBICZKY ÉS TÁRSA
Budapest, V., Ugynök-utca 10.
Ajánlattal és felvilágosítással díjtalanul szolgálunk! 0270

GLATZ ÉS TÁRSA

TEJGAZDASÁGI GÉP- és FEMÁRUGYÁR R.-T.

BUDAPEST, I. KER., CSURGÓI-UT 15. SZ.

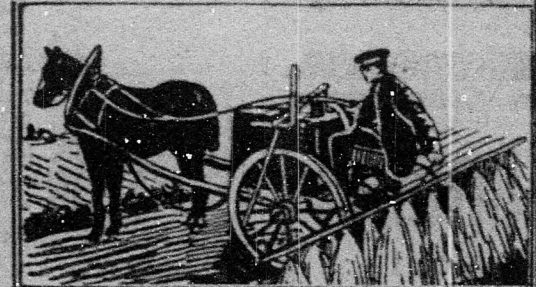

Berendez városi és gazdasági tejtételeket, tejcsarnokokat és tejszővetkezeteket. Gyárt: sőtőipari cikkeket. Vállal: önozást, ölmózást és a szakra vágó javítást. Torvajzokkal, költségvetéssel és árjegyzékkel ingyen és bérmentve szolgál.

Egy gazda asztaláról se hiányozzon:

A szena- és szalmakereskedelmi szokványok című mű, mely **Párczer Gyula** a Magy. Mezőgazd. Szövetkezete tisztviselőjének szerkesztésében jelent meg.

Az Egyesült Beszélőkönyv, mely a szena- és szalmakazlak ür- és termékek megállapítására vonatkozó szabványokat is tartalmazza, **Ára 1 Korona**, mely összegnek előzetes beküldése mellett bérmentve szállítja a „Patria” részvénytársaság gazdasági könyvkereskedése, Budapest, IX. kerület, ÜH61-ut 25. sz. (Köztelek)

Önműködő növénypermetező,

vadrepce, vadmustár és más gyom kiirtására, valamint répa- és burgonyapermetezésre gyári áron szállít 7171

IG. HELLER

BÉCS, II/8., Schretzbergstrasse 1.

Elvállaljuk gazdasági vasutak

teljes kiépítését és hozzátartozó anyagok szállítását

Allandó nagy raktár és használt iparvasuti anyagokban

Vétel, eladás, bérbeadás!

KISVASUTI FORGALMI R.-T.
BUDAPEST, V., Kálvária-utca 24. sz.
Telefon: 118-80, 118-81.

A legjobb téglárukat készíthető szabad. téglagyártó gépeinkkel.

A. Kuhnert & Co. részv.-társ. Meissen.
Árjegyzékkel kívánatra eszaki: **VIRÁG KÁLMÁN**, Budapest, VII., Stefánia-ut 7123. 7368

REDUCINE

„A szanta lovaknál csodás hatású szer DUBLINBAN, Írországban lesz előállítva.

Reducine a legmákosabb vastag inak, esánpókot, nyultotemat, csapdagot, esenttomet, bokadgot és mindennemű lerakódásokat gyógyítja.

Reducine nem okoz fájdalmat, nem hágy hátra nyomokat, pusztán feliszivódás útján gyógyít és csak rá kell tenni, amellyel a ló tovább használható.

Reducine minden elsőrendű gyógyszerárban kapható, vagy egyenesen a vezérképviseletől Berger Armin Wien, Kaiser Josef-Str. 36.

Ára 18 korona. Leírások kívánatra ingyen. Számos ellenérőlevél áll rendelkezésre. 756

Forrai D. V., Szemere-u. 2.

motor-, gép- és műszaki
cikkek kereskedése

BUDAPEST,
Szemere-u. 2.

Ajánl: **benzinmagánjárót,**
teljes benzin-cséplőszerelvényeket,
elsőrangú gyártmány, kitűnő kivittel,
kedvező fizetési feltételek mellett.
Kérjen árjegyzéket!

A tápiógyörgrei uradalom Wildermarschi tehénészében
eladásra kerül 8 db számféletti, legjobb tejelő anyaktól származó, a legutóbbi
tenyészállatváson az egész csoport elismerő oklevelet nyert, szép fejlődésű

2 éves növendék tenyészbika.

Az érdeklődők kéretnek esetleges megkereséseikkel a ker. főintézőség-
hez, **Ábrahámtelek,** posta Tápíószole, fordulni. 7655

Bérletet keresek

saját részemre 500-1200 holdig csak igen jó sik gazdaság, országot men-
tén, miközlebb vasutállomáshoz, egy intenzív gazdálkodáshoz elegendő épü-
letekkel ellátva, kényelmes lakóház. Átvétel esetleg azonnal is.

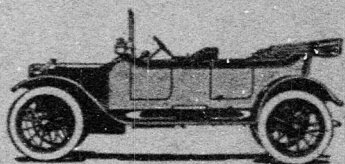
BEYER KÁROLY Budapest, I., Döbrentei-u. 8.
Telefon 12-85. 7642

Erdélyi Kereskedelmi Társaság Fodor és Társai

megbízásokat elfogadnak **jármos ökrök, tinók, tehe-
nek, bivalyok, lovak, juhok, sertések,** minden
tenyész- és haszonállatok beszerzésére és
azokat gyorsan, jutányosan és felelősség mellett eredeti forrásból,
kizárólagosan csakis tenyésztőtől vásárolva közvetítik. :: Czim:

Erdélyi Kereskedelmi Társaság Fodor és Társai, Kolozsvár,
Kossuth Lajos-utca 37. sz. alatt Telefon 311. Interurbán.

Kéretik a címet össze nem tévesztetni a mostanában létesült „Erdélyi
Kereskedelmi Áruforgalmi Közvetítő Résevénytársasággal”!

Új automobil könyvek:

Az automobil és kezelése.

Küster műve nyomatán irták Hevesi Gyula és Roth Imre. 210 ábrával
és műmelléklettel. Kötve Kor. 5.-.

Az automobilvezetés iskolája.

A budapesti chauffeuriskola hivatalos tankönyve, számos eredeti ábrá-
val. Gyakorlati kézikönyv az automobilvezetés és kezelés elsajátítására.
Irtá: Barány Imre. Kötve Kor. 3.50, kőtve Kor. 4.50.

Az automobil szerkezete,

akkumulátorok, szűrővizsgálat, rendőrségi rendeletek stb. Irtá:
Mihály Dénes. 70 ábrával. Kötve Kor. 2.50.

Megrendelhetők a „PÁTRIA” r.-t. könyvkereskedésében, Budapest, Üllői-ut 25.

Bérbeadó birtok.

Szatmár vármegyében, Sospusztá, helyben vasuti állomás,
2000 hold nagyságú tagosbirtok, 20 hold dohányenge-
délyvel, előnyös feltételek mellett azonnal bérbevehető
Weinberger Arthur zárgondnoknál, **nyiregyházi**
lakosnál. 7648

Raktárkiárusítás! Tulcsufolt raktárunk kiárusítása folytán **rendkívül mé-
lyen lezártított, önköltségi áron** kiárusítottak:

Motorok különféle teljesítményre és tüzelőanyagra. **Cséplógarnitúrák.**

Daralók. Tejgazdasági gépek. Szivattyúk.

Fecskendők. 7645

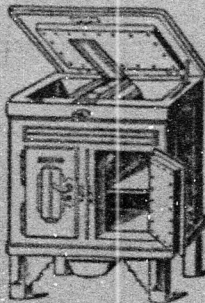
Műszaki és Gépgyári R.-T. Budapest, V., Alkotmány-u. 25.

Eladásra kerül

a szigligeti szőlőoltványtelepnél, kezelősége:
Tapolczán, Zala megye a legkitűnőbb minőségben **I. oszt.**
oltványok, hazai gyökeres és sima vesszők
és amerikai gyökeres és sima vesszők.
Tudakozódásokra és felvilágosításokkal minden irányban a legjobb
és szakszerűen utbaigazítja a tudakozókat

6340

az igazgatóság.

7592

A magy. kir. szabadalmazott

Hennefeld-féle jégszekrények

Budapest, Gróf Zichy Jenő-utca 5. sz. Váci-körút mellett.

Az eddigi létező jégszekrények csaposak, ezinkbádoggal van-
nak burkolva, rozsdásodnak oxidálódnak, piszkolódnak, mindig
javításnak vannak kitéve, míg a Hennefeld jégszekrényénél ez ki-
van zárva, mert azok működéssel vannak burkolva. A jégtartó
alatt horganylemez-vízgyűjtő van az olvadt jégviznek, a jég
szárításon marad, ezáltal 60% jégmegtakarítás. Árjegyzék ingyen.

Sörkimérő készülékek!

Gróf Tisza István ur Öexcellenciájja
gyantái gazdaságában 25 darab 1 1/2 (egy és
fél) éves fekete

mangalicza kan süldő eladó.

Megkeresések: **Uradalom Gyanté,** u. p. Sarkad-
keresztur, kéretnek. 7643

Veszünk

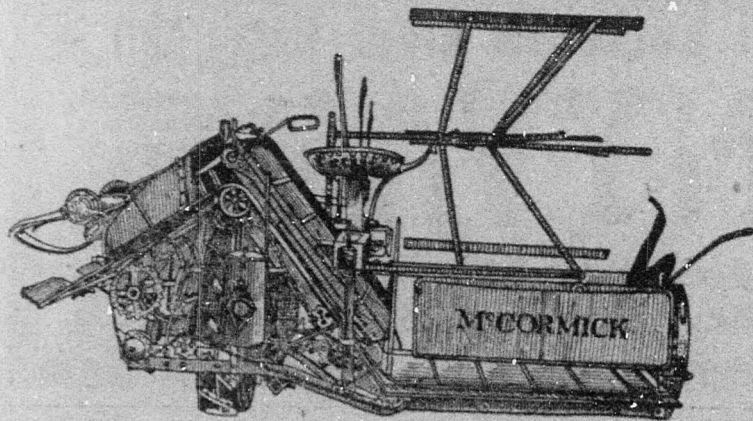
yorkshirei, bergshirei és egyéb hus- és zsírsüldőket és
sertéseket
sovány, javított és hizott állapotban.

Ajánlatokat az állatok darabzáma, fajtájára, cora ivar-
tanúsára, vérségi számlájára, páronkénti súlya és kilo-
grammkénti ára megjelölésével kérünk. (Az árak 4% le-
vonás, 12 órai koppalással értendőnek.)

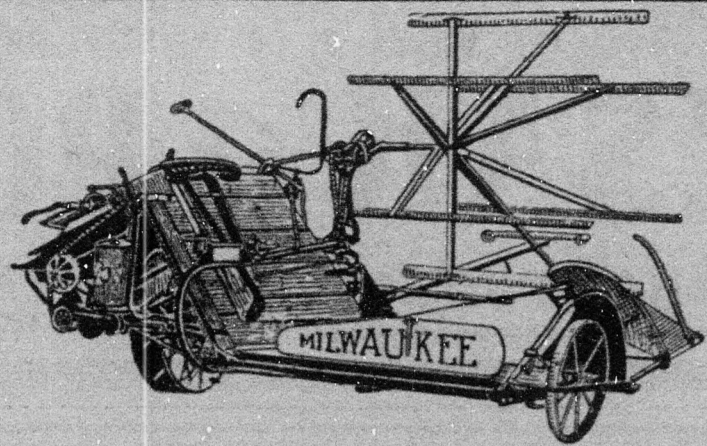
Erdélyi Testvérek

BUDAPEST, V. KER., PÓZSONYI-UT 4/D. szám.

„McCormick“ kéveköttő az „aratógépek királya“ nemesak Magyarország, de az egész világ legelterjedtebb gépe. Erős szerkezetéről, könnyű vontatásáról, valamint tartóságáról gazdaközönségünk már rég meggyőződött, mivel ezek hazánk minden nagyobb gazdaságában már évek óta működésben vannak.

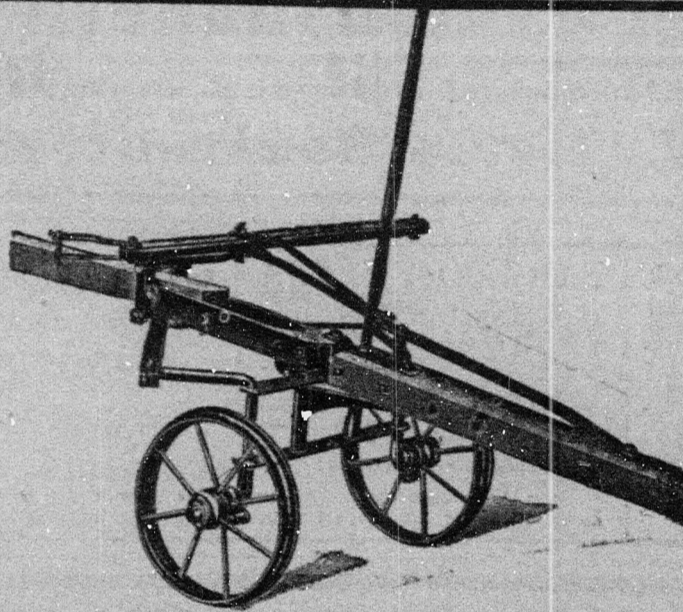
„MILWAUKEE“ kéveköttő

egyszerű szerkezete és könnyű vontatása következtében rövid idő alatt Magyarországon is megkedveltetett. A legmostohább körülmények között, hosszú és összekuszált gabonában is könnyűséggel dolgozik.

Mind a négy fajta aratógéphez ezen kiváló, legújabb kétkerekű

auto-rudhordókészüléket

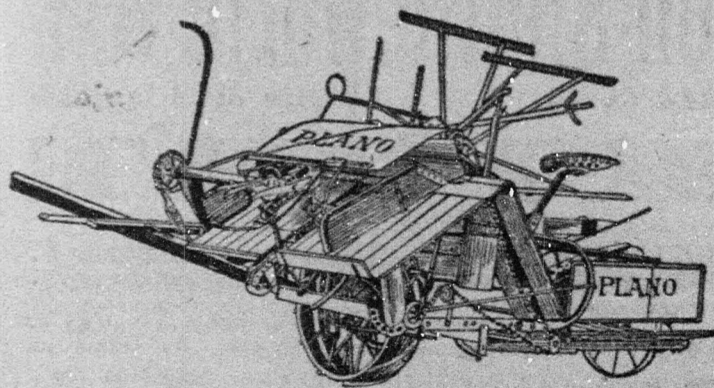
szállítjuk, mely a mozgó rudra van erősítve és a lovakkal egyidőben a vonóirányban automatikusan fordul. A gépmaga csak azután kö-

veti ezen irányt, úgy hogy az

auto-rudhordókészülék

használatánál óriási előnyünk van a forduláskor más szerkezetű rudhordókkal szemben. Óvakodjunk utánzatoktól és igyekezzünk az eredeti auto-rudhordót beszerezni.

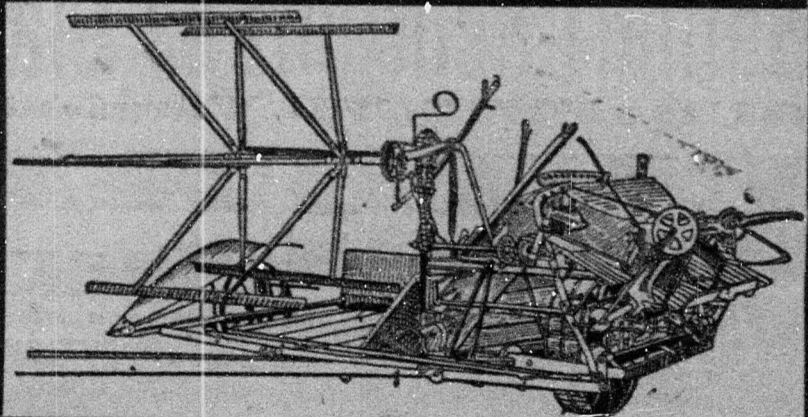

„Plano“ kéveköttők

a legkiválóbb anyagból készülnek és úgy vannak szerkesztve, hogy a hosszú és rövid gabonát egyformán jól lerakják. Könnyű kezelésük és szilárd szerkezetük a legelső gépek közé emelik.

Elsőrendű amerikai zsinór Standard és Sisai.

„Champion“ kéveköttők

az egész világon be vannak vezetve. Hengeres és golyóscsapágyaik kiválóak. Elevátorjaik a gabona minőségéhez alkalmazkodnak, úgy hogy a leghosszabb és legösszekuszáltabb gabonát akadálytalanul a kötőszerszéhoz továbbítják.

Kérjen Katalógust és ajánlatot kéveköttőkre, fűkaszalókra, szénagyűjtőkre és szénaforgatókra az International Harvester Company of Amerika cégtől Budapest, V. Váci-ut 98. szám.

Kölcsön és vétel új és egyszer használt kartellen kívül

ZSÁK és PONYVA

Lópokrócok. Manilla-aratógép kévekötözők. Kötelek, zsákzsinegek.

NAGEL ADOLF

zsák- és ponyvagár,
kölcsönintézet,

BUDAPEST,

Arany-János-utca 10.

Sürgőnyozim:

NAGELA BUDAPEST

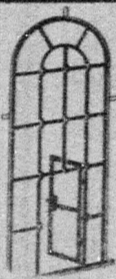
Vidéki telefon: 104-10.

A „Magyar Magtenyésztési Részvénytársaság” szállít és termel
fajtisztaságért és teljes csiraképességért szavatolt mindenféle
mezőgazdasági és konyhakerti magvakat.

Mintákkal és arajánlatokkal szívesen szolgál az igazgatóság.

Budapest, IV., Haris Bazár-utca 6. szám.

7617

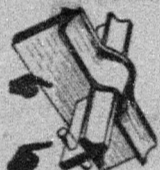

Különlegesség: **FARKAS-féle**
fűzött rendszerű idomvasablak

a legerősebb
és legolcsóbb!

Figyelem a merev
összeépítésre.

Figyelem az üveg-
szorító csapokra.

FARKAS és TÁRSA

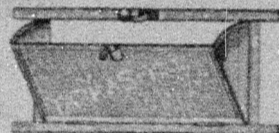
vasszerkezeti és idomvasablakgyár
Budapest, VI., Lehel-utca 8. sz.

Kiválóan berendezve gazdasági építkezések
szükségtelt vasútnak és iszálóberendezések
gyártására. Előrendü referenciák. Számos
kitüntetés és elismerő oklevél.

Kérjen Arajánlatot!

Összes készítményeink beszerezhetők a
Magyar MEZOGAZDÁK Szövetkezete által is.

Farkas-féle sodronyüveges istállóablak

Előnye: üvegtörés nélküli, könnyen kezelhető,
olcsó. Kőfal és kőalapítványi építkezéseknél
magy. kir. miniszteriumok által előírva.

A legpróbb ^{eredményes} ^{Kosztány Tamás}
műve ad értékes tanácsokat a
mezőgazdasági iparok létesítésé-
nek főfeltételeiről, mely I. kor-
náért a „Patria” könyvkeres-
kedése, Budapest, IX., Köztelek
utján beszerezhető.

Hofherr-Schranz és Clayton-Shuttleworth R.-T.

BUDAPEST, VI., Váci-körút 57.

Ajánlja mint legjobb

EKE TRAKTOR

az amerikai „Hart-Parr” 60 lóerejű benzin-traktort.

Az első ered-
ményteljes benzintraktor, mely va-
laha épült

Legújabb rendszerű 2 hengeres gép. Csak 300 fordulat percenként. Csekély elhaszná-
lás. Olajhűtéssel, befagyás kizárva. Legnagyobb üzembiztonság. Nagy menetsebesség.
3 kilométer Nagy szántási teljesítmény 8 vasú ekével, 21 cm. mélységre, közép-
óránként. 2 magy szántási teljesítmény 2 magy hold óránként

Szántás, aratás, cséplés, vontatás és egyéb czélokra jól használható. Köny-
nyű kezelés. Munkaközben megállani nem
kell, mert a motor nem melegszik fel. Igen erős gép, csak elsőrendű anyagból készítve.

ELISMEROLEVEL.

az első belföldre szállított „HART-PARR” Traktor ekekészletről.

Eszék, 1912 december 20.

T. HOFHERR-SCHRANTZ és CLAYTON-SHUTTLEWORTH R.-T. BUDAPEST.

Tegnap b. kérdéskódásukra, hogy miként vagyok megelégedve a nekem
f. évi november hóban szállított „Hart-Parr” benzintraktorttal, rcdkivüli
örömömre szolgál, hogy csak a legkedvezőbbet jelenthetem.

Első feladata az ekekészletnek az volt, hogy közepnehéz talajban, több
heti esőzés után, egy táblát, mely szeptember elején megtrágyasztott és iga-
vonóállatokkal 7" mélyen felszántott, 11" mélyen szántson fel, ami a talaj
nedvessége dacára, ideális szántás mellett és óránként 1 1/4 kat. hold
munkateljesítménnyel, csupán 6 eketést használatával megtörtént.

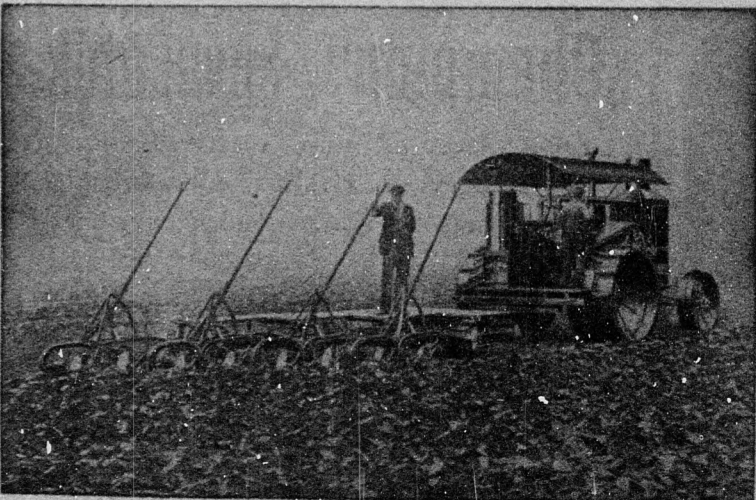
Mint hogy a Traktor rendes körülmények között 8 eketessel dolgozik,
óránként jóval nagyobb munkateljesítmény érhető el.

A benzin fogyasztásra vonatkozólag sajnálatomra most még pontos ada-
tokkal nem szolgálhatok, csupán azt közölhetem, hogy elegendő benzin hiányá-
ban közönséges petroleum és benzin keverékével kifogástalanul szánthatam.

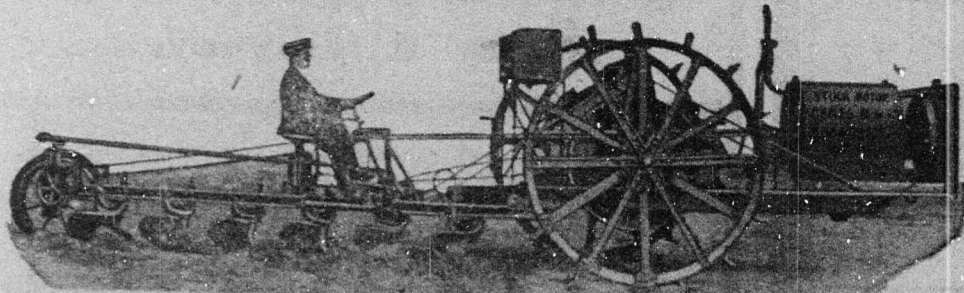
Egy befejezett idény után készséggel szolgálhatok majd a rendelkező-
semre álló adatokkal. Azon reményben, hogy a Traktorban való mostani
örömöm állandó marad, vagyok

kiváló tisztelettel

SCHMIDT F. K., s. k.

Az őszi szántásoknak tavaszi megmunkálására egyedül a Stock motoreke alkalmazható czélszerűen, mert a **Stock motoreke** úgy a kifagyott, mint az átázott lágy téli barázdákön is könnyen halad és a talajt félannyira sem nyomja, mint a lovak vagy ökrök patái. **Kezeléséhez egy ember elegendő és üzembentartására a legnehezebb 740-760' benzint sőt benzolt avagy borno-oxolt is fel lehet használni.**

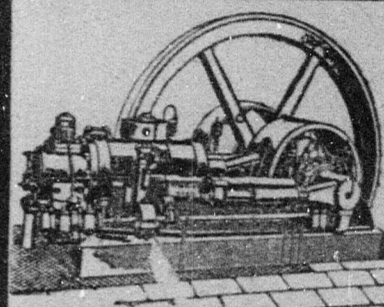

Közelebbi felvilágosítással szívesen szolgál

DÉNES B. BETÉTI-TÁRSASÁG

Budapest,

V. kerület, Lipót-körut 15. szám.

Trauzl & Co. Bécs, IV 2.

Hagyományos FARKAS BÉLA okl. gépészmérnök, Budapest, VI., Teréz-körut 8.

Négyütemű eggyomású nyersolajmotorok, fekvő elrendezéssel. Egyszerűsített és javított **Diesel-rendszer** szerelt működő motorok, nehezen gyúló, olcsó olajok számára.

Előnyök: A jelenkor legbiztosabb leggyorsabb, legtükrösebb szerkezete. Porlasztó-készülék, gyújtókészülék, előmelegítés minden. Bármikor azonnal üzembe hozható. A gép minden része könnyen áttekinthető és hozzáférhető, olaj- és hűtővízszükséglete kicsiny. **Malmok számára különösen alkalmas, mert az akadálatlan üzembentartás.** **Üzemeltetés óránként és tényleges időnként 1-1 1/2 fillér**

Lokomobil és féltáblás gépek szerkesztésével és kezelésével legújabbakban Jánosovitsky most megjelent, 800 ábrával díszített könyve foglalja össze. Minden gazdának a gépek lényegével meg kell ismerkednie, hogy órákonkánt ne szenvedjen a legcsak ajánlhatjuk a könyv beszerzését. Ár: 10 korona, mely árárt bérmentve szállítja a "Patria" könyvkereskedés. Budapest, IX., Zsoltelek.

Kőszegi Károly-féle Szab. Motoros Talajművelőgépgyár R.-T. Baja

Központi iroda: Budapest, IV., Ferencz József-rakpart 27.

A Kőszegi-féle szabadalm. motoros talajművelőgép bebizonyított előnye:

1. A legideálisabb földmunka, aminőt eddig csak a kertész tudott előállítani.
2. Egyetlen munkával vetés alá ideálisan kész a talaj.
3. Ideális trágya-alásztás; feleannyi trágyával ugyanoly eredmény, mint az eddigi teljes trágyával.
4. 30%-kal olcsóbb és 100%-kal jobb talajmunka, mint bármely ekével.
5. Nem kell se henger, se borona, se rögtörő.
6. 30% vetőmagmegtakarítás, mert minden elvetett őp mag kikel utána.
7. Legalább 30-50%-kal nagyobb terméshozam (voltak 1910-ben 100%-os terméshozamok is).
8. Őrlésre, cséplésre, fuvarozásra, utak lehengerezésére kitűnően alkalmas.

Az egyedül racionálisan dolgozó és munkájában **felülmúlhatatlan talajművelőgép.**

Referenciák: Gr. Széchenyi Emil Vajszka, gróf Hunyady József Kéthely, gr. Wenckheim Frigyes Pta-Szöllös, báró Bánffy Ferencz Karácsonyfalva, Maár Zoltán Alattyán, Rakovszky Antal Kocsóczy, Epstein Sándor Jászkarajenő, Szintay Kálmán Erendred, Zathureczky Károly Hangács, Razgha Ernő Hontkiskér, Pannonhalmi főpátság Kismegyér, Mikola, báró Kohner Alfréd Munkács, báró Sennyey Béla Bély, gróf Degenfeld József Szinna, dr. Mesterházy Ernő Nagygeresd, dr. Goszthony Mihály Bárdibükk, gr. Pejacsevics Tivadar Nasicze, M. kir. állami ménesbirtok Bábolna, Gazd. Akadémia Debreczen, Hatházy Imre Kunmadaras, Csatári Imre Egyek, Gazdasági Akadémia Magyaróvár, Szimits György Lipinepuszta, tőszegi Freund Ferencz Pusztaberény, Fischer és Társa Nagyenyed.

Szabadalmazva az összes államokban.

Wémet, Orosz- és Franciaország, Románia, Egipten, Kína, Argentína és Chile részére gyártal engedély adva **Heinrich Lanz cégnek, Mannheim.**

SZERETI ÖN AZ ÁLLATAIT?

Ha igen, úgy kérjen bővebb ismertetést a törv. védett

GETRA állat-mentőszekrény-

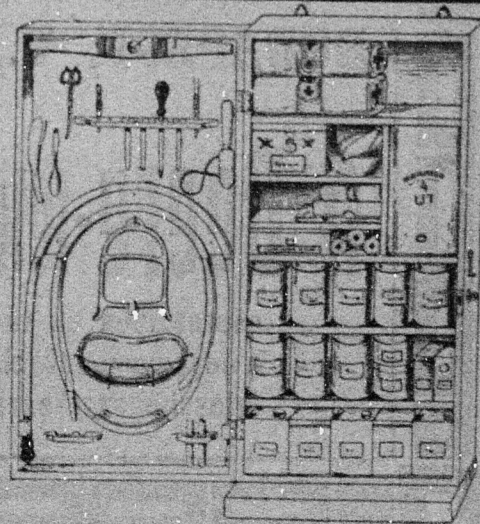
ről. — A törv. védett „GETRA” állat-mentőszekrény felszerelése magába foglalja mindazon műszereket, kötszereket és gyógyszerket, melyekkel szerencsétlenül járt, vagy hirtelen megbetegedett állatainkon az állatorvos megérkezéskéig segíthetünk.

Bővebb ismertetést ingyen küld

☛ főh. udvari szállító cég ☛

Geittner és Rausch

Budapest, VI., Andrásy-ut 18/K.

Eladó juhászat.

Dr. Tenyészirányváltoztatás miatt a gróf Dessewffy-féle ujszászi uradalom

„Merino precoce“

juhászata (Politzer és Pálffy-féle tenyészetekből vett egyedek leszármazottjait) eladó. Az állomány 50 darab öreg és két éves kos, 17 darab toklyó kos, 867 darab anya, 82 darab mustraanya, 231 darab apácza, 283 darab toklyó jerekéből és 4 darab vezérürüből áll.

Vétel és megtekintés végett levélbeni megkeresések gróf Dessewffy uradalom intézőségére. Ujszász, Pest megye ezimzendők. 7636

ELADÓ

arankamentes, allamilag ólomszárolt

Luczernamag

és nagyszemű orosz

Lenvetőmag

első kézből, a termelőnél

LICHTENEGGER GYULA

Minták készsége
gel köldetnek.

7638

feldirtékosnál
Szeged, Dugonics-tér 1. sz. a.

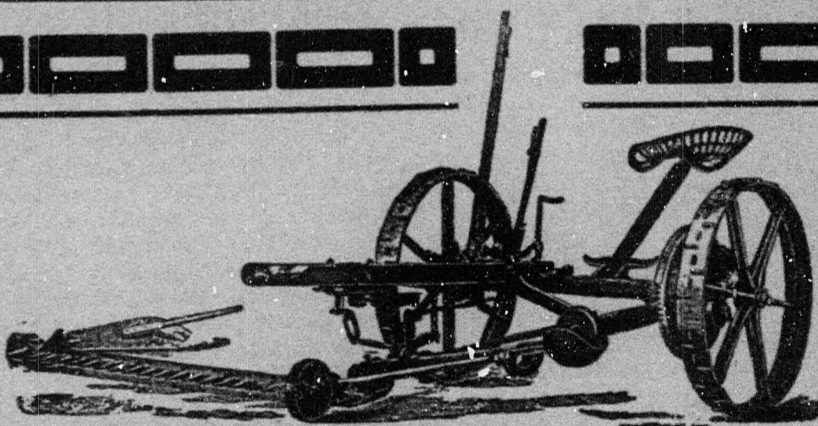
A cukorrépa trágyázása.

Irta: Kovácsy Béla m. kir. gazdasági akadémiai igazgató.

Ára 1 korona.

A megnehezült munkaviszonyok különösen a cukorrépa-termelőknek sujtják érzékenyen s eredményezik azt, hogy minden répa-termelőnek megkettőztetett erővel kell arra törekednie, hogy a lehető legnagyobb terméket érje el. Miután pedig termelőink talajmunka és a répa megművelése tekintetében a tökéletesség elég magas fokán állanak, egyedül a talaj trágyázása s a műtrágyák ezélszerűbb alkalmazásával fokozhatják terméseiket. Ezért tüzte maga elé a szerző e füzet megírásánál azt a célt, ezért gyűjtötte össze mindazon kísérletek és gyakorlati tapasztalatok eredményeit, melyek alkalmasak a cukorrépa-termések fokozására. Részletesen kifejti könyvében, hogy minő mennyiségű táplálóanyagot von el a cukorrépa a talajtól; ösmerteti az istállótrágya terméskozó hatását s azt, hogy mennyiben lehet a répa által a talajból elvont táplálóanyagot istállótrágyában, — majd pedig műtrágyákkal pótolni. Behatóan méltatja a szuperfoszfát, majd pedig a chilisálétrom terméskozó hatását a cukorrépa s vég-eredményben azt javasolja, hogy az istállótrágyán kívül az ősszel szórva alkalmazandó 150 kg. szuperfoszfát mellett, tavasszal 50—100 kg. szuperfoszfátot s 30—40 kg. chilisálétromot együttesen kell sorbavetve alkalmazni a lehető legnagyobb termésátlagok előlése céljából. Nélkülözhetetlen ez a könyv mindazoknak, akik cukorrépa, vagy takarmányrépa termelésével foglalkoznak.

Megrendelhető a „PATRIA“ részvénytársaság gazdasági könyvkereskedésében, Budapest, IX. ker., Ullői-ut 25. sz.

Az Adriance fűkaszalógép

a magyar gazdáktól hozzánk beérkezett
... vélemények szerint a legkitűnőbb. ...

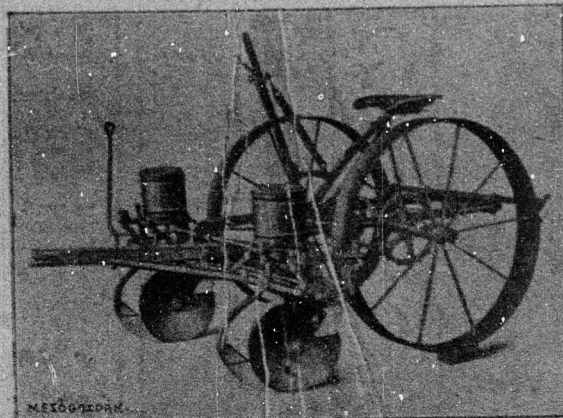
Az Adriance és Deere gyárak
magyarországi vezérképviselete:

MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETE

BUDAPEST, V., Alkotmány-u. 29.

A Deere-féle tengeriültető

csoroszlyás és tárcsás kivitelben készül,
a leggyenyeltesebben ültet és a legtöké-
letesebb szerkezetű. ■■■

Bérlet

kerestetik, 1000—2000 hold, lehetőleg az Alföldön. Csak prima földek vétetnek figyelembe. Ajánlatok intézendők dr. Salgó József-hez, Budapest, VIII., József-körut 3.

7664

„SERPULIT“

egyetlen kitűnő eredménnyel járó szer a fa- és házigomba ellen. Használták többek között a következő uradalmak:

gróf Almássy Györgyné, Gurány, gróf Apponyi Anton, Jablonicz,
gróf Andrássy Sándor, Lotenya, gróf Dessewffy Aurél, Ujszász.

Ismeretű írtat és közelebbi utmutatást ingyen és lérményre küld a SERPULIT R.-T. VI., ANKERKÖZ 1.1/3.

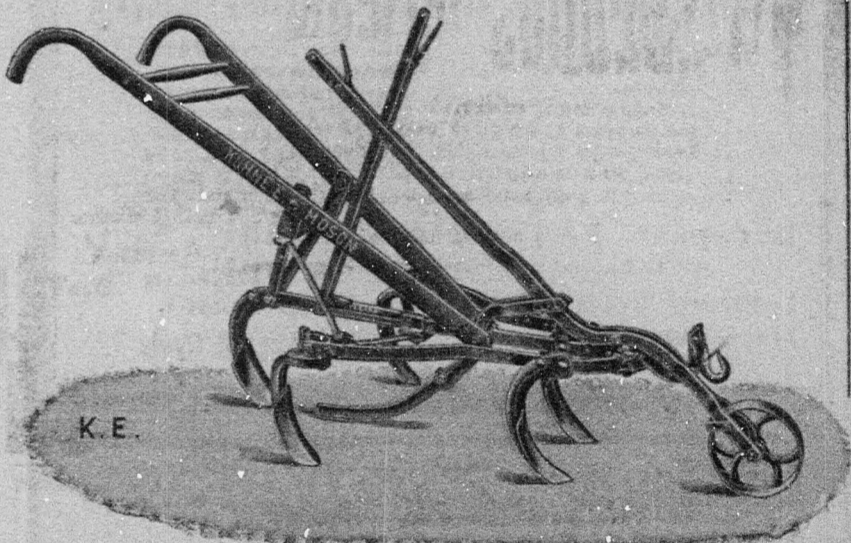
7429

680 kilogramm liszta

buzaszem volt az eredmény, midén egy 550 keresztből álló buzaszemét, mely már egy közönséges dobkosárral el lett cséplve, szab. békés géppel, szakértő bizottság előtt utacséplöttünk. Pénzt, időt és munkát a Stern-féle

szab. dobkosárbetétlécsozel.

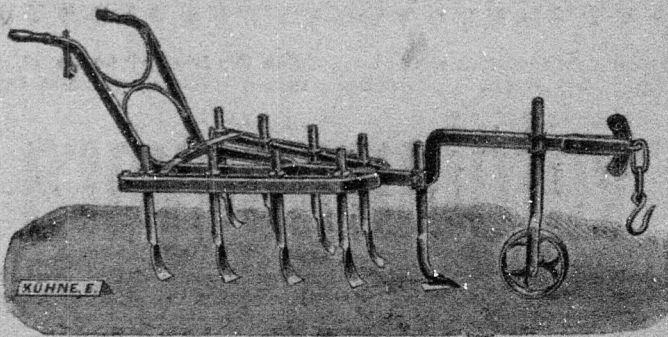
Kérőszókódásra ingyen és lérményre nyújt felvilágosítást BUDAPEST, VI., Győr-u. 2. B. B. B.

Mindennemű kapálóeszközöket COLUMBIA kultivátorokat Herrmann-féle kukoriczakapálókat Laass-féle kapológépeket szállít:

KÜHNE E. mezőgazdasági gépgyára Mosonban

Főraktár: Budapest, VI., Váci-körut 57/a.

Egészséges, bőtejelő, eredeti jeverlandi és keletfrieslandi fajtehének, valamint bikák

szállítására ajánkozik:

W. KÖSTER földbirtokos,

a jeverlandi tenyésztők társaságának hivatalos ügynöke TETENS (Jeverland) Oldenburg nagyhercegség. 7466

Benzin-motoros magánjáró mozdonyunk

az idei Tattersalli kiállításán kitűnő szerkezete és nagy vontatóképessége révén általános feltűnést keltett. Ugy vontatási, mint cséplési célra egyaránt alkalmasnak bizonyult. Részletes leírással, olesó árajánlattal készséggel szolgálunk.

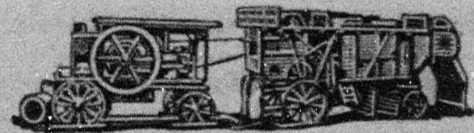
MAGYAR MOTOR ÉS GÉPGYÁR R.-T.

Ezelőtt MAYER GÉPGYÁR R.-T.

SZOMBATHELY ZANATI-UT.

BUDAPEST VI., VÁCI-KÖRUT 61.

Erdig 4000 cséplő-szerelvényt hoztunk forgalomba.

7327

Liptay Jenő

legújabb rendszerű gazdasági számviteli

Naplója és Főkönyve

a legegyszerűbb számviteli rendszer.

Ára mindkét könyvnek kőve és a hozzávaló nyomtatványoknak 15 korona.

Megrendelhető a „Pátria“ nyomda r.-t.-nál, Budapest, IX., Üllői-ut 25.

GŐZEKESZÁNTÁSHOZ

az egész kontinensen legjobban bevált kitünő minőségű aczélsodronyköteleit ajánlja Magyar Aczélsodronykötél, Drótművek és Kötélgyár, DEICHSEL A., MISKOLCZ.

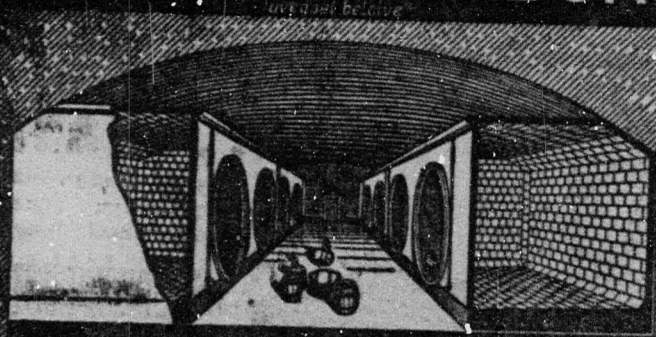
Kitüntetések.

Tessék ajánlatot kérni!

7583

Elismerő-levelek.

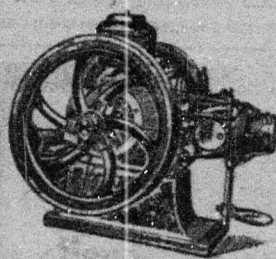
CZEMENTHORDOK

BORSARI ES TARSÁ

BUDAPEST, V. Alkalmány Utc. 31.

2.000.000 hektoliter használatban. ■■■ Kérjen prospektust és látogatást!

A világhírű BOLINDER nyersolajmotorok

legújabb rendszere és azok alkatrészei kizárólag

ÁNYOS IMRE cégnél kaphatók, Budapest, VI., Podmaniczky-utca 17. ■ Telefon 12-76.

Legkisebb nyersolajszükséglet! Feltétlen jótéltetés! Jutányos árak! Kedvező fizetési feltételek.

☛ Kérjen díjtalan felvilágosítást és ingyen árjegyzéket. ☛

7626

Nedves gabonát is csakis doboz-
kosár-betétléczeim alkalmazásánál lehet
tökéletesen kicsépelni.

Czím: **KEMÉNY MANÓ** és **WELLISCH**, műszaki üzlet
BUDAPEST, V., RUDOLF-RAKPART 8.

Gróf Hunyady József kéthelyi uradalma hirneves berni tenyészetében állandóan kaphatók tenyészkepes prima

7642

Berni bikák.

Pinto E. LEER
Ostfriesland és Leeuwarden, Hollandia.

Szá III **eredeti hollandi, ostfriesi, oldenburgi és wilstermarschi**

tenyész- és tejteleneket, úszókat, borjúkat és tenyészvikákat

csakis elsőrendű árut gazdáknak fuvar- és hibamentesen 100 kg. súlyban a vagonból kimérve Ausztria és Magyarország állomásain. Prima referenciák. Többek közt eddig szállítottam gróf Károlyi László uradalmának, Káposztásmegyert és Gyálpusztát, Ujszászi gazdaság, Rózsási pusztát stb.

Bevásárlást is közvetlen mérnökkel jutalék mellett. 621
Értekezhetni: **KONN JÓZSEF**-tal, **BUDAPEST, VII., Rottenbiller-utca 60.** Telefon 44-76.

Modern gazdasági épületeket,

takarmánykamrákat, tejgazdasági- és hűtőtelepeket, Horváth-Esső rendszerű önitatókat, víztornyokat és vízvezetéseket, erő- és világítóüzemeket tervez, berendezésüket vállalja, biztos üzemi **svéd nyersolajmotort** ajánl!

Esső Andor és Marschalkó Béla

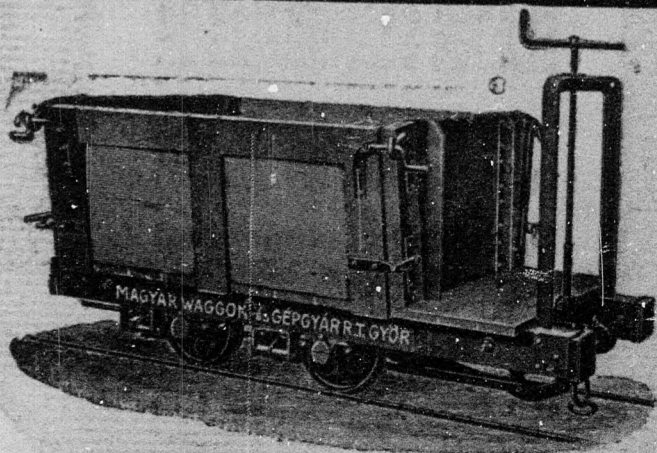
okl. gépészmérnök

okl. műépítész

műszaki és építészeti vállalat

Budapest, VIII., Baross-utca 97. sz. Telefon 92-80.

1846

Gazdasági, erdei és ipari keskenyvágányu vasutak.

Sinek, hordozható vágányok, váltók, fordítókorongok, keskenyvágányu kocsik, kerélpárok és mozdonyok szállítása új és használt állapotban, több évi részletfizetésre is.

Nyomjelzés, tervezés, építés!

A MAGYAR WAGGON- ÉS GÉPGYÁR R. T., GYŐR keskenyvágányu gyártmányainak eladása és bérbeadása.

Magyar Bank és Bereshedelmi Részvénytárs. Keskenyvágányu Vasutosztály

Budapest, V., Váci-körút 32.

Luczernamag

arankamentességre
 ■■■ államilag ólomzárólva ■■■
muhamag, kendermag

és más gazdasági vetőmagvak kaphatók: **BÖHM SANDOR**
 Mintázott ajánlattal szívesen szolgálok **Szeged.**

Sovány és hizott sertéseket

legmagasabb napi áron értékesít:

Wolf Aladár, Győr.

NAGYARHÓN ELSŐ, LEGNAGYOBB ÉS LEGJOBB HIRNEVŰ ÓRAÉPÍTŐ.

Alapított 1847.

Bräusweller János

Szeged. Ca. 40 kir. bizottságosan
 stáb. chronometer- és műórka. főtallajó.
 a remontoir ingavárkának
 stb. stb.

ÓRAK, EKSZEREK 10-évi jótállással.
RÉSZLETFIZETÉSRE

Képes árjegyzék bérmentve. Javítások pontosan eszközölhetők.

Sovány és hizott SERTÉSEKET

a legjutányosabb áron értékesít és beszerez

Zadák József

sertésbizományos irodája, Budapest, VIII., Rákóczi-tér 6. Minden felvilágosítással készséggel szolgálok. Elsőrendű szalonnával szolgálhatok.
 Telefon: József 41-39. 5897

STEINER ÁRMIN

vaskereskedése **GALGOCZ,**
 ajánlja legolcsóbban
 gazdasági szekereket, szekérkeréket
 legjobb kivitelben.

Haszonbérleti hirdetmény.

A felsőes uralkodó család alapítványa ráczkevei uradalmához tartozó és a Csepelszigeten, a Budapest—ráczkevei helyiérdekű vasút mentén, Tököl vasút állomás mellett fekvő Ferdinándmajori gazdaság 1914. október 1-től 12 évre haszonbérbe adatik. Nevezett gazdaság kiterjedése 597 kat. hold 1111 □-öl mind szántóföld, kellő gazdasági épületekkel felszerelve. A birtok bármikor megtekinthető.

Haszonbérleti ajánlatok a beigérendő évi bérösszeg 10 %-ával **1913. évi június 30-ig** alólírott uradalmi főtisztviselőséghez nyújtandók be, ahol a bérletre vonatkozó feltételek is megtekinthetők.

A felsőes uralkodó család alapítványa ráczkevei uradalmának os. és kir. főtisztviselősége.
 Grassl s. k. kir. tanácsos.

7590

ZWARG JÓZSEF és TÁRSAI mérleggyára, BUDAPEST, III., Szépvölgy-utca 8. sz.

Ajánlja:

„GRÁNÁT”

jegyű elismert, elsőrangú gyártmányú: tízedes-, százados-, marha- és szekérhidmérlegeit

Árjegyzék és részletes költségvetés ingyen és bérmentve

Az 1912. évi országos tenyészállatvásáron **Budapest székesfőváros tiszteletdíjával** kitüntetett tenyészetemből, 1¼ éves szőkeszörű **mangalicza**

Kanok eladóak

Grósz Zsigmond, Hosszuhát.
 (Bihar megye). 7549

A gazdasági könyvvezetéshez szükséges összes nyomtatványok és könyvek legelőnyösebben szerezhetők be

a „PÁTRIA” NYOMDA R.-T.-nél,
 Budapest, IX. Üllői-út 25. (Köztelek)

Árjegyzéket és mintákat díjmentesen küldünk.

Figyelmeztető répatermelőknek!

Több oldalról tudomásunkra jutott, hogy versenyzégek kapálógépeiket mint javított **Deyl-félet**, igen hasonlatos név alatt ajánlgatják.

Figyelmeztetjük a t. gazdaközönséget, hogy a **Deyl-féle** kapálógép minden kulturállamban szabadalmazva van, és az kizárólag tőlünk szerezhető be.

A megtévesztően hasonló elnevezés alatt forgalomba hozott gép szerkezete rossz (hiszen ha jobb volna, bizonyára érdemes volna szabadalmaztatni), anyaga silány. A kiállítása külsőleg hasonlít ugyan a **Deyl-féléhez**, de épp lényegében tér el attól.

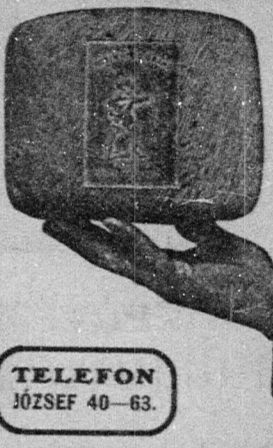
Kötelességünknek tartjuk, hogy t. vevőinknek a fentieket szives figyelmébe ajánljuk.

Teljes tisztelettel

Közgazdasági és Parcellázóbank R.-T.
árosztálya, Pozsony.

Általános Forgalmi Bank Részv.-Társ. Áruosztálya DEBRECZEN.

Ajani prompt szállításra és évi kötésre:
fával égetett építési meszet,
kő- és faszenet,
téglát, cserepet, cementet stb.
aszbeszt fedőlemezt stb.
tűzifát és mindennemű épületfát
a legelőnyösebb feltételek mellett.

ROBIN HOOD

legmegbízhatóbb eredeti angol manilla

kévekötőzsineg.

Vezérképviselők:

Gergely, Molnár és Szende
Budapest, IX., Lónyal-utca 15.

TELEFON
JÓZSEF 40-63.

Tisztavérű, szőke mangalicza átvészelt

kanok

kaphatók

Kornstein Ernő
fűzkuti gazdaságában

vasut: Temesillésd, posta: Ujarad. 7484

Gazdaságok vizellátása

motoros szivattyúval! A motor takarmánycamra-üzemhez, darálásához, villanyvilágításhoz stb. is használható! Egyszerű kezelés! Olcsó ár! Azonnali szállítás!

ELEKES ES TÁRSAI okl. gépészmérnökök
Budapest, VI., Podmaniczky-utca 4.

Telefon
102-24

Vetőmageladás!

Az Alföldön jól bevált nagyhozamu: „Kneifel” árpa korai, igen nagy szemű, szelektált féleség 100 kg.-ként 23 kor. Tavasz **bükköny** kevés zabbal 100 kg.-ként 23 kor. Igen korai jól beérett piros „Putyi” gömb és sárga „Bánkuti” lófogú magtengerik 100 kg.-ként 23 kor. Prof. Wohltmann és Märker teljesen egészséges vetőmagburgonyák 100 kg.-ként 7-20 kor. árban rostálva eladók, vevő zsákjában, vasutra szállítva. Megrendeléseket elfogad, u. p. **Kiszállítás** (Bács m.) 6532
míg a készlet tart,

Szöszbükköny

50 métermázsát, kisebb tételekben is, 50 kor.-ért 100 kg.-ként ab Budapest, szállít és megkereséseket azonnal elintéz

KRAUSZ HUGÓ gabona- és terményüzlete,
Budapest, V., Alkotmány-utca 3. szám.

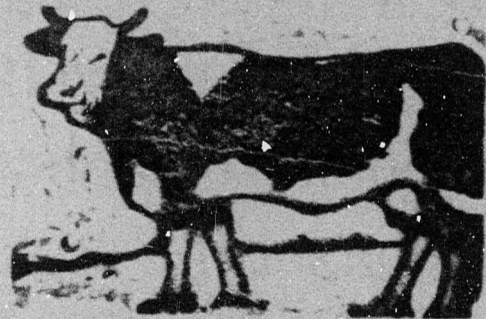
7628

GŐZMIVELÉS

Eredeti Fowler-féle gőzekével szántást és szőlőmivelés alá mély rigolirozást vállal!

Gőzeke vállalat, Solt, Pest megye.

7611

Üszöket adunk

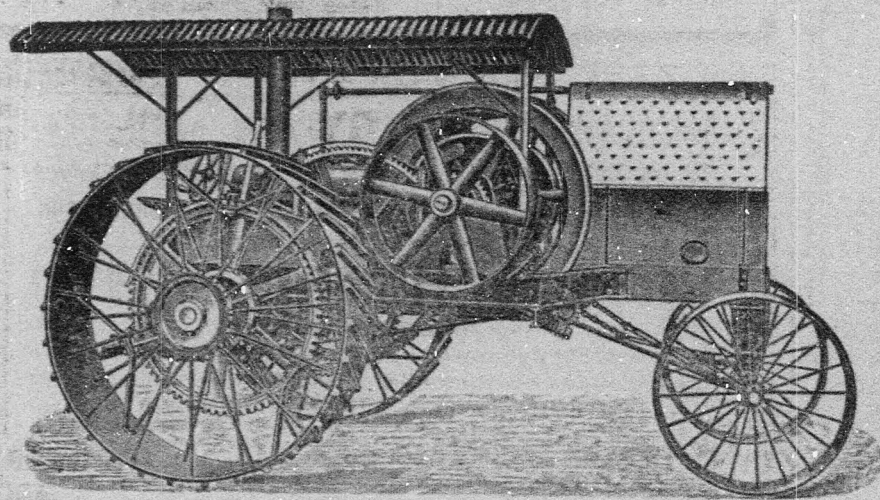
tenyésztés céljából kigazdálnak, gazdaságoknak és uradalmaknak. A tarka faj üszök és tehének jelenlegi értékét a tenyésztő készpénzzel, vagy 2 év után fizetheti.

Neuschloss Testvérek

nagybérli cég
Szatmár.
Gazdasági telefon
155. sz.

„REKORD“ BENZINTRAKTOR

Világhírű amerikai gyártmány!

Rendeltetésének megfelelően szilárdan méretezve, könnyen kezelhető és egyszerű szerkezettel készül. A motorok alacsony fordulatszámmal járnak, tehát rendkívül tartósak.

A traktor két nagyságban készül:

25 HP nagyságban, egyhengerű motorral, fordulatszáma percenként 200, fokozott erő kifejtése 35 HP.

90 HP nagyságban, kéthengerű motorral, fordulatszáma percenként 300, fokozott erő kifejtése 70 HP. A traktor kétféle menet sebességgel bír és ezáltal a gőzgépeket is meghaladó tulterhelésre alkalmas.

Előkelő referenciákkal, ajánlattal és árjegyzékkel szívesen szolgálunk.

FEHÉR MIKLÓS GÉPGYÁR

RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Budapest, V., Váci-ut 50. szám.

Napraforgópogácsát

örölt vagy őrletlen állapotban, f. évi április, május és június hónapokban való szállításra, éppugy az új szezonnra f. évi szeptember 31 1914. évi júniusig való leszállításra pogácsa alakban, őrletlenül budapesti paritásban vagy a Dunántulra 16 és fél koronaért, zágrábi vagy nagykanizsai paritásban 15 koronaért 100 kilogrammonként ajánlok, ameddig készletem tart. Örölve zsákkal együtt 75 fillérrel drágább 100 kg.-ként. Ugyiszintén szolgálhatok az összes fajta pogácsákkal, mint tökmag-, lenmag-, kendermag-, szezam-, vadrepce-, pálmamag, földidőpogácsával legolcsóbb napiár mellett. Mindennemű kérdésközlésre azonnal válaszolok.

KRAUSZ HUGÓ

gabona- és terményüzlete

7603

Budapest, V., Alkotmány-utca 3.

Az OMGE. Könyvkiadóvállalatban most jelent meg második bővített kiadásban

ORMÁNDY JÁNOS: GAZDASÁGI SZÁMTARTÁSI NAPLÓJA

Ára tartós kötésben 6 korona.

A jövedelemadó törvény 1914-ben okvetlen életbe lép, melynek alapján az adóalanyok által 1914-ben fizetendő jövedelemadó az 1913. évben elért adóköteles tiszta jövedelem alapján lesz megállapítva és kivetve. Mindazok az adóalanyok, akiknek évi adóköteles tiszta jövedelme a 2000 koronát eléri évenként, tartoznak jövedelmüket bevallani. Az adóalanyokat a jövedelemadóval történő megterhelésnél anyagi károsodás csak az esetben nem éri, ha a bevallott adóköteles tiszta jövedelmüket, a törvény idevonatkozó rendelkezéseinek a beható ismerete és a rendszeres számtartás adatai alapján állapították meg. A törvény könnyítő rendelkezései csak azoknál az adóalanyoknál érvényesülnek a legbiztosabbak, akik minden évben a számtartás alapján mutatják ki a gazdaság eredményét. A terhes adókövetés ellen csak az az adóalany védekezhetik sikeresen, aki megdönthetetlen számadatokkal igazolja elért jövedelmét vagy veszteségét. Ez vezette a szerzőt arra, hogy a számtartási naplót a törvény fontosabb rendelkezéseivel és a jövedelem bevallásához szükséges gyakorlati példákkal egészítse ki.

Megrendelhető a „PÁTRIA“ r.-t. könyvkereskedésében, Budapest, IX., Üllői-ut 25. szám. (Köztelek.)

Fejes Bertalan
 (Artézi) Mélykútfurási Vállalata
 7594
 Telefon Interurbán 238. Székesfehérvár. Telefon Interurbán 238.

Erős csontozatu, átvészelt, szőke mangalicza
kanok
 kaphatók Stein Testvérek csobaji gazdaságában. Posta: Csobaj, Szabolcs megye. Vasutállomás: Tarczal.
 7557

GAZDÁK BIZTOSÍTÓ SZÖVETKEZETE
 Alakult 1900. Budapest, VIII., Baross-utca 10. Alakult 1900

Biztosítási alap: Alapítványok a kormány hozzájárulásával 2,488.780 K — f
 Tartalékok 2,219.588 „ 25 f
 Összesen 5,308.376 K 25 f

1901. évi fölszám	90.349 K — f	1907. évi fölszám	41.877 K 32 f
1902. „	59.782 „ 26 „	1908. „	81.088 „ 78 „
1903. „	109.331 „ 73 „	1909. „	106.589 „ 64 „
1904. „	72.488 „ 33 „	1910. „	120.184 „ 38 „
1905. „	61.790 „ 90 „	1911. „	148.378 „ 18 „
1906. „	39.243 „ 65 „		

Biztosítottak díjazni tiszta és jégkár ellen, ugyancsak az ember életére, külföldi módosított...
 A Gazdák Biztosító Szövetkezete társintézménye

GONDVISELÉS ORSZÁGOS KÖZPONTI SEGÉLYZŐ TÁRSULAT
 Alakult 1900. Budapest, VIII., Baross-utca 10. Alakult 1900

SINGER varrógépek varrás, tömés, foltozás és beszegéshez, ...
 a szákgyártásnál minden tekintetben beváltak.

SINGER száktömő gép.
 Elektromotórok és erőüzem-berendezések a legújabb és legköltségtesebb szerkezetben
SINGER CO. varrógép-részvénytársaság Főüzlet: Budapest, IV. ker., Semmelweis-utca 14. szám.
 FIOKOK MINDENÜTT! 7254 FIOKOK MINDENÜTT!

Lenvetőmag
 eladás! Rigai, első évi utántermés, prima uradalmi áru 35 kor.-ért kapható!
 Mintázott ajánlattal 7801/a **BÖHM SÁNDOR**
 szívesen szolgálok. **SZEGED.**

Ajánlat, prospektus díjtalan.
ROSCHER-GÉPGYÁR GORLITZ.
 Tégla- és cserépgyártó gépek. Szab. agyagörlők köves agyagok feldolgozására. :: Kályhaiipari berendezések.
 Vezérképviselőt:
ERDÉLYI HENRIK és TARSÁ
 mérnöki iroda 7541
 kőzetemenczék építésére és teljes téglagyárak berendezésére műszárműk építése a kemencze melegének és a fűradtűznek kihasználásával
 Budapest, VI., Liszt Ferencz-tér 14. :: Telefon 48-91.
 Azonnali szállítás raktárról.

Elsőrendű
 szőke göndör mangalicza, 1 1/2 éves, vészen átment
eladó
tenyészkánok
 kiváló fejlettséggel és testalkattal, szigorúan megválasztva, kaphatók **Lovassy Ferencz újbátori** sokszorosan kitüntetett régi jó hírnevű tenyészetében. Megkeresések és megtekintés ezen gazdaságban, posta, vasut és táviró **Feketebátor, 2.** (Bihar vm.). 7649

Zsák és ponyva.
 Új és használt, juta- és len-zsák, kéveköttő, zsinor-áru, nyers és vízmentes ponyva legmegbízhatóbb szállítója
SCHILLINGER MIKSA
 Budapest, V., Rudoif-rakpart 7. (Az Országház mellett.)
 Telefon: 45-26. 7614 Alapított 1878.
 Zsák- és ponyvakereskedés.

Allandó friss import!
 Pirostarka eredeti frieslandi fiatal, friss borjas prima
tehenek
 és növendékjószágok bő választékban
eladók
 báró Baratta gazdaságában Póltár, Losoncz mellett. Garantált napi 15 liter friss fejés. Szimmenthali keresztetésre felette megfelelő erős csontozatu tenyészanyag. Fizetések hitelműveletre is elfogadhatnak. Szaktanács és tehenészetek berendezése díjmentes. Kocsi a póltári vasutállomáson rendelkezésre áll.
 7622

Alapítva
1903-ban.
Több száz
referencia.

Villamos világítási és erőátviteli telepek. — Szivattyutelepek és teljes vizellátási berendezések. — Takarmánykamrák nyersolaj- vagy benzínmotorral. Speciális „Reform” nyersolajmotor villamos gyújtással. Mérnöküldés, költségvetés díjtalan.
SIGNER F. és R.
mérnöki és elektrotechnikai vállalat
BUDAPEST, V., PERCEL-MŰR-UTCZA 1.

Fertőtlenítse

a ló-, szarvasmarha-, sertés- és tyúkistállót, ugyszint a tehenészet üzemi eszközeit, sajtgyárat és szesziföldet

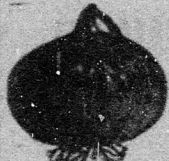
Formaldehyd 40% Union-nal.

Alkalmazása kényelmes és gyors, hatása erős és biztos. 0000

Használati utasítások, próbák és árlapok bárkinek rendelkezésére állanak. 00000000

Union Aktiengesellschaft für chemische Industrie
WIEN, VI., GETREIDEMARKT 7.

HAGYMAMAG.

Makói Őrítés, fajtiszta, a m. kir. állami magvizsgálóállomás által tisztaságra és csiraképességre megvizsgálva és minden eredeti 50, 25 és 5 kilos zsák ezen intézet által ólomzárva és igazolva a 99%-os tisztaságot és 90%-on föléli csiraképességet.

Petrezselyemmag, hosszú, fehér, őszi, kései, vetési célra válogatott jófehér. Fokhagyma, valamint elsőrendű gőmbölyt és hosszukás.

Dughagyma és édes nemes formadugvány jutányosan kapható, épügy sárparépa- és uborkamag. Árak kérészkódásra. 100óra postán bérmentve 5 kg. hagymamag 0 kor., 5 kg. fokhagyma 3 kor., 5 kg. dugha yma 4 kor., 6 kg. petrezselyemmag 20 kor., 5 kg. formadugvány 6 K.

MANDL ZSIGMOND, MAKÓ.

Értesitem a nagyérdemű gazdaközönséget hogy amerikai **DEERING-féle négyzetes tengeriültetőgépekből**

egy újabb rakományom éppen most érkezett meg, melyből szíves megrendelésekre azonnal szállíthatok.

Propper Samu
mezőgazdasági gépraktár
Budapest, V., Váci-körút 52.

BERLANDIERI X RIPARIA TELEKI

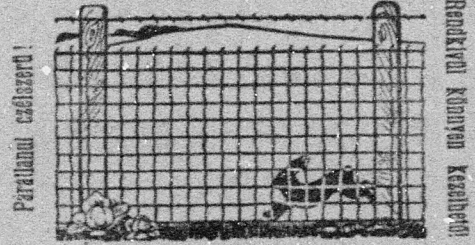
sima és gyökeres vesszők, valamint gyökeres fásoltványok minden fajban legjutányosabban szerezhetők be
Teleki Zsigm. szőlőtelep-kezelőségénél **Villány.**

A jelenkor legjobb alanyvesszője

Kérje nagy képes árjegyzékünket.

BÁMULATOSAN OLCÓS KERITÉSEK!

Hazai gyártmány.

Számtalan elismerőlevel bizonyítja a szabadalmazott **HUNGARIA-SODRONYFONAT** kiválósgát, mely feltűnőhatatlan.

Horganyozott sodronyból készült! Ára négyzetméterenkint 32 fillér és feljebb. Megrendelhető a kizárólagos készítőnél:

Haideker Sándor
sodronyszövet-, fonat- és kerítésgyárban
Budapest, VIII. ker., Üllői-ut 48 II. sz.
Jutányos, pontos és gyors kiszolgálás!
Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Megjelent!

A Magyar Szent Korona Országainak

Belységnévtára

1913.

Hivatalos kiadás.

Ára vászonkötésben 12 korona.

Megrendelhető a „PÁTRIA” részv. társ. gazdasági könyvkereskedésében, Budapest, IX., Üllői-ut 25.

WOHANKA FELE

NYERSOLAJ MOTOROK és LOKOMOBILOK.

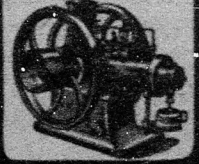
ÜZEMKÖLTSEGEK:

NAGYSÁG SZERINT 1 1/2-2 fillér

ORÁNKÉNT és LŐERÁNKÉNT. NINCS ROBBANÓ és TŰZ-VESZÉLY! MINDEN PÉNZÜGYÖRI ELLENŐRZÉS és ENGEDÉLY NÉLKÜL.

WOHANKA és TÁRSA BUDAPEST

HONIGYÁRTMÁNY!

JAPANEMAIL FÉNYFESTÉK
minden célra.

A legjobbnak elismert régi gyártmány

Prospektust, mintamázolatot és bármely felvilágosítást ad érdeklődőknek

LUTZ EDE ÉS TÁRSA

FESTÉKGYAR
BUDAPEST, VII., ŐRNAGY-UTCZA 4.

PERMANIT

legjobb, legtartósabb tetőfedőlemez.

ELŐNYEI:

vízátálló,
mázolást nem igényel, nem
csepeg, kátránymentes,
tűzbiztos, szagtalan.

FIGYELMEZTETÉS: Permanit fedél-
lemezünk hasonló vagy bőrlemeznek neve-
zett és hasonló színű fedéllemezekkel össze
nem tévesztendő!

Kátránymentes „Gloria” cementaszfalt fedéllemez
Strelitz fehérbintésű préseelt aszfalt fedéllemez.
Kátrányos tetőfedőlemez. Colorit piros tetőfedőlemez

Előzetelő lemezek salakhintéssel, ka-
vicsshintéssel, ólombetéttel (szab.).

Hővédőanyag

CARBOLINEUM, CARBOLSÁV, SZUROKFÁKLYA.

POSHANSKY és STRELITZ BUDAPEST, V.

Lipót-körút 27.
Gyár: Erzsébetfalva. Telefon 28-29, 82-85.

Aki csirkéket veszteségek nélkül

akar felnevelni Polsterer-féle húsrostos
az csakis a csirke-eledelt és crissel-t használja.

Tessék árjegyzéket és mintát kérni; ingyen megküldi a

POLSTERER HENRIK állateledel-
gyár, Bécs-Ujhely (Wiener-Neustadt) 1199.

Alapított 1893. 300-nál több első kitüntetés.

Kb. 2000 q réti széna

eladó, ab Nagytopolj (Temes megye) vasutállomás.
Ajánlatok Weisz Zsigmond földbirtokoshoz in-
tézendők, Temesvár-Jónsefváros, Kosguth-
Lajos-utca 31. 7646

Minden gazdát érdekel

MATLASZKOVSKI TADÉ:

A SZUPERFOSZFAT NEMZETGAZDASÁGI FONTOSSÁGA MAGYARORSZÁGON

ezimű műve, mely az Omega. által kitű-
zött 1000 koronás első díjat nyerte el.

Ára 3 korona.

Kapható a „Patria” r.-t. gazdasági szakkönyvkereske-
déseben, Budapest, IX., Üllői-út 29. szám (Köztelék).

Finom és goromba buzakorpát, malomkonolyt,

malombükkönyt,

takarmánylisztet, bizaocsu

franko bármely állomásra, egész évi

kötésre is a leggyutányosabban szállít

MANDL ZSIGMOND, MAKÓ

VII. évfolyam.

VII. évfolyam.

Budapesti

Marha- és Sertéskereskedelmi Közlöny

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Budapest, I.K., Mester-utca 5.

Népszerű, minden földbirtokosnak, ki
állathizlalással, állattenyésztéssel foglalkozik.

Egyedüli szakközlöny, mely-
ben az állatértékesítés statisztika-
i adatai olvashatók.

Előfizetési ára egész évre 10 korona

LISTER-féle eredeti angol BENZINMOTOROK

Aranyéremmel kitüntetve
Wienben, az 1910. évi erdő-
szeli vadászati kiállításon

Álló és magánjáró.
Legkisebb tüzelő-
anyagfogyasztás. Min-
den hajtórú csatlakozás 2 1/2-
tól 8 HP-ig. Villanydelejes
gyújtás. Egyszerű üzembe-
állítás. Előnyös fizetési
feltételek. A legjobban
ismert Lister-féle lefűző-
gyártása. Árjegyzék és ér-
tesítések ingyen.

R. A. LISTER & Co.

Ges. m. b. H.

Wien, III/2. Hintere Zollamtstrasse 9.

Viszonteladók és ügynökök keresetnek. 7427

valódi
HANGSUK-CIPÓSÁROR
DÓBOZ,
MINŐSÉGE
egymint ARANY

20 drb szopós, 60 drb választott malacz hizlalásra és 150 drb malacz, tiszta mangalicza faj,

beoltva, tenyésztésre és haszoncélra nagyon
alkalmas, egyenként vagy részletekben is
eladó. 7659

SZÁZDI URADALOM

posta és vasutállomás Ipolyszakállás, Hont m.

Főiskolát végzett

okleveles erdész

az erdőgazdaság valamennyi ágában jártas. Beszél
és ír magyarul és németül. Testileg, szellemileg ép
és egészséges lévén, felügyelő, ellenőri, vagy más
szellem. munkával kapcsolatos foglalkozást keres.
Mint hogy szolgálatából teljes nyugdíjjal fog meg-
válni, úgy a díjazás kérdése egészen mellékes.
Szíves ajánlatokat közvetít Mosso Rudolf hirdetősi
irodája Wien, I. Seilergasse 2. W. S. 8622. 7653

Eladó:

Egy 6 lóerejű »Garett« gyártmányú jókar-
ban lévő lokomobil. Egy 8 lóerejű »Mar-
shall« gyártmányú Robey kijavított
locomobil. Egy 48" »Robey« gyártmányú
gyárilag kijavított cséplőszekrény. Egy
30 lóerejű »Reitbauer« gyártmányú ma-
gasnyomású használt stabil gép.

Üzemnyújtás miatt egy 60 lóerejű Ganz és
Társ gyártmányú és csak kevés ideig használt,
üzemben lévő szivóegység. Felvilágosításat szolgál
a Kaposvári Vasöntőde és Gépgyár r.-t.

KAPOSVÁR. 7621

Eladás

Campbell talajművelési mód-
szerével minden
gazdának meg kell ismerkedni
Az erről szóló szakkönyve
3 kor. 50 fillér előzetes beki-
dése mellett 17.000, 4 kor. 50 fill.
ért köve keltő a Patria könyv-
kereskedése, Budapest, IX.,
Üllői-út 25.

Vétel

Egy kevésbé használt nyolc-
ozos Koffler vagy Clayton
cséplőgépárúra esetleg Prifli-
ator megvásárlásra keresték,
bérigazság Szászvármegye,
1465

Erdőbirtok,

jó faállományral és érté-
kesítési viszonyok közt,
melyhez 150.000 korona
részvétel elegendő, meg-
vételre kerestek. Ocsó-
alkalmi vételnél előny adá-
tik. Szíves kimerítő aján-
latok német nyelven B. 335.
jelige alatt Haasenstein &
Vogler, Dresden, kéretnek
7660

Bérlet

600-1000 magyar hold
prima földes
bérlet Pest környéki vármegyék-
ben, folyó év október havától.
Ajánlatokat földbirtokosoktól
kérlek. Ügynökök díjába. Csím
Cifer Arnold, Erdőtelek, He-
ves m. 1518

Haszonbérbe adó Tordaara-
nyos vármegyé-
ben, a »Mecsegen« országút
és vasutállomás mellett 1000 kat.
land prima minőségű birtok,
azonnali vagy 5 évi átvételre.
Csím a kiadóhivatalban. 1553

Felülmulhatlanok a Stewart-féle lónyíró- gépek,

szarvasmarhák és
kutyák részére is.

Hajtómű azelőbbi, por-
mentes tartóval.

Ára 70 korona.

Kapható minden szakbavágó
üzletben. 7291

Markt & Co. Hamburg 1.

Véd a meghalás, stb. ellen.

A loval frissen tartja.

NYERSOLAJ MOTOR
LOKOMOBIL
3-70 lóerőig.
Teljes cséplőkészletek.

TELEFONSZÁM: 71-01.
Sürgönyeztem:
„Climax” Budapest
Legelőcséplő, legbiztosabb
üzemelő. Versenyképes
árak. Elsőrangú minőség.
Több 100 uradalmi refe-
rencia.

BACHRICH és TÁRSA
BETÉTI TÁRSASÁG
mótorgyári fióktelep
BUDAPEST
VI., Váci-körút 59/3.

Eladás
Költőtojás eladás!
A. Franz Graf Seilern'sche
gazdasági intézőség Lu-
kóban, kerület Holleschau,
Morvaországban elad friss
költőtojásokat, tisztafajú,
többszörösen kifűntetett
tyukoktól, darabját 30 fil-
lérért a következő fajokat:
Fogolyszínű olasz,
Fekete Minorka,
Aranywandottas,
Fehér Orpington és
Fehér nassauit.
A fenti fajokból törzsek is
kaphatók, 1 kakas, 2 tyúk
K 25.—, Csomagolás ön-
költségen. 7502

Gyors, pontos, olcsó földmérés
Világjáró szabadalom
18 államokban

Stádel-Torkos
FÖLDMÉRŐ-TALIGA
Kapható 7304
Stádel gégyárban, Győr.

Vérbélő
narancsot

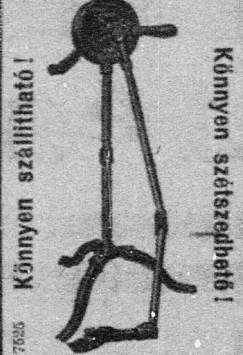
szállít a
„HÁZTARTÁS”
Fogyasztási Szövetkezet
a kisebbekből 40, a nagyobb-
baktól 30 darabot tartal-
mazó postadobozban
3 korona 20 fillérért
Rendelések levelezőlapon
IX., Seráros-tér 6.
„Háztartás” központhoz
küldendők.
Kérjen egyuttal árjegyzéket.

Tökmag
óriási szürke Mammoth
takarmánytökmag el-
adó kg.-ként 3 kor-ért
WEINBERGER SAMU
Gyulaháza-(Szabolcs m.)
gazdaságában. 198

Szalma-, széna-stb. kőbár-
talomkészítése, Irta: Jankó
Sándor az. mű. minden gasda-
ságban szükséges! Ára az Úz-
szegnek előadás beállítására
mellett 1 kor. 20 fill. „Pátria”
r.-t. könyvkereskedése, Buda-
pest, IX. Köztelek.

JUHNYÍRÓ
GÉPEK

STEWART No. 9.
golyóscsapágygyal.
A legjobb és legtöké-
letesebb gép, amely
eddig a piacon van.

Könnyen szállítható!
Könnyen szétszerelhető!
Kapható minden szak-
mabeli üzletnél.
Ára 100 kor.
Markt & Co.
WIEN
VI., Windmühlgasse 6.

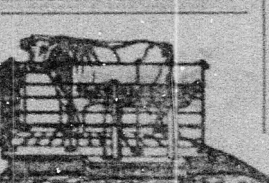
Arankamentességre
államilag ólomzárólt
Luczernamag
arankamentességre
államilag ólomzárólt
lóheremag,
valódi őszaknómotországi
répamagvak,
fűmag és fűmag-
keverék,
rétek, kaszálók és pázsi-
tok részére,
tavaszi bükköny,
muhar, köles,
baltaczim nyers és
hámozott,
nyulszapuka és minden
gazdasági magvak
legjobb és legmegbiza-
tóbb minőségben, jutányos
áron kaphatók 7208

HALDEK
Ignác Utóda,
nagykereskedő üzlet.
Cséplőgépek:
GREINER SOMA
Budapest, V.,
Bálvány-utca 6. sz.
Mintázott ajánlattal kivá-
natra készséggel szolgál.

Tökmag.
A szürke indiai mamuth
és vörös kínai kereszt-
esőből származó tökmag
igen bőtermő és kitűnően
eltartható. Magja nálam
különként 4 koronáért kap-
ható Tarnai Bertalan földb.
Apostag, Pest m. 1093

Szénát,
szalmát,
luozernát, lóherét,
és zabos bükkönyt
veszek és eladok
bármily nagy mennyiség-
ben, felpréseléshez modern
ló- és gépprésaim adom.
Ajánlatok: 7246
Schreier Béla
takarmánygyártóüzem
Budapest, Népszínház-
utca 33. Telefon: 80-52

KONYHAKERTI
" " NÖVENY-
TERMESZTÉS
Irta:
Németh József
m. kir. főkereskedő,
a bajai m. kir. kerécs-
szegéd-tanoda vezetője.
Ára bérmentes küldé-
srel 1 koronáért, mely
összegegnél előzetes be-
küldéssel kérjük, mert
utánvétel és állással
drágább. Megrendelhető
a "Pátria" r.-t. könyv-
kereskedésében, Buda-
pest, IX., Üllői-ut 5. szám.

ZISKA JOZSEF
utóda BOSTÉLY GYÖRGY
mótorgyár.
Iroda és raktárhelyiség: Buda-
pest VI., Eötvös-utca 47.
Alapítva 1872. Telefon 4-12.
Ajánlja a legjobb kivitelű és
legmegbízhatóbb gabona-
nyűvelő, szedő (a szűke-
des, valamint gazdasági
szeker, híd és mályhamer-
leget. A Budapesti, főmél és
győri gabonaüzemek szállítója,
nyezetlen alkalmazás nagy rő-
malom és orolalom szállítója.
Árjegyzék bérmentes.
Hasonlóit mártégek beze-
rítésnek és kaphatók,
megbízható állapothoz,
javítások elfogadják és pon-
tosan eszközölnek. Kérem
számlát a 12000 sz. szám.

Veszek
Szénát és
szalmát
minden mennyiségben
szállítom préselve
és fűvermentesen
minden vasúti állomásra
Sőhm Arnold
takarmánygyártóüzem
Budapest, VI. ker., Hegyalja-
Sándor-utca 23. sz. sz.
Telefon 141-80.

Tablázatok a takarmányada-
gok készítésé-
hez, melyeket Howsky Ede
állított össze, minden állattér-
nek nélkülözhetetlenek! Váson-
készen 5 koronába kerül és
kapható a "Pátria" könyvke-
redésében, Budapest, IX., Köz-
telek.

Vasbutort,
rézbutort,
sodrongyfonatokat
és kerítéseket
legelőcséplő áron gyárt
HOFFMANN és HICKER
BUDAPEST, VII., HOLLÓ-UTCA 3.
Árjegyzék bérmentes. 7652

Örökké tartó
kerítés
oszlopok
vasbetonból
már K 3.50-tól (2 1/2 m.
hosszban) és feljebb meg-
rendelhetők a 1507
Szab. Vasbetonoszlop Épi-
tési Vállalatnál, Budapest,
VI., Király-u. 72. Telefon
126-84.

**Gabona-
tőzsdei**
megbízások lelki-
ismeretesen eszközöl-
tetnek
Földes és Kabdebó
bankháza,
BUDAPEST, V.,
Lipót-körút 11. sz.

VESEKNEK ÉS KLADUNK
szénát,
szalmát,
luozernát, lóherét
és zabosbükkönyt
bármily mennyiségben.
Préseltet felpréseléshez adok.
Leungyel
Aladár és Sándor
takarmánygyártóüzem
Budapest, VIII., Debrecz-a. 37.
Telefon: József 10-02. 5011

MAGYARORSZÁG
LÖTENYÉSZTÉSE
a rentabilitás szem-
pontjából és az ok-
szerű alapelvekkel
megvilágítva. ::
Irta: NEMAI FERENCZ.
Ára 1 korona.
Kapható a "Pátria" könyv-
kereskedésében, Budapest,
IX., Üllői-ut 5. szám.

„WULKÁN” GÉPGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST, VÁCZI-UT 66. SZ.

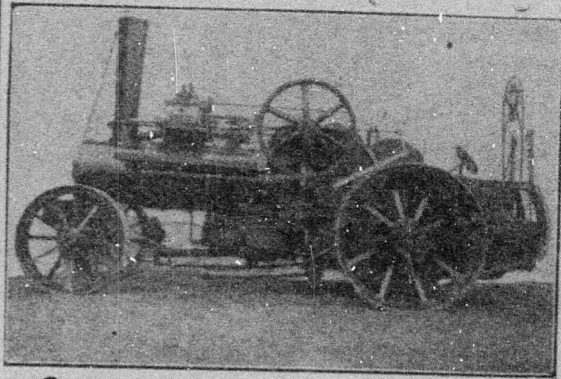
Szerszámgépgyártási
osztályunkban készülnek:

Legjobb és legjobb szerkezeti esztergápadok, gyaloggépek, ahapinggépek, vésőgépek, fűrőgépek, csavarvágógépek, marógépek, fémfűrűszek, lyukasztó és ollógépek, víznyomású szegéscsélőgépek, víznyomású prések, prések és kalapácsok, gőzkalapácsok, szelelők és kovászúzhelyek, csiszológépek, emelő-, forgó és futódaruk, tűzős megmunkáló gépek, rugó- és kerék-abroncs (Thyres) vizsgálógépek, anyagvizsgálógépek.

Mindenmő gépek fa megmunkálására.
Rözlöműalkatrészek, fogaske-
rekek és nyersöntvények saját, vagy ide-
gen minták után.
Katon
osztály precíziós fogaskerék gyártására.
Elvállaljuk készre esztergályozott fogaskerék-estek fogalnak marozását és gyalulását

.....
Sürgönyeztem: ..
„WULKÁN” ..
Telefonszám: ..
15-92. és 25-45. ..
.....

A „KIS HÍRDETESEK” folytatása a 1120 oldalon van.

GANZ ÉS TÁRSA — DANUBIUS

gép-, waggon- és hajó-gyár részvénytársaság

Budapest, X. Kerület, Kőbányai-ut 31. szám.

Telefonszámok: „József” 504, 505, 506, 507, 508. Sürgőnyczim: GANZCOM.

Szállit: kétgéprendszerű gőzekéket, stabil benzinmotorokat, benzinmotoros cséplőkészleteket, takarmánykamraberendezéseket, gazdasági öntözőtelepeket.

Vállal: nagyobb területeken bérszántásokat.

==== Jelentkezési határidő 1913. évi május hó 1. ====

Költségvetések, bejelentési iverk és szántási feltételek kívánatra bérmentve küldetnek.

Telefonszám: 72 46.

Sürgőnyczim: ALTERNO.

GANZ-féle **VILLAMOSSÁGI R.-T.**
Budapest, II., Lövőház-u. 39. sz.

Városi üzlet: IV., Koronaherceg-u. 5. sz.

Az idén volt jég!!

Ha szabadalmazott

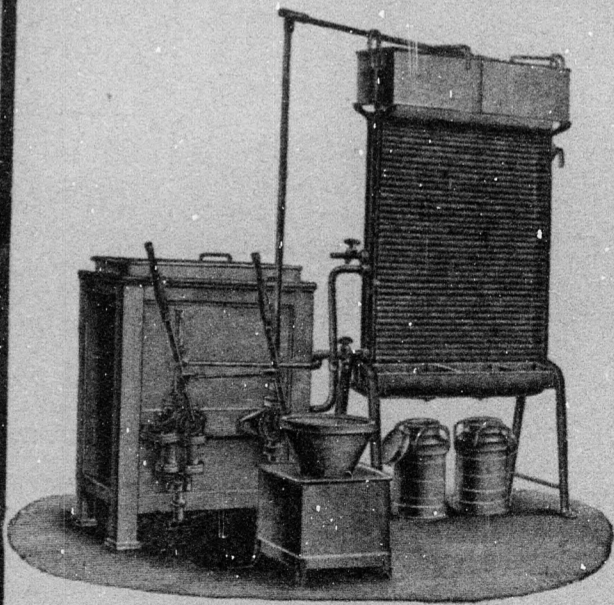
Isselhard-tejhűtőben

használja azt fel,

nagy megtakarításokat ér el!!

Kérjen díjtalan felvilágosítást és ingyen árjegyzéket hazánk legelső tejpgazd. gépgyáratól

az **Alfa-Separator R.-T.**-től Budapest, 56/K.

A mezőgazdasági kiállításon Budapesten az idén nagy sikert ért el a **CHVOJKA-téte önműködő önitatók.**

Prospektust s költészetet nyújt

CHVOJKA F. czég.
PŘELOUC, 101. (Csohország.)

Állatok

Legelsőrendű **bonyhádi** teheneket, friss borjakokat, hasasokat s tenyészállatokat bármely időben, bármely mennyiségben kullánsul és legolcsóbb árakon szállít.

Fenyves Flaschner Sándor
tehenkereskedő.

Lévél- és sürgőnycsim
Budapest, VII., Eötvös-u. 17.
Telefon: József 38-66.
Istállók: Kispeszt, Üllői-ut. 4.
Telefon „Kispeszt” 38.

Fajtojások

Kettő Oskár 16kaptányú, Nagybecskerekben kaphatók. Elsőrendű, Angliából hozott fajta teljén hófehér Orpington, hófehér Wladotte (amerikai kistudó lóttó) sárga Orpington, fekete Langsán, kendermagos Pilmut és hófehér oriai pekinti kassatjások darabja 60 fillér. Részletesen biztos faladásomago-lás ingyenes. Állami nagy aranyérmek. Legelő gyóralmi díjak. Hasai és külföldi kiállítások: Árad, Budapest, Bégrad, Győr, Lovrin, Berlin, Lagos, Nag-becskerek, Nagyvárad, Pozsony, Pécs, Páncsova, Szófia, Szeged, Sztambul, Szabolcs, T. mezei Vasprém, Wlona, Zenta. Oskár szállítára fenti állatokon kívül nagyteszt angol emendit libák is előre megrendelhetők. Darabja 25 korona. 1003

Elsőrendű fajtelegő

vöröstarka ökor és üszőborjukat

1-2-3 éves korban, továbbá hízalásra vagy járomba való tarka ökröket, ugyancsint hasas vagy friss fejős

teheneket

a legjutányosabb árban egyezség szerint bármely mennyiség szállítására vállalkozunk. 728

SPITZER és WEILER
Czellődmők.

Kitűnő friss fejősteheket

előleges jelentés után nálam mindenkor megtekinthető kitélezettség nélkül. Vevő tehesse szerint választhat. 4735

Henrik Ignác fia
Szelénak (Vas m.)

Muraközi hidegvérű (norfi) igás tenyészkanczák, választott esikök, és lengésczmének

vásárlásánál közvetlen a tenyésztőktől, segédkezésemet felajánlom s a folyó évben Muraköz és vidékén tartandó lovasárok jegyzékét kívánatra szivesen küldöm. Elsőrendű referenciák rendelkezésre állnak.

Czímem:
IDŐS HEINRICH MÖR
lovásári ügynoksége
CSÁKTORNYA (Muraköz).
Törv. bej. czég.
Sürgőnycsim:
Heinrich Senior,
Csáktornya.
Interurban-Telefon:
33. szám. 572

Vöröstarka tinó és üsző

teljes prima, 1-3, csolleg 5 éves, nálam minden mennyiségben kapható első áron. Későbbi egyenlő áron és beállítású ökrök szállítására vállalkozom.

Kitűnő friss fejősteheket

előleges jelentés után nálam mindenkor megtekinthető kitélezettség nélkül. Vevő tehesse szerint választhat. 4735

Henrik Ignác fia
Szelénak (Vas m.)

Elsőrendű eredeti bonyhádi teheneket

hasasokat, borjakokat és tenyész-bikákat bármely időben, bármely mennyiségben kullánsul áron szállítok

KLINGER MOR
tenyész- és hasasállat-kereskedő.
Kispeszt. Lakás és istállók:
Kispeszt, Kölcsey-u. 5. szám.
Lévél- és sürgőnycsim ügyeintéző
Telefon Kispeszt 35. Saját házában

Vegyesek

Uradalmaktól legmagasabb árban

veszek
időgen számlára

HÍZÓ és konzerv ökröket,
továbbá hizófrüket és peosonye-bárányokat.

Uradalmaknak előnyös árban

beszerzek
tinókat, hízalmai való ökröket és fejős teheneket

Faragó Miksa
szarvasmarha- és juh-bizományos

9. dapest, VII., Övoda-u. 44.
ELEFON „József 14-89.”
crisaltés esetén a legrövidebb idő alatt helyszíni utazom az eladó jószág megtekintése és megvételére czeijéből. 6256

Elsőrendű eredeti bonyhádi teheneket

hasasokat, borjakokat és tenyész-bikákat bármely időben, bármely mennyiségben kullánsul áron szállítok

KLINGER MOR
tenyész- és hasasállat-kereskedő.
Kispeszt. Lakás és istállók:
Kispeszt, Kölcsey-u. 5. szám.
Lévél- és sürgőnycsim ügyeintéző
Telefon Kispeszt 35. Saját házában

Állattartó gazdák

rendeljenek most 2-ik kiadásban megjelent „Állattartó gazdák kézikönyvét” az állattartóknak és háziállatoknak” című 3 kötetű kiadványt! Összeállította: Fokányi László Állattartó felügyelő. Ára: 15 korona. „Pátria” r.-t. könyvkereskedése Budapest, IX. Költelék.

A szentimentális gazdaságban állandóan eladásra kerülnek fiatal bonyhádi

hasassteheket
és két éves bonyhádi tenyészbikák

és eredeti hollandi és frieslandi tehenek és bikák. Állandóan van eladásra felállítva 80-100 darab kiváló szép, tenyésztesre alkalmas, részint nagyhasas, legnagyobb részét már nálam leborjazott fiatal bonyhádi tehen. Érdeklődőknek Köhnlőzsef Budapest, VII., Rottenbiller-utca 60. szivesen ad levélbeli bővebb felvilágosítást és előzetes értesítésre Kunssent-niklós-Tass vasúti állomásra kocsi is küld.

Luczernamag, 15 mm. prima, sárga, termésmozottól és szavatolva arankamentes, saját kúrmesem, egyes mennyiségben vagy mértékárúkat is a vevő részében eladó. Az ára 145 ker. Az arankamentesség közgazdasági előnyeivel kiállított bizonyítvánnyal és igazolással kivanatra. Cím: Kocsei Mezőgazdászok Társasága, Nagyszénás, Békés m. 144

24"-os darab, Hofherr és Schvants gyártmányu erőhajtó, majdnem új kövekkel, továbbá 24"-os fűgölgöcses kövi darab, előző eladó. Motor és Gépgyár Budapest, VI., Lőportár-u. 24. 7340

Eladók költözés utólag, 70-80 kasszáló, marokotrával (töréses vetőgép, hat lávát bíró hídmozgató, retiműző, Pátria-kocskynál, Nemespáncsoly, Zala. 1469

Vegyesek

Folias művelésre 400-500 m. holdas mest gazdászai birtokot, melyen urlakás és elegetti gazdasági épület van. Cím: Csizmóvárosban. 1387

Totomas gyógyszerköltséget csökkenti meg az 1. gárdá, aki gyógyszeráraknál felvilágosításra Nussbaum LA-vid gyógyszeráraknál felvilágosításra Budapest, I., Pacier-u. 22. küldi. 1434

TÖRÖTT GÉPRÉSZEK, kazánrepedések, Korroziók

hegesztési autogén uton műhelyünkben vagy helyszínen leaszorítás nélküli, speciálisan hegesztőkészlet, szakszerűen végzünk.

Lakos és Székely
mérnökök. 5000
Uyar és vállalkozás-hegesztő és vágó berendezésekre.
Budapest VI., Lohel-utca 10.

Faragó Zsigmond
ny. kataszteri mérnök, jogosított földmérő

Budapest, 6395
II., Fő-utca 80. sz.

Eladás

8-10 HP magánjárómotor, fűrészes, csaplóra is kiválóan alkalmas, Landier Ödön, Budapest, Lovag-u. 2. sz. 1319

Vadászpuskák Tepler-vel, 52 Gerber-szerű, angol lakatoskasszettel, 44 Mod-rn Hammer, 70 finom Drilling, 16-os és 12-es új Browning, társasági Manner Gerber típusúval és Schüssler Ejectoros finom Special Krupp Hammer. Legjobb golyos és sorozás Winchester finom Hammer-Drilling angol és Klinger Garntárak stb. más, mind kipróbált jó fejtű- és pisztolyok olcsóbban, mint bárhol, csak a Radó fejtűgyártásból. Egyetem-tér 5. Sportterületi fényképezőgépekkel is ingyen, vételi, cseré. Saját modern puskaműhely. 971

3-as gőzlokomobil Hofherr-vel, 1500 m. állapötben előző eladó Landier Ödön Budapest, Lovag-u. 2. 1319

Benzinmotor 4 lóerős, kevéscsúszó, 16 lóerős benzinmotor kedves feltehetően eladó. Kérjen árajut. Hasal gép- és motorgyár Budapest, VI., Lőportár-u. 14. 7340

Ajánlok a gazdasági életnek csaknem minden részére szükséges kasszáló, vasúti Pápa. Megrendelhető Drach Aronnal, Pápa. 1300

Tavaszi lakarványszerű mértékárúként 23 koronáért megvásárolható mértékárúként 8 koronáért eladó, báró Bánffy Kázmír kasszáló gazdaságban. 1376

KOLLARIT-BÖRLEMEZ KAUCSUK COMPOSITIONAL BEVÖNT SZAGTALAN FEDELLEMEZ

Végtelenül tartós!
Régi zsindelytetők átfe-désére kiválóan alkalmas!

Gyártja:
KOLLAR és TÁRSA, BUDAPEST
V., Pozsonyi-ut 2/c.
Törzsgyár:
Kohn és Fried, Ujpest, 7105

15 HP magánjáró, fűrészes, csaplóra is kiválóan alkalmas, előző eladó. Landier Ödön Budapest, Lovag-u. 2. 1319

Gépaikatrészeket fogaskereket, motorhoz, géphez, sztrátiyhoz, valamint törött géprészeknek autogén hegesztést szarvasmarha mellett gyári árban eszközöl. Hasal gép- és motorgyár, Budapest, VI., Lőportár-u. 14. 7340/a

Akácfaecsemete, Manier előkészítve legalkalmasabb minőség. 3 éves cse 30-35 kor. 2 éves cse 10-14 kor. 1 éves 5-9 kor. Gleditsia, 3 éves 10-12 kor. 1 éves, cse 5-9 kor. Árban, kisebb-nagyobb mennyiségben, Beszél és Vasaszi szállítókra kapható. Részletes árajutok érdeklődőknek ingyen küldök. Dobos Imre. Ny. Mezőgazdász, Beszélcs m. Köfal. Posta helyben. 6381

6-8 HP nyereszajmotor, eredeti svédországi gyártmányu takarékoskamra meghajtásúhoz kiválóan alkalmas, előző eladó. Landier Ödön Budapest, Lovag-u. 2. 1319

Fowler-féle 2-es rendszerű gépkocsihoz készült újabb rendszerű, már használt, de jó állapotban lévő grubber és ugyanilyen 6-os eke áthelyeshető eketartókkal. Ajánlatot érke fordítjának Kázmír gazdaságban, u. p. Tolna. 1250

Eladó rézszántóhoz való 1 drb Henske-féle, alig használt rigolok és egy drb teljesen új tartóháztó Krümmeregg; utóbbi grubberhoz is kitélőn használható. Bővebb felvilágosítást Hirsch Guertvási, Budapest, V., Sálány-u. 6. 1472

Eladó étkesét burgonya és tavaszi bakkönyvetőmag. E adó 150 g fajlisza, válogatott nagy rózsaburgonya és 100 g fajlisza válogatott nagy „Pannónia” sárgaburgonya étkesétől csokrá töltésű 40-50 g prima, szemeses tavaszi bakkönyvmag 7-8 csomag. A rózsaburgonya ára 4-ként 6 korona, a sárgás 4-ként 8 korona, a bakkönyvmag ára 4-ként 24 korona, mind vevő részében, míg a készlet tart. Köbölki vasúti, vagy Dunaradvány hajállomásra szállítva. Cím: Rédy Gyula, Dunaradvány, Estergom megye. 1094

Eladó aszárz prima ákácfaéből készült kasszáló aszárz vasútihoz szállítva 100 koronát Csizmóvárosban, Gyöngyös meléle. 1464

Peronospora és Gleditsia-kezelő gyártmány, szarvasmarha- és juh-állatok számára. Eladó. Landier Ödön Budapest, VI., Lőportár-utca 14. 7340/b

Eladó kasszáló, 108 kat hold, 20 h. szántó, 40 h. rét, 3 becséget, gyümölcsös, Zsaráb közében, dugósúró, 26 moztakati vonalon fekszik, nagy földvel terítendő tóba ésszt, szarvasmarha- és sertésenyésztésű, minden hónapban vár majdnem helyben, adás-vevésre a havi vásárok által a birtok a legkedvesebb helyen van; állomáshoz 4500 m. Keresz pászta s a lehelő legkedvesebb fésztes módosítást melletti asszonal átvehető, esetleg bérbe is kivehető, a birtokon lévő teleházakkal és fűvelővel együtt Csizmóvárosban tudakodás végett Zöldgyöngyosaj, u. p. Tolna. 1473

Egy teljesen új 8 lóerős eladó vagon gyártmányu benzinkocsi és egy három helyes használt, gyárileg teljesen újított 10 lóerős benzinkocsi mint alkalmas vétel kapható részletfizetésre is. Komáromvidéki Takarékpénztár részvénytársaság Budapest, V. Katona József-utca 56 sz. 1468

Eladó szeszgyári berendezés. Üzemeltetésre és eladásra alkalmas, modern, folytonműködő szeszgyári berendezés, igen jó karban, komplett, eladó. A berendezésben minden nagy-küthető. Vasúti szállítókhoz Budapest, V. Katona József-utca 56 sz. 1468

Vetőmagvak, diófák, lóbab, járóborsó. Teljes uraldomban, Koccsa. 1098

Földeladé, miatt egy díjterülettel Schvants, Bakkönyvetőmag, mely egy szent dolgozat, teljesen hibátlan, előző eladó. Kázmír helyben Tura, Pest m. 1516

Szilberial köles eladó míg a készlet tart, perma-ként 24 kor., ab Vassócsény állomás, Varnas Mártonnal, Vassócsény, Vas m. 1552

Malom kőjárata 35" alig használt 1500 K. eladó. Megkeresések Belle László gazdaságnál, Magyarországon, u. p. Marosújvár címre kéretnek. 1544

Saját előzetes prima takarmány 8-10, Árpáddara 10, konyhádara 9, Kereki árcsa 8-10, 5-árt kapható használt 8-10 koronáért. Kérjen árajut. Zuckerman u. Ede Budapest, VIII. Tavaszerő-utca 12. Telefon: József 12-63 1573

„KÖZTELEK” folytatása a 1121. oldalon van

Ültetés után,

amidőn a föld cserepesedni kezd, lazítsuk fel azt a

bámulatos tökéletességű

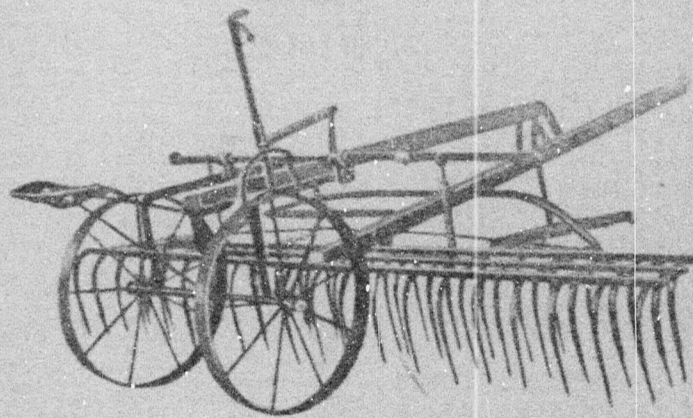
„WEEDER“ amerikai rugalmas fogu kultivátorral,

mert ez a gazlításnak legolcsóbb és leghatékonyabb módja.

Munkateljesítése naponta 15–30 hold.

Használható mindenhol,
ahol a talaj kérgesedését
meg akarjuk akadályozni.

!! Ezer referenzia !!
.. Ezer referenzia ..

Ezen eszköz segítségével a
talaj felszínét porfinom
::: állapotba hozhatjuk. :::

!! Ezer referenzia !!
.. Ezer referenzia ..

Egyszerűbb és olcsóbb üzem mellett feltétlen nagyobb és biztos eredmény!

Bővebb értesítéssel szolgál:

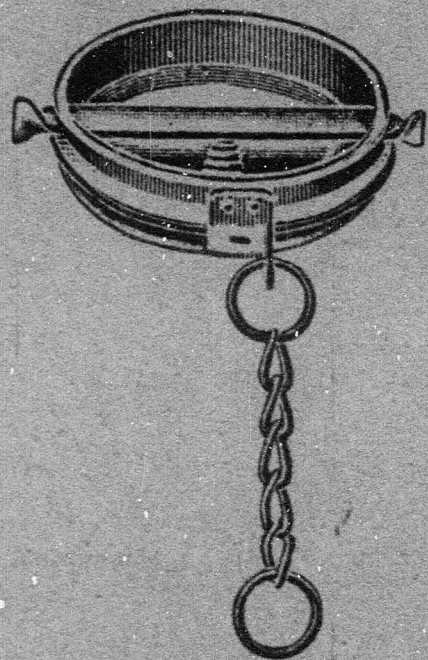
BÄCHER RUDOLF MELICHAR FERENCZ

Magyarországi
vezérképviselő

SZÜCS ZSIGMOND

Budapest, VI., Teréz-körut 26. szám.

Állandó mezőgazdasági gépkiallítás!

Kérjük e levelezőlapot pontos adalokkal kitöltve kivágni és postára adni!

LEGJOBB

az új

ALFA-KANNA

Központi rugózással!

Ki nem vehető gummigyűrűvel!

Hozasson egy próbakannát!

Olesóbban számítjuk!

T.

Alfa Separator r.-t.

Budapest 56/K

Küldjenek alantl címemre egy drb literes Alfa tejszállító
láncszedelő mintakannát utánvét mellett és egy ingyen-árjegyzéket számlám terhére

Tisztelettel

Név:

Lakhely:

Posta: